

UNESCO VỚI SỰ KIỆN TÔN VINH CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
ANH HÙNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC NHÀ VĂN HÓA KIỆT XUẤT

GS. TS. MẠCH QUANG THẮNG - PGS. TS. BÙI ĐÌNH PHONG
TS. CHU ĐỨC TÍNH
(Đồng chủ biên)

UNESCO VỚI SỰ KIỆN TÔN VINH
CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
ANH HÙNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC
NHÀ VĂN HÓA KIỆT XUẤT

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2014

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN

- TS. NGUYỄN DUY HÙNG	- Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật - Chủ tịch
- TS. CHU ĐỨC TÍNH	- Giám đốc Bảo tàng Hồ Chí Minh - Ủy viên
- GS. TS. MẠCH QUANG THẮNG	- Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia - Ủy viên
- PGS. TS. BÙI ĐÌNH PHONG	- Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh - Ủy viên
- TS. LƯU TRẦN LUÂN	- Ủy viên Hội đồng Biên tập, xuất bản - Thư ký

TỔ CHỨC BẢN THẢO

- ThS. NGUYỄN THÚY ĐỨC
- PHẠM CÔNG KHÁI
- ThS. NGUYỄN THỊ HUYỀN TRANG
- TRIỆU THỊ LỮ
- TRẦN TRUNG THÀNH
- TRẦN THỊ NHUẬN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Sau nhiều năm bôn ba tìm đường cứu nước, giải phóng dân tộc, từ chủ nghĩa yêu nước, Hồ Chí Minh đã đến với chủ nghĩa Mác - Lênin. Người đã vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh cụ thể của Việt Nam, đề ra đường lối cách mạng đúng đắn cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc và tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội. Người đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, đồng thời góp phần vào cuộc đấu tranh chung của nhân dân thế giới vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Những đóng góp quan trọng và nhiều mặt của Chủ tịch Hồ Chí Minh trên các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật chính là sự kết tinh của truyền thống văn hóa hàng ngàn năm của dân tộc Việt Nam, đã góp phần quan trọng vào việc tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc.

Với ý nghĩa lớn lao đó, Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 24 tại Pari đã thông qua Nghị quyết 24C/18.6.5 về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh với tư cách là *"Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất"* vào năm 1990.

Việc UNESCO tổ chức kỷ niệm và tôn vinh các nhân vật trí thức lỗi lạc và các danh nhân văn hóa trên phạm vi quốc tế, trong đó có Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu là niềm tự hào chung của dân tộc Việt Nam và của cả nhân loại.

Để có một văn bản tiếng Việt chuẩn về việc tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dịp kỷ niệm 68 năm ngày thành lập Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (1945-2013) - "Lâu đài Trí tuệ và Văn hóa của nhân loại", Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách *UNESCO với sự kiện tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất*.

Cuốn sách giới thiệu một số hiểu biết cơ bản về Đại Hội đồng UNESCO tổ chức kỷ niệm các danh nhân; một số bài phát biểu quan trọng của các nhà lãnh đạo Tổ chức UNESCO về Chủ tịch Hồ Chí Minh; đặc biệt là văn kiện gốc Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh trích từ *Tập biên bản của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 24 tại Pari, từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987*, quyển 1: *Nghị quyết*. Tập biên bản này được UNESCO xuất bản đồng thời bằng sáu thứ tiếng: tiếng Pháp, tiếng Anh, tiếng Ả-rập, tiếng Trung Quốc, tiếng Tây Ban Nha và tiếng Nga.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách quý cùng bạn đọc.

Tháng 2 năm 2014

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

MỞ ĐẦU

Đại Hội đồng của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (tiếng Anh: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, viết tắt là UNESCO), Khóa họp lần thứ 24 tại Pari, từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987, đã thông qua Nghị quyết 24C/18.6.5 về *Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*.

Nghị quyết đó đã ghi nhận năm 1990 đánh dấu 100 năm Kỷ niệm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam. Nghị quyết khẳng định rằng: "Chủ tịch Hồ Chí Minh, một biểu tượng xuất sắc về sự tự khẳng định dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội"¹. Nghị quyết nhấn mạnh những đóng góp quan trọng và nhiều mặt của Chủ tịch Hồ Chí Minh trên các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật chính là

---

1. Báo Nhân dân cuối tuần, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

sự kết tinh của truyền thống văn hóa hàng ngàn năm của dân tộc Việt Nam, và những tư tưởng của Người là hiện thân của những khát vọng của các dân tộc mong muốn được khẳng định bản sắc văn hóa của mình và mong muốn tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc.

Nghị quyết khuyến nghị các quốc gia thành viên cùng tham gia Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, bằng việc tổ chức các hoạt động cụ thể để tưởng niệm Người, qua đó làm cho mọi người hiểu rõ tầm vóc vĩ đại của những tư tưởng và những cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người. Nghị quyết đề nghị Tổng Giám đốc UNESCO triển khai các biện pháp thích hợp để Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh và hỗ trợ các hoạt động kỷ niệm được tổ chức nhân dịp này, đặc biệt là những hoạt động sẽ diễn ra ở Việt Nam.

Với tinh thần đó của Nghị quyết UNESCO, Hội thảo quốc tế "*Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn*" đã được tổ chức trọng thể trong hai ngày 29 và 30-3-1990 tại Hà Nội. Có 70 đại biểu quốc tế thuộc 34 nước và hơn 1.000 đại biểu Việt Nam, gồm các nhà khoa học, các nhà hoạt động xã hội đã tham dự hội thảo. Tại hội thảo này, Tiến sĩ M. Átmét (Modagat Ahmed), Giám đốc UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Đại diện đặc biệt của Tổng Giám đốc UNESCO, đã khẳng định: "một phương diện khác về con người Hồ Chủ tịch,

đó là một nhà văn hóa lớn"¹. Trong Lời chào mừng của Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Văn Linh tại Hội thảo, có đoạn: "Theo Nghị quyết của UNESCO, năm nay, thế giới kỷ niệm 100 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn"².

Một phần tư thế kỷ trôi qua từ khi có Nghị quyết của UNESCO, nhưng hiện nay vẫn còn nhiều ý kiến và hiểu biết khác nhau về sự kiện đáng ghi nhớ này:

- Các thế lực thù địch, nhất là số người Việt Nam bỏ Tổ quốc chạy ra nước ngoài làm việc tại các trung tâm chống phá cách mạng Việt Nam cho rằng *không có Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.*

- Ở Việt Nam, nhiều người *chưa được biết đến văn bản gốc* Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chỉ biết đến nội dung văn kiện này qua bản dịch tiếng Việt đăng trên một số sách, báo, tạp chí, website... *Chưa có một sách, báo nào đăng toàn văn bản Nghị quyết bằng một thứ tiếng nước ngoài.*

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1995, tr.28, 9.

- Cách hiểu qua bản dịch các thứ tiếng cũng *khác nhau* và vì vậy cách viết, nói về Nhà văn hóa Hồ Chí Minh cũng khác nhau. Tựu trung có mấy cách hiểu sau đây: *Một là*: Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Danh nhân văn hóa thế giới. *Hai là*, Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Danh nhân văn hóa kiệt xuất. *Ba là*, Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn. *Bốn là*, Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam. *Năm là*, Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc của Việt Nam và Nhà văn hóa kiệt xuất. *Sáu là*, Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn.

- Nghị quyết của UNESCO xuất bản bằng mấy thứ tiếng?

- Quyển 1 của Nghị quyết trong "Tập biên bản của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp 24 tại Pari, ngày 20-10 - 20-11-1987" có nội dung và hình thức như thế nào?

Chúng tôi cho rằng, việc nghiên cứu di sản Hồ Chí Minh có ý nghĩa to lớn, vì Đảng ta lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng và cách mạng Việt Nam. Qua 27 năm đổi mới, thành tựu mà nước ta đạt được do nhiều nguyên nhân, nhưng nguyên nhân quan trọng hàng đầu là do kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong khi đó *kẻ thù đang tìm mọi cách bôi nhọ, xuyên tạc tư tưởng Hồ Chí Minh và mở chiến dịch đòi hạ bệ thần tượng Hồ Chí Minh*, trong đó có việc *phủ nhận Nghị quyết*

của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Trước tình hình nêu trên, chúng tôi thấy rằng, cần phải làm rõ Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Làm như thế là để: *thứ nhất*, hiểu đúng văn bản Nghị quyết của UNESCO; *thứ hai*, chống lại các luận điệu thù địch; *thứ ba*, có sự thống nhất trong cách nói và viết về sự kiện quan trọng này.

Với những lý do nêu trên, nhân dịp kỷ niệm 120 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng tôi quyết định chọn vấn đề "*Về Nghị quyết của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*" làm đề tài nghiên cứu.

Về tình hình nghiên cứu liên quan tới đề tài, đây là dạng đề tài đi sâu làm rõ khối tư liệu về Nghị quyết của UNESCO, không phải là dạng đề tài lý luận. Liên quan đến vấn đề này, trước hết phải kể tới Hội thảo có tính chất trù bị cuối tháng 11-1989 chuẩn bị cho Hội thảo quốc tế "*Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn*". Nội dung Hội thảo trù bị này được in thành kỷ yếu cùng tên, do Nhà xuất bản Khoa học xã hội xuất bản lần thứ nhất năm 1990. Trong tập kỷ yếu này có đăng toàn văn (tiếng Việt) Nghị quyết của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Nội dung của Hội thảo quốc tế "*Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn*" được công bố trên hai ấn phẩm năm 1990 do Nhà xuất bản Khoa học xã hội ấn hành: một là, *Hội thảo quốc tế "Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn"* (Trích tham luận của đại biểu quốc tế); hai là, *Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn* (tái bản bằng cả tiếng Việt và tiếng Anh năm 1995 nhân kỷ niệm 105 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh). Đáng chú ý là trong tập kỷ yếu này có bài viết của Tiến sĩ M. Átmét - Giám đốc UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Đại diện đặc biệt của Tổng Giám đốc UNESCO; đồng chí Nguyễn Dy Niên, lúc này là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao, Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam, người trực tiếp có mặt tại Khóa họp lần thứ 24 Đại Hội đồng UNESCO, có bài viết với tựa đề *Việc thông qua Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*. Trong bài viết, đồng chí Nguyễn Dy Niên khẳng định: "Ủy ban I (Ủy ban về các vấn đề chính trị) và sau đó, phiên họp toàn thể của Đại Hội đồng đã thông qua Nghị quyết bằng nguyên tắc nhất trí tuyệt đối, là nguyên tắc thể hiện sự nhất trí tập trung nhất của diễn đàn quốc tế quan trọng này... Chủ tịch Hồ Chí Minh đã được UNESCO ghi nhận là vĩ nhân, vừa là ANH HÙNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC, vừa là NHÀ VĂN HÓA LỚN".

Hai hội thảo, các tập kỷ yếu chỉ có đăng toàn văn tiếng Việt về Nghị quyết của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và

Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, không đăng bản tiếng nước ngoài.

Gần đây, Bảo tàng Hồ Chí Minh thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, trong *Thông tin tư liệu* (Nội san, số 25, tháng 9-2009) có đăng bài của Phạm Công Khải: *Thêm một số hiểu biết về Nghị quyết của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*. Bài viết bước đầu vén bức màn tư liệu về tài liệu gốc Nghị quyết của UNESCO về *Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*.

Cùng với tài liệu của Bộ Ngoại giao, Ủy ban Quốc gia UNESCO của Việt Nam, tư liệu của Bảo tàng Hồ Chí Minh là một nguồn tư liệu rất quan trọng giúp nhóm tác giả hoàn thiện đề tài.

Mục tiêu đặt ra cho đề tài này là: Khẳng định có một nghị quyết của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong đó khẳng định Chủ tịch Hồ Chí Minh là Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam.

Để có một văn bản tiếng Việt chuẩn về việc tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh và tập biên bản của Đại Hội đồng Khóa họp lần thứ 24, được UNESCO xuất bản đồng thời bằng sáu thứ tiếng: tiếng Pháp, tiếng Anh, tiếng Ả-rập, tiếng Trung Quốc, tiếng Tây Ban Nha và tiếng Nga,

chúng tôi xin giới thiệu với bạn đọc cuốn sách *UNESCO với sự kiện tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất*.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song cuốn sách sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Mong nhận được sự đóng góp ý kiến chân thành của bạn đọc.

T/M TẬP THỂ TÁC GIẢ
PGS. TS. BÙI ĐÌNH PHONG

Chương 1

MỘT SỐ HIỂU BIẾT CƠ BẢN VỀ ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO TỔ CHỨC KỶ NIỆM CÁC DANH NHÂN

I. VÀI NÉT VỀ TỔ CHỨC UNESCO

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) là một trong những tổ chức chuyên môn lớn của Liên hợp quốc, hoạt động với mục đích "thắt chặt sự hợp tác giữa các quốc gia về giáo dục, khoa học và văn hóa để đảm bảo sự tôn trọng của tất cả các nước về công lý, pháp luật, quyền con người và tự do cơ bản cho tất cả mọi người không phân biệt chủng tộc, nam nữ, ngôn ngữ, tôn giáo"¹.

Trụ sở chính của UNESCO đặt tại Pari (Thủ đô nước Cộng hòa Pháp) với 52 văn phòng, một số viện hay trung tâm trực thuộc đặt ở nhiều nơi trên thế giới.

Một số dự án nổi bật của UNESCO là duy trì danh sách các di sản thế giới, khu dự trữ sinh quyển thế giới,

---

1. Nguồn: www.mofahcm.gov.vn.

di sản tư liệu thế giới, công viên địa chất toàn cầu, di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại...

UNESCO có ba chức năng hoạt động chính phục vụ cho mục đích của tổ chức, bao gồm:

Một là, khuyến khích sự hiểu biết và thông cảm lẫn nhau giữa các dân tộc thông qua những phương tiện thông tin rộng rãi; khuyến nghị những hiệp định quốc tế cần thiết để khuyến khích tự do giao lưu tư tưởng bằng ngôn ngữ và hình ảnh.

Hai là, thúc đẩy mạnh mẽ việc giáo dục quần chúng và truyền bá văn hóa bằng cách:

- Hợp tác với các nước thành viên trong việc phát triển các hoạt động giáo dục theo yêu cầu của từng nước;

- Hợp tác giữa các quốc gia nhằm thực hiện từng bước lý tưởng bình đẳng về giáo dục cho mọi người, không phân biệt chủng tộc, nam nữ hoặc bất cứ sự khác biệt nào về kinh tế hay xã hội;

- Đề xuất những phương pháp giáo dục thích hợp để luyện tập thiếu nhi toàn thế giới về trách nhiệm của con người tự do.

Balà, duy trì, tăng cường và truyền bá kiến thức bằng cách:

- Bảo tồn và bảo vệ di sản thế giới về sách báo, tác phẩm nghệ thuật và các công trình lịch sử hay khoa học, khuyến nghị với các nước hữu quan về các công ước quốc tế cần thiết;

- Khuyến khích hợp tác giữa các quốc gia về tất cả các ngành hoạt động trí óc, trao đổi quốc tế những người có kinh nghiệm trong lĩnh vực giáo dục, khoa học và văn hóa,

kể cả trao đổi sách báo, tác phẩm nghệ thuật, dụng cụ thí nghiệm và mọi tư liệu có ích;

- Tạo điều kiện thuận lợi cho các dân tộc tiếp xúc với các xuất bản phẩm của mỗi nước thông qua các phương pháp hợp tác quốc tế thích hợp.

Về cơ cấu, UNESCO được tổ chức với một Đại hội đồng, một Hội đồng Chấp hành và một Ban Thư ký.

Đại hội đồng gồm các đại diện của các nước thành viên UNESCO (mỗi nước thành viên được chọn cử 5 đại biểu).

Hội đồng Chấp hành gồm các ủy viên được Đại hội đồng bầu ra trong số các đại biểu được các nước thành viên chọn cử; mỗi ủy viên của Hội đồng Chấp hành đại diện cho Chính phủ nước mình.

Ban Thư ký UNESCO gồm có Tổng Giám đốc và số nhân viên được thừa nhận là cần thiết. Tổng Giám đốc do Hội đồng Chấp hành đề nghị và Đại hội đồng bầu cử (nhiệm kỳ sáu năm) với những điều kiện được Đại hội đồng chấp nhận. Tổng Giám đốc là viên chức cao nhất của UNESCO.

Tính đến ngày 26-5-2013, UNESCO có 193 quốc gia thành viên. Các quốc gia thành viên của Liên hợp quốc có quyền gia nhập UNESCO; còn các quốc gia khác có thể được chấp nhận nếu được Hội đồng Chấp hành giới thiệu và được Đại hội đồng biểu quyết với đa số hai phần ba thành viên có mặt tán thành.

Các quốc gia thành viên thường thành lập một tổ chức đại diện cho UNESCO ở nước mình, tùy điều kiện cụ thể. Phổ biến hiện nay là Ủy ban quốc gia UNESCO, trong đó

có đại diện của Chính phủ và của các ngành giáo dục, khoa học, văn hóa và thông tin.

UNESCO được thành lập ngày 16-11-1945 với việc ký kết Công ước thành lập UNESCO. Ngày 4-11-1946, Công ước UNESCO chính thức có hiệu lực sau khi được chính phủ của 20 nước phê chuẩn: Ôxtrâyli-a, Braxin, Canada, Trung Quốc, Tiệp Khắc, Đan Mạch, Cộng hòa Đôminica, Ai Cập, Pháp, Hy Lạp, Ấn Độ, Libăng, Mêhicô, Niu Dilân, Na Uy, Các Tiểu vương quốc Arập thống nhất, Nam Phi, Thổ Nhĩ Kỳ, Vương quốc Anh và Hoa Kỳ.

Những năm 70 và 80 của thế kỷ XX, UNESCO là trung tâm của cuộc tranh cãi, trong đó Hoa Kỳ và Anh cho rằng đây là một diễn đàn để cho các nước theo chủ nghĩa cộng sản và Thế giới thứ ba chống lại phương Tây. Hoa Kỳ và Anh lần lượt rút khỏi tổ chức này năm 1984 và 1985. Sau đó, Anh và Hoa Kỳ lại tham gia tổ chức này lần lượt vào các năm 1997 và 2003.

Những năm cuối thập niên 90 của thế kỷ XX, UNESCO đã thực hiện một số cải cách trong tổ chức, như cắt giảm nhân lực và số đơn vị. Số văn phòng giảm từ 79 (năm 1999) xuống 52 (hiện nay).

II. QUAN HỆ HỢP TÁC GIỮA VIỆT NAM VÀ UNESCO

1. Một số thông tin chung

Năm 1951, Pháp đưa chính quyền Bảo Đại vào tham gia UNESCO. Sau đó, chính quyền Sài Gòn duy trì sự có mặt tại UNESCO cho đến khi sụp đổ tháng 4-1975.

Tháng 3-1976, Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam tuyên bố kế thừa tham gia UNESCO. Sau khi thống nhất đất nước, ngày 12-7-1976, Bộ Ngoại giao nước ta gửi công hàm cho UNESCO thông báo Việt Nam kế tục tham gia UNESCO.

Tháng 10-1976, với tư cách là thành viên chính thức của UNESCO, lần đầu tiên Chính phủ nước ta cử một đoàn đại biểu tham dự Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 19 tổ chức tại Nairôbi (Kênia).

Ngày 15-6-1977, Chính phủ thành lập Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam, đặt dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Bộ Ngoại giao, để đảm nhiệm việc thực hiện các nghĩa vụ, quyền hạn thành viên UNESCO của Việt Nam và thực hiện chính sách đối ngoại của Nhà nước ta trong UNESCO. Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam có nhiệm vụ nghiên cứu và trình lên Thủ tướng Chính phủ các vấn đề về phương hướng, chính sách, chương trình và kế hoạch hoạt động của Việt Nam đối với UNESCO cũng như phối hợp và điều hòa hoạt động của các ngành có liên quan tới UNESCO.

Từ năm 1978, Việt Nam đã cử phái đoàn đại diện thường trực bên cạnh Tổ chức UNESCO tại Pari và từ năm 1982 cử cấp đại sứ làm trưởng phái đoàn.

Kể từ khi gia nhập UNESCO, Việt Nam đã nhận được sự ủng hộ và giúp đỡ quý báu của UNESCO về ý tưởng, nhận thức và kinh nghiệm cũng như những đóng góp về tài chính và kỹ thuật ban đầu cho một số dự án của Việt Nam.

Thời gian gần đây, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và UNESCO có những bước phát triển mới cả về lượng và chất và ngày càng thu được nhiều kết quả¹.

Ngày 14-10-2009, trong khuôn khổ phiên họp Đại Hội đồng lần thứ 35 của UNESCO diễn ra tại Thủ đô Pari của Pháp, Việt Nam đã được bầu làm Ủy viên Hội đồng Chấp hành của UNESCO nhiệm kỳ 2009 - 2013, với số phiếu ủng hộ là 156 trên tổng số 178 nước có mặt và có quyền bầu cử. Đây là lần thứ ba Việt Nam được bầu vào Hội đồng Chấp hành của UNESCO. Trước đó, Việt Nam đã đảm nhiệm vị trí này nhiệm kỳ 1978 - 1983 và nhiệm kỳ 2001 - 2005.

Việc Việt Nam được bầu là thành viên của Hội đồng Chấp hành UNESCO lần này là sự khẳng định của cộng đồng quốc tế đối với những hoạt động đối ngoại tích cực, có trách nhiệm và hiệu quả của Việt Nam. Điều này chứng tỏ rằng, Việt Nam tích cực "thực hiện nhất quán *đường lối đối ngoại* độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định cho sự phát triển, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, nâng cao vị thế đất nước; góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới"², vì lợi ích quốc gia,

---

1. Nguồn: www.mofahcm.gov.vn.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.46.

dân tộc, vì một nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa giàu mạnh. Đồng thời, đó cũng khẳng định vai trò và vị thế của Việt Nam trong các hoạt động quốc tế mà trực tiếp là các hoạt động của UNESCO.

2. Những thành tựu

Thứ nhất, hợp tác với UNESCO trong việc triển khai các ý tưởng mới trong hoạch định chính sách.

Các ý tưởng, các kinh nghiệm quốc tế mà UNESCO cung cấp đã được áp dụng, chuyển tải vào các chương trình hành động, chương trình phát triển, các chính sách, chiến lược quốc gia; được phổ biến, thấm nhuần từ lãnh đạo đến các cấp, đến từng người dân, do đó có tác động sâu bền tới sự phát triển của đất nước.

Trong lĩnh vực *giáo dục*, những tư tưởng đề cao và cổ vũ cho giáo dục của UNESCO rất phù hợp với việc coi giáo dục, khoa học - công nghệ là quốc sách của Việt Nam. Đã có một sự hợp tác chặt chẽ giữa Việt Nam và UNESCO để thực hiện mục tiêu bao trùm là mang giáo dục lại cho tất cả mọi người như: phổ cập giáo dục tiểu học (trong đó ưu tiên xóa mù chữ); đổi mới giáo dục phục vụ phát triển (trong đó chú trọng đến ứng dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, các thành tựu khoa học - công nghệ vào công tác giảng dạy và quản lý giáo dục); dân chủ hóa và xóa bất bình đẳng trong giáo dục (chú trọng giáo dục các đối tượng như các em gái, phụ nữ, dân nghèo, người dân nông thôn); giáo dục hướng nghiệp và dạy nghề với mô hình trung tâm

học tập cộng đồng nhằm xóa đói, giảm nghèo và nâng cao năng lực tham gia phát triển cộng đồng cho người nghèo; giáo dục thường xuyên (với ý nghĩa là một quá trình giáo dục bắt đầu từ tuổi trẻ và tiếp tục suốt cả đời bằng sự kết hợp nhịp nhàng các hình thức giáo dục trong và ngoài nhà trường); xây dựng mạng lưới các trường liên kết (nội dung hoạt động của mạng lưới ở Việt Nam là tập trung tích hợp các nội dung giáo dục hiểu biết quốc tế, văn hóa hòa bình, bảo vệ di sản và thúc đẩy giáo dục cho mọi người vào các môn học vừa để góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, vừa đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế trong giai đoạn mới)...

Hiện nay, một trong những chương trình lớn nhất mà nước ta đang triển khai (theo sáng kiến của Liên hợp quốc và do UNESCO điều hành chính) là "Thập niên giáo dục vì sự phát triển bền vững (2005-2014)". Mục tiêu của Chương trình này là thúc đẩy giáo dục với vai trò là nền tảng cho một xã hội phát triển bền vững hơn và lồng ghép phát triển bền vững với nội dung giáo dục ở các cấp. Khi triển khai ở Việt Nam "Thập niên giáo dục vì sự phát triển bền vững (2005-2014)" sẽ thúc đẩy công cuộc cải cách giáo dục, làm cho giáo dục đáp ứng với các đòi hỏi yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn mới.

Trong lĩnh vực *văn hóa*, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và UNESCO đã tác động hết sức tích cực đối với sự phát triển cân đối, hài hòa của đất nước. Thập kỷ quốc tế phát triển văn hóa (1988-1997) do Liên hợp quốc và UNESCO phát động đã mang lại nhận thức đúng đắn cho

mọi người, đặc biệt là các nhà hoạch định chính sách quốc gia về vai trò của văn hóa trong phát triển: "Văn hóa là nguồn nội sinh, vừa là động lực vừa là mục tiêu và hệ điều tiết của phát triển kinh tế - xã hội"¹. Với Việt Nam, hoạt động trong Thập kỷ này đã có những đóng góp thiết thực cho việc đổi mới cả về lý luận và nhận thức cũng như một số chủ trương, chính sách về văn hóa. Nội dung Nghị quyết Trung ương 5 (khóa VIII) về Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc² thể hiện tầm cao mới về lý luận của Đảng đối với vai trò của văn hóa trong phát triển, có sự đóng góp không nhỏ của Thập kỷ quốc tế phát triển văn hóa.

UNESCO cũng đặc biệt chú ý đến công tác bảo vệ, bảo tồn và phát huy giá trị những di sản thiên nhiên, di sản văn hóa vật thể cũng như phi vật thể có giá trị quý báu đối với toàn thể nhân loại. Việc UNESCO công nhận các Di sản văn hóa thế giới: Quần thể di tích Cố đô Huế, khu đô thị cổ Hội An, Di tích Mỹ Sơn, Khu di tích Hoàng thành Thăng Long, Thành nhà Hồ; Di sản thiên nhiên thế giới: Vịnh Hạ Long, Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng; Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại: Nhã nhạc Cung đình Huế, Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên,...

---

1. Nguồn: www.mofahcm.gov.vn.

2. Xem Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa VIII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1998, tr.40-83.

không chỉ là một kênh quan trọng giới thiệu văn hóa Việt Nam ra cộng đồng thế giới mà còn tạo ra các "thương hiệu" quốc tế, tạo ra các nguồn thu không nhỏ từ du lịch, làm biến đổi bộ mặt đời sống tinh thần, xã hội của người dân và địa phương nơi có di sản. Nhưng cái lớn nhất mà UNESCO mang lại là làm dấy lên ý thức tôn trọng, yêu quý và bảo vệ di sản của cả xã hội, từ lãnh đạo các cấp đến người dân bình thường. Từ ý thức dẫn đến các hành vi ứng xử, hành động thực tế bảo vệ di sản. Điều này cũng được thể hiện cụ thể cả trong các chính sách quy hoạch phát triển của quốc gia và các địa phương, phản ánh qua những tính toán, cân nhắc hợp lý giữa công tác bảo tồn và phát triển. Cũng nhờ thông qua các hoạt động trong lĩnh vực UNESCO, chúng ta nhận thức được đầy đủ hơn về các khái niệm, loại hình văn hóa và đó cũng là những cơ sở khoa học quan trọng để xây dựng *Luật di sản văn hóa* năm 2001.

Ngoài ra, còn có nhiều ý tưởng, chủ đề văn hóa khác mà UNESCO đề ra như cổ vũ cho sự "đa dạng văn hóa", "văn hóa hòa bình", "đối thoại giữa các nền văn hóa, văn minh"... đều rất phù hợp với truyền thống khoan dung, cởi mở, hòa hiếu, hòa bình của dân tộc Việt Nam, đều được nhân dân ta đồng tình hưởng ứng đóng góp tích cực và có trách nhiệm bằng các hoạt động cụ thể, thiết thực. Ngược lại, các hoạt động này cũng có tác dụng giáo dục rộng rãi người dân Việt Nam về ý thức giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, trong khi vẫn trân trọng các nền văn hóa khác,

khoan dung với những sự khác biệt văn hóa và tiếp thu, học hỏi có chọn lọc các tinh hoa văn hóa nhân loại để làm giàu cho văn hóa nước nhà.

Trong lĩnh vực *khoa học*, nhiều thập niên qua, các thành tựu của cuộc cách mạng khoa học - kỹ thuật, công nghệ sinh học, công nghệ tin học và truyền thông, cũng như trong khoa học xã hội có sự đóng góp không nhỏ của UNESCO. Sự hợp tác và giúp đỡ của UNESCO đối với Việt Nam để có thể tiếp cận kiến thức, sử dụng phương tiện và hưởng thụ thành quả của khoa học công nghệ là đặc biệt quan trọng. Có thể điểm lại một số chương trình lớn của UNESCO mà Việt Nam đã và đang tham gia để thấy tác động sâu rộng của quan hệ hợp tác này đối với sự phát triển của đất nước: "Chương trình Con người và Sinh quyển - MAB" giúp Việt Nam giải quyết bài toán phát triển bền vững thông qua việc bảo vệ mối quan hệ hài hòa giữa con người và thiên nhiên mà nội dung chính là sự cân bằng, bền vững giữa yêu cầu bảo vệ tính đa dạng sinh học với phát triển kinh tế và giữ gìn các giá trị văn hóa. Với việc UNESCO công nhận các khu dự trữ sinh quyển thế giới tại Việt Nam, công tác bảo tồn các hệ sinh thái đặc biệt theo các quy chuẩn quốc tế kết hợp quy hoạch phát triển kinh tế ở địa phương được nâng lên. Các khu dự trữ sinh quyển ở Việt Nam đang nhận được sự quan tâm của lãnh đạo các cấp và ý tưởng lấy mô hình mạng lưới các khu dự trữ sinh quyển Việt Nam làm mô hình mẫu cho giáo dục vì sự phát triển bền vững hiện đang hình thành và được thế giới quan tâm.

Các chương trình khác như: "Chương trình hải dương học liên chính phủ - IOC", "Chương trình Thủy văn quốc tế - IHP", "Chương trình liên hệ địa chất quốc tế - IGCP" đều đưa ra những vấn đề nghiên cứu ứng dụng thiết thực cho Việt Nam. "Dự án xây dựng kinh tế tri thức" mà UNESCO giúp Bộ Khoa học và Công nghệ hoàn thành năm 2003 đã đúc kết những khái niệm, kinh nghiệm của quốc tế và trên cơ sở thực tiễn Việt Nam đưa ra những nội dung chính của chiến lược kinh tế tri thức của đất nước nhằm nâng cao hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế quốc gia trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế và khu vực.

Các chương trình khoa học xã hội như "Chương trình liên chính phủ về quản lý các chuyển giao xã hội - MOST", "Vấn đề đạo đức trong khoa học", "Đối thoại triết học"... cũng là những chương trình bổ ích, đặc biệt để nâng cao nhận thức và kiến thức của các giới nghiên cứu, hoạch định chính sách xã hội, khoa học.

Trong lĩnh vực *thông tin - truyền thông*, UNESCO quan tâm đến việc thúc đẩy phát triển thông tin - truyền thông, tăng cường cơ sở hạ tầng, đào tạo chuyên gia, bảo đảm quyền tiếp cận thông tin vì phát triển cho mọi người, đặc biệt chú trọng giúp các nước nghèo, trong đó có Việt Nam, tiếp cận các cơ hội phát triển thông qua thông tin - truyền thông. Việt Nam đã nhận được nhiều sự giúp đỡ, hỗ trợ của UNESCO thông qua chương trình phát triển truyền thông, đặc biệt là về ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác phát thanh, truyền hình và xuất bản.

Thứ hai, hợp tác với UNESCO trong việc nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Thực hiện Nghị quyết 18C/4.351 về việc tôn vinh các sự kiện và nhân vật có đóng góp cho sự phát triển của nhân loại, UNESCO đã kịp thời ra các nghị quyết để khuyến nghị các nước thành viên kỷ niệm 100 năm, nhiều trăm năm, một nghìn năm các danh nhân người Việt Nam và sự kiện lớn của Việt Nam. Đó là:

- Năm 1979, UNESCO đã công nhận Nguyễn Trãi là Danh nhân văn hóa thế giới và tổ chức kỷ niệm 600 năm ngày sinh của ông vào năm 1980.

- Năm 1987, Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 24 đã ra Nghị quyết 24C/18.65 về việc Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trong đó ghi rõ Hồ Chí Minh là Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam. Nghị quyết khuyến nghị các nước thành viên "cùng tham gia Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh", và trên thực tế, trong năm 1990, hàng loạt các hoạt động đã được tổ chức long trọng không chỉ ở Việt Nam mà còn tại Trụ sở chính của UNESCO tại Pari và ở nhiều thủ đô của các nước trên thế giới.

- Công nhận các di sản Việt Nam là Di sản thế giới:

Di sản văn hóa thế giới:

+ Quần thể di tích Cố đô Huế được ghi tên vào Danh mục các di sản thế giới vào năm 1993 theo hai tiêu chí: là biểu trưng cho sự nổi bật về uy quyền của một đế chế phong kiến

đã mất của Việt Nam vào thời kỳ hưng thịnh nhất của nó đầu thế kỷ XIX và là một điển hình nổi bật của một kinh đô phong kiến phương Đông, gồm 16 hạng mục, trong đó đáng chú ý là hệ thống cung điện trong Tử Cấm Thành, Hoàng Thành, Kinh Thành, các lăng tẩm, đàn Nam Giao, Văn Miếu, Võ Miếu, Chùa Thiên Mu, Hồ Quyên...

+ Khu đô thị cổ Hội An được công nhận vào năm 1999 theo hai tiêu chí: là minh chứng vật chất nổi bật về sự giao lưu giữa các nền văn hóa trong lịch sử và là ví dụ điển hình về truyền thống định cư của loài người.

+ Di tích Mỹ Sơn được công nhận vào năm 1999 theo hai tiêu chí: là một ví dụ điển hình về trao đổi văn hóa và là bằng chứng duy nhất của một nền văn minh ở châu Á đã bị biến mất.

+ Khu di tích Hoàng thành Thăng Long được Ủy ban di sản thế giới ra Nghị quyết tại kỳ họp thứ 34 tại Braxilia (Thủ đô Braxin) ngày 1-8-2010.

+ Thành nhà Hồ được công nhận vào ngày 27-6-2011 theo hai tiêu chí: Thành nhà Hồ thỏa mãn được tính toàn vẹn và xác thực, bên cạnh đó, di sản này còn biểu hiện sự giao lưu quan trọng các giá trị ảnh hưởng Nho giáo Trung Hoa đối với một biểu tượng vương quyền tập trung ở thời kỳ cuối thế kỷ XIV đầu thế kỷ XV.

Di sản thiên nhiên thế giới:

- Vịnh Hạ Long được công nhận là di sản thiên nhiên thế giới hai lần. Lần thứ nhất vào năm 1994 theo tiêu chí

về giá trị cảnh quan và lần thứ hai năm 2000 theo tiêu chí về địa chất, địa mạo. Triển vọng Hạ Long tiếp tục được công nhận theo các tiêu chí khác (đa dạng sinh học và đa dạng văn hóa).

- Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng được công nhận vào năm 2003 theo tiêu chí: là một minh chứng về quá trình hình thành và phát triển của vỏ trái đất (hệ núi đá vôi Phong Nha - Kẻ Bàng nằm trong vùng địa máng Trường Sơn tiêu biểu nhất cho hệ đá vôi Cácbon-Pécmi). Đây là một trong những vùng Karst cổ rộng lớn, bị chia cắt mạnh và phát triển liên tục, được hình thành trên 400 triệu năm.

Di sản văn hóa phi vật thể và kiệt tác truyền khẩu của nhân loại:

Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại:

+ Nhã nhạc Cung đình Huế được công nhận là Kiệt tác văn hóa phi vật thể và truyền khẩu của nhân loại vào năm 2003.

+ Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại vào năm 2005.

+ Hát quan họ của người Việt được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại dựa trên các giá trị văn hóa, giá trị lưu giữ tập quán xã hội, nghệ thuật trình diễn, phong cách ứng xử văn hóa, ca từ và trang phục ngày 30-9-2009, tại Thủ đô Abu Dhabi của các tiểu Vương quốc Ảrập thống nhất:

+ Lễ hội Thánh Gióng được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại ngày 16-11-2010, tại thành phố Nairôbi (Kênia).

+ Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương được vinh danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại ngày 6-12-2012, tại kỳ họp thứ 7 của Ủy ban liên Chính phủ theo Công ước 2003.

- Di sản văn hóa thế giới cần bảo vệ khẩn cấp:

+ Hát ca trù của người Việt: Ngày 1-10-2009, ca trù của Việt Nam được UNESCO ghi danh vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể cần được bảo vệ khẩn cấp.

+ Hát Xoan của người Việt ở Phú Thọ được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại ngày 24-11-2011, tại Bali (Indônêxia).

- Công viên Địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đổng Văn được Hội đồng tư vấn mạng lưới Công viên Địa chất toàn cầu (GGN) của UNESCO chính thức công nhận là Công viên Địa chất toàn cầu ngày 3-10-2010.

- Di sản tư liệu thế giới:

+ Mộc bản triều Nguyễn được UNESCO công nhận là Di sản tư liệu thế giới ngày 30-7-2009.

+ 82 bia tiến sĩ triều Lê Mạc ở Văn Miếu Quốc Tử Giám, Hà Nội được công nhận là Di sản tư liệu thế giới chiều ngày 9-3-2010, tại Ma Cao, Trung Quốc.

+ Mộc bản kinh Phật chùa Vĩnh Nghiêm, Bắc Giang được công nhận là Di sản ký ức thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương năm 2012.

Công nhận các khu dự trữ sinh quyển Việt Nam thuộc mạng lưới các khu dự trữ sinh quyển thế giới*:

1. Khu dự trữ sinh quyển rừng ngập mặn Cần Giờ còn gọi là Rừng Sác là một quần thể gồm các loài động, thực vật rừng trên cạn và thủy sinh, được hình thành trên vùng châu thổ rộng lớn của các cửa sông Đồng Nai, Sài Gòn và Vàm Cỏ Đông, Vàm Cỏ Tây. UNESCO đã công nhận đây là khu dự trữ sinh quyển thế giới với hệ động, thực vật đa dạng, độc đáo, điển hình của vùng ngập mặn. Nơi đây được công nhận là một khu du lịch trọng điểm quốc gia Việt Nam.

Ngày 21-1-2000, khu rừng này đã được Chương trình Con người và Sinh quyển - MAB của UNESCO công nhận là Khu dự trữ sinh quyển đầu tiên của Việt Nam, nằm trong mạng lưới các khu dự trữ sinh quyển của thế giới. Đây là một khu rừng mà theo đánh giá của các chuyên gia nước ngoài là được khôi phục, chăm sóc, bảo vệ thuộc loại tốt nhất ở Việt Nam và toàn thế giới. Đây cũng là địa điểm lý tưởng phục vụ cho việc nghiên cứu khoa học, du lịch sinh thái.

Rừng ngập mặn Cần Giờ đã trở thành "lá phổi", đồng thời là "quả thận" có chức năng làm sạch không khí và nước thải từ các thành phố công nghiệp trong thượng nguồn sông Đồng Nai - Sài Gòn để ra biển Đông.

---

* Nguồn: Bách khoa toàn thư mở Wikipedia.

2. Khu dự trữ sinh quyển Đông Nai là một khu dự trữ sinh quyển thế giới ở Việt Nam. Khu dự trữ sinh quyển này bao gồm Vườn quốc gia Cát Tiên, Khu bảo tồn thiên nhiên và di tích Vĩnh Cửu, Khu bảo tồn vùng đất ngập nước nội địa Trị An - Đông Nai, Khu Ramsar Bàu Sấu và Khu di sản thiên nhiên thế giới Cát Tiên.

Khu dự trữ sinh quyển Đông Nai nằm trên địa bàn các tỉnh Đồng Nai, Lâm Đồng, Bình Phước, Bình Dương và Đắk Nông, với tổng diện tích 966.563ha, gồm ba vùng: vùng lõi có diện tích 169.072ha; vùng đệm có diện tích 349.995ha và vùng chuyển tiếp có diện tích 447.496ha.

Khu dự trữ sinh quyển Đông Nai được thành lập trên cơ sở mở rộng Khu dự trữ sinh quyển Cát Tiên cũ đã được UNESCO công nhận là Khu dự trữ sinh quyển thế giới. Theo Ủy ban UNESCO và Ủy ban MAB Việt Nam, khi xây dựng khu dự trữ sinh quyển tại tỉnh Đồng Nai thì có tới 80% diện tích bảo tồn nằm dưới sự chỉ đạo và quản lý của Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai nên khu dự trữ sinh quyển này được mang tên là Khu dự trữ sinh quyển thế giới Đồng Nai. Việc đưa thêm hai vùng lõi là Khu bảo tồn thiên nhiên và di tích Vĩnh Cửu và Khu bảo tồn vùng đất ngập nước nội địa Trị An - Đông Nai cùng với Vườn quốc gia Cát Tiên (vùng lõi đã đề cử trước) tạo nên ba vùng lõi làm thành vùng hành lang bảo tồn mang tính tổng thể, toàn vẹn của các hệ sinh thái đặc trưng cho vùng nhiệt đới mà tỉnh Đồng Nai đang sở hữu.

Các khu vực cấu thành:

- Khu dự trữ sinh quyển Cát Tiên được thế giới công nhận ngày 10-11-2001 do đáp ứng các tiêu chí của UNESCO. Đặc biệt, đây là diện tích rừng mưa ẩm nhiệt đới cuối cùng còn sót lại ở miền Nam Việt Nam với rất nhiều loài động vật quý hiếm đang bị đe dọa tuyệt chủng, đặc biệt là loài tê giác một sừng. Các hệ sinh thái tự nhiên rừng đầu nguồn ở đây cực kỳ quan trọng với chức năng điều nước lưu vực sông Đồng Nai, cung cấp nước ngọt vào mùa khô và khống chế ngập lụt vào mùa mưa cho cả một vùng rộng lớn miền Đông Nam Bộ...

- Khu Ramsar Bàu Sấu rộng hơn 3.500 hécta vào mùa mưa và thu hẹp khoảng 100 - 150 hécta vào mùa khô nằm tập trung ở khu Nam Cát Tiên (huyện Tân Phú) được Ban Thư ký công ước Ramsar công nhận ngày 4-8-2005.

- Khu bảo tồn thiên nhiên và di tích Vĩnh Cửu được thành lập vào năm 2003 với tổng diện tích là 64.686ha. Trong đó, rừng đặc dụng là 59.810ha và rừng sản xuất là 4.876ha.

- Khu bảo tồn vùng đất ngập nước nội địa Trị An - Đồng Nai được Thủ tướng phê duyệt năm 2008. Khu này gồm toàn bộ vùng hồ Trị An và các vùng phụ cận thuộc sông Đồng Nai với đa dạng thành phần loài cá và các loài thủy sinh vật khác tạo nên chuỗi và lưới thức ăn phong phú trong hệ sinh thái ao hồ đặc trưng vùng nhiệt đới.

3. Khu dự trữ sinh quyển quần đảo Cát Bà

Về mặt hành chính, quần đảo Cát Bà thuộc huyện đảo Cát Hải, thành phố Hải Phòng. Nơi đây đã được UNESCO

công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới. Cơ sở hạ tầng cũng khá phát triển với tổ hợp nhiều khách sạn, nhà nghỉ, khu nghỉ dưỡng, chùa chiền và đặc biệt là toàn bộ khu vực đảo đã được thành phố Hải Phòng triển khai các trạm thu phát wifi.

Quần đảo Cát Bà có rừng mưa nhiệt đới trên đảo đá vôi, rừng ngập mặn, các rạn san hô, thảm rong - cỏ biển, hệ thống hang động, tùng áng, là nơi hội tụ đầy đủ các giá trị bảo tồn đa dạng sinh học, bảo đảm các yêu cầu của khu dự trữ sinh quyển thế giới theo quy định của UNESCO.

Ngày 2-12-2004, Cát Bà đã được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới. Ngày 1-4-2005, tại đây đã diễn ra lễ đón nhận Bằng quyết định của UNESCO và kỷ niệm sự kiện này. Tổng diện tích Khu dự trữ sinh quyển Cát Bà rộng hơn 26.000ha, với hai vùng lõi (bảo tồn nghiêm ngặt và không có tác động của con người), hai vùng đệm (cho phép phát triển kinh tế hạn chế, song kết hợp với bảo tồn) và hai vùng chuyển tiếp (phát triển kinh tế). Khu dự trữ sinh quyển Cát Bà là vùng hội tụ đầy đủ cả rừng mưa nhiệt đới trên đảo đá vôi, rừng ngập mặn, các rạn san hô, thảm rong và đặc biệt là hệ thống hang động.

4. Khu dự trữ sinh quyển châu thổ sông Hồng là một khu dự trữ sinh quyển thế giới được UNESCO công nhận tại Việt Nam ngày 2-12-2004 cho các vùng đất phía Nam vùng duyên hải Bắc Bộ nằm ở cửa sông Đáy, sông Hồng và sông Thái Bình. Đây là khu dự trữ sinh quyển đất

ngập nước ven biển thuộc ba tỉnh châu thổ sông Hồng là Thái Bình, Nam Định và Ninh Bình, chứa đựng những hoạt động kiến tạo địa chất và đa dạng sinh học có giá trị nổi bật toàn cầu. Khu dự trữ sinh quyển này có nhiều tiềm năng để phát triển loại hình du lịch sinh thái, đồng quê và tắm biển.

Tổng diện tích của Khu dự trữ sinh quyển này lớn hơn 105.558ha, trong đó có 66.256ha là đất liền ven biển và 39.302ha mặt nước biển thuộc 25 xã của các huyện Kim Sơn (Ninh Bình); Nghĩa Hưng, Giao Thủy (Nam Định); Tiên Hải, Thái Thụy (Thái Bình).

Khu dự trữ sinh quyển đồng bằng sông Hồng gồm ba phân vùng riêng biệt, thuộc các cửa sông Đáy, cửa Ba Lạt và cửa Thái Bình.

5. Khu dự trữ sinh quyển ven biển và biển đảo Kiên Giang là khu dự trữ sinh quyển thế giới thuộc vùng ven biển và vùng biển Kiên Giang. Tại kỳ họp thứ 19 (từ ngày 23 đến ngày 27-10-2006) tại Pari, UNESCO đã công nhận khu dự trữ sinh quyển này. Đây là khu dự trữ sinh quyển lớn thứ hai trong tám khu dự trữ sinh quyển của Việt Nam đã được UNESCO công nhận khu dự trữ sinh quyển thế giới, sau Khu dự trữ sinh quyển miền tây Nghệ An. Khu dự trữ sinh quyển Kiên Giang chứa đựng sự phong phú, đa dạng và đặc sắc về cảnh quan và hệ sinh thái. Có thể thấy ở đây từ rừng tràm trên đất ngập nước, rừng trên núi đá - núi đá vôi đến hệ sinh thái biển mà trong đó tiêu biểu là thảm cỏ biển gắn liền với loài động vật quý hiếm là bò biển...

Khu dự trữ sinh quyển Kiên Giang trùm lên địa phận các huyện: Phú Quốc, An Minh, Vĩnh Thuận, Kiên Lương và Kiên Hải. Khu dự trữ sinh quyển Kiên Giang có ba vùng lõi thuộc các Vườn quốc gia U Minh Thượng, Vườn quốc gia Phú Quốc và Rừng phòng hộ ven biển Kiên Lương - Kiên Hải.

6. Khu dự trữ sinh quyển miền tây Nghệ An được chính thức công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới vào tháng 9-2007 với trung tâm là Vườn quốc gia Pù Mát.

Khu dự trữ sinh quyển miền tây Nghệ An là khu dự trữ sinh quyển có diện tích lớn nhất khu vực Đông Nam Á với tổng diện tích 1.303.285ha; là hành lang xanh nối kết ba vùng lõi gồm: Vườn quốc gia Pù Mát, Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Huống và Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Hoạt, tạo nên sự liên tục về habitas và các sinh cảnh, duy trì hiệu quả bảo tồn đa dạng sinh học thông qua việc giảm bớt khó khăn về chia cắt nơi sống do các hoạt động kinh tế của con người tạo ra.

Khu dự trữ sinh quyển miền tây Nghệ An thuộc địa bàn 9 huyện: Kỳ Sơn, Tương Dương, Con Cuông, Thanh Chương, Quỳnh Hợp, Quỳnh Châu, Quế Phong, Tân Kỳ, Anh Sơn; trong đó Vườn quốc gia Pù Mát làm trung tâm đang lưu giữ nhiều nguồn gen quý về động, thực vật với đầy đủ đại diện của 4/5 lớp quần hệ (rừng thưa, rừng kín, cây bụi và cây thảo).

7. Khu dự trữ sinh quyển Mũi Cà Mau

Tại kỳ họp thứ 21, Ủy ban Điều phối quốc tế Chương trình Con người và Sinh quyển thế giới (MAB) trực thuộc

Ủy ban UNESCO (diễn ra từ ngày 25 đến ngày 29-5-2009) tại Jeju, Hàn Quốc, đã chính thức đưa Cù Lao Chàm - Hội An (Quảng Nam) và Mũi Cà Mau (Cà Mau) vào danh sách khu dự trữ sinh quyển thế giới. Đây cũng là địa danh được công nhận là khu du lịch quốc gia.

Khu dự trữ sinh quyển Mũi Cà Mau có diện tích là 371.506ha với ba vùng: Vùng lõi là 17.329ha, vùng đệm là 43.309ha và vùng chuyển tiếp là 310.868ha. Tại vùng lõi được chia làm ba vùng nhỏ là các phân khu bảo vệ nghiêm ngặt của Vườn quốc gia Mũi Cà Mau, Vườn quốc gia U Minh Hạ và dãy phòng hộ ven Biển Tây. Nơi đây có nhiều hệ sinh thái đặc trưng điển hình như: Hệ sinh thái rừng ngập mặn, hệ sinh thái rừng tràm trên đất ngập nước than bùn, hệ sinh thái biển... Mỗi hệ sinh thái đều lưu giữ các nguồn tài nguyên sinh vật, tài nguyên địa chất phong phú có giá trị bảo tồn cao.

Vùng Mũi Cà Mau có các đặc trưng sinh thái chính: Hệ thống diễn thế nguyên sinh trên đất bãi bồi; hệ thống chuyển tiếp các hệ sinh thái đặc trưng từ rừng ngập mặn sang rừng tràm ngập nước ngọt theo mùa; là vùng bãi đẻ và nuôi dưỡng con non các loài thủy hải sản cho cả vùng biển rộng lớn.

8. Khu dự trữ sinh quyển Cù Lao Chàm

Cù Lao Chàm là một cụm đảo, về mặt hành chính trực thuộc xã đảo Tân Hiệp, thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam, nằm cách bờ biển Cửa Đại 15km và đã được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới.

Cù Lao Chàm bao gồm tám đảo: Hòn Lao, Hòn Dài, Hòn Mồ, Hòn Khô mẹ, Hòn Khô con, Hòn Lá, Hòn Tai, Hòn Ông. Dân số trên các hòn đảo này gồm khoảng 3.000 người.

Cù Lao Chàm là một di tích văn hoá lịch sử gắn với sự hình thành và phát triển của đô thị thương cảng Hội An. Bản đồ phương Tây xưa thường ghi Cù Lao Chàm với tên "Champello" lấy từ tiếng Nam Án (Austronesian) "Pulau Champa". Cù Lao Chàm còn có các tên gọi khác như Puliciam, Chiêm Bát Lao, Tiên Bích La. Tại đây còn nhiều di tích thuộc các nền văn hoá Sa Huỳnh, Chăm Pa, Đại Việt, với các công trình kiến trúc cổ của người Chăm và người Việt có niên đại vài trăm năm.

Tháng 10-2003, Khu bảo tồn thiên nhiên Cù Lao Chàm được thành lập để giữ gìn sinh vật hoang dã trên đảo, là một trong 15 khu bảo tồn biển của Việt Nam vào thời điểm năm 2007.

Ngày 29-5-2009, với hệ động, thực vật phong phú và những di tích lịch sử hàng trăm năm trước, Cù Lao Chàm được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới trong phiên họp thứ 21 của Ủy ban Điều phối quốc tế Chương trình Con người và Sinh quyển diễn ra tại đảo Jeju (Hàn Quốc).

Hà Nội được UNESCO trao giải thưởng "Thành phố vì Hòa bình" năm 1999 và được chọn là nơi tổ chức Lễ phát động Năm quốc tế văn hóa hòa bình của khu vực châu Á - Thái Bình Dương ngày 14-9-1999.

Dại Hội đồng UNESCO lần thứ 30 đã thông qua Nghị quyết về Kỷ niệm 990 năm Thăng Long - Hà Nội (2000) hướng tới kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội (2010).

Việt Nam được tin nhiệm đăng cai tổ chức nhiều hội nghị, hội thảo lớn của khu vực:

+ Hội nghị Phụ nữ châu Á - Thái Bình Dương với văn hóa hòa bình được tổ chức tại Hà Nội, từ ngày 6 đến ngày 9-12-2000.

+ Hội thảo khu vực châu Á - Thái Bình Dương về xây dựng báo cáo định kỳ các khu di sản thiên nhiên và hỗn hợp thế giới (tháng 1-2003).

+ Hội nghị khu vực châu Á - Thái Bình Dương về đối thoại giữa các nền văn hóa và văn minh vì hòa bình và phát triển bền vững được tổ chức tại Hà Nội, từ ngày 20 đến ngày 21-12-2004.

+ Hội nghị tư vấn các Ủy ban quốc gia UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương được tổ chức tại Hà Nội, từ ngày 6 đến ngày 9-6-2006, đóng góp ý kiến cho Dự thảo Chiến lược trung hạn UNESCO 2008-2013 (34C/4), Dự thảo Chương trình và Ngân sách 2008-2009 (34C/5) cũng như đóng góp ý kiến cho tài liệu của Tổng Giám đốc UNESCO về "Tương lai của UNESCO"...

Các Giải thưởng của UNESCO trao tặng Việt Nam: Giải "Xóa mù chữ của UNESCO" (các năm 1978, 1979, 1980, 1983, 1985, 1988 và 1997); Giải "Âm nhạc của Hội đồng Âm nhạc quốc tế" (1981).

III. MỘT SỐ NGHỊ QUYẾT VỀ VIỆC TỔ CHỨC KỶ NIỆM DANH NHÂN TRƯỚC NGHỊ QUYẾT 24 C/18.6

Nghị quyết số 18C/4.351 của UNESCO thông qua tại Phiên họp lần thứ 18 Đại Hội đồng từ ngày 17-10 đến ngày 23-11-1974 tại Pari¹

4.35 Lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và sự kiện lớn

4.351 Đại Hội đồng:

Mong muốn thực hiện tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và sự kiện lớn tại các quốc gia thành viên nhằm góp phần làm cho mọi người biết đến tên của các nhân vật này và các sự kiện đã để lại dấu ấn trong sự phát triển của nhân loại.

Cho phép ông Tổng Giám đốc:

(a) Yêu cầu các Ủy ban quốc gia đệ trình danh sách đã lựa chọn các ngày lễ kỷ niệm (một trăm năm chẵn hoặc nhiều trăm năm) của các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lớn trong lĩnh vực giáo dục, khoa học, văn hóa và truyền thông mà các Ủy ban quốc gia sẽ tổ chức kỷ niệm vào các năm 1977 và 1978;

(b) Xuất bản danh sách các ngày lễ kỷ niệm này dưới hình thức một danh mục hai năm và phân phát một cách rộng rãi cho các Ủy ban quốc gia, các tổ chức phi chính phủ và các tổ chức khác;

---

1. Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

(c) Sử dụng danh mục này như một bản hướng dẫn cho việc xuất bản các bài báo và việc chuẩn bị các chương trình trên đài phát thanh và truyền hình.

Tiếng Anh

4.35 Anniversaries of great personalities and events

4.351 The General Conference:

Desirous of ensuring that commemoration of the anniversaries of great personalities and events in Member States contributes to familiarity with those names and events which have left an imprint on the development of humanity,

Authorizes the Director-General:

(a) To invite National Commissions to submit select lists of the anniversaries (full centenaries or multiples thereof) of great personalities and events in the fields of education, science, culture and communication which those Commissions will commemorate in 1977 and 1978;

(b) To publish a list of such anniversaries in the form of a two-year calendar and to distribute it widely to National Commissions, non-governmental organizations and others;

(c) To use this calendar as a guide in the publication of articles and the preparation of radio and television programmes.

Nghị quyết trên và liên quan tới Nghị quyết có mấy điểm cần chú ý:

Thứ nhất: Một trong những mục tiêu của UNESCO là

tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại nhằm tăng cường sự hiểu biết và thông cảm lẫn nhau giữa các quốc gia, dân tộc, sự thông cảm và hợp tác quốc tế.

Thứ hai: Từ sau khi ra đời, đây là nghị quyết đầu tiên, có ý nghĩa như nghị quyết khung, đề cập việc thực hiện kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và sự kiện lớn tại các quốc gia thành viên.

Thứ ba: Từ đây trở đi, các nhân vật và sự kiện được Đại Hội đồng UNESCO tổ chức kỷ niệm đều là những nhân vật kiệt xuất và sự kiện lớn đã để lại dấu ấn trong sự phát triển của nhân loại.

Thứ tư: Các Ủy ban quốc gia đệ trình danh sách đã lựa chọn các ngày lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và sự kiện lớn mà các Ủy ban quốc gia sẽ tổ chức kỷ niệm vào các năm 1978 và 1979.

Thứ năm: Vấn đề được nhắc lại tại Phiên họp lần thứ 19 Đại Hội đồng UNESCO từ ngày 26-10 đến ngày 30-11-1976 tại Nairôbi (Kênia).

Thứ sáu: Sau Nghị quyết trên, hưởng ứng lời mời của ông Tổng Giám đốc, 35 quốc gia thành viên đã gửi danh sách các lễ kỷ niệm mà họ đề nghị tổ chức trong các năm 1979-1980. Trong số 35 quốc gia, có Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đề xuất kỷ niệm 600 năm Ngày sinh Nguyễn Trãi với danh nghĩa là Nhà thơ, người sáng lập nên văn học cổ điển và Anh hùng dân tộc

của Việt Nam.

Cộng hòa dân chủ Đức cũng đề xuất kỷ niệm Nguyễn Trãi nhân dịp 600 năm Ngày sinh của ông vào năm 1980 với danh nghĩa *Nhà thơ và học giả người Việt Nam.*

Thông tin trên chúng ta biết được qua Phụ lục số OPI-78/WS/11 của UNESCO về Lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại (1979-1980) ngày 5-6-1979¹.

Tóm tắt Phụ lục số OPI-78/WS/11: Ngay trang đầu của Phụ lục, UNESCO ghi rõ: Kể từ khi gửi đi tài liệu số OPI-78/WS/11, ngày 30-11-1978, sáu quốc gia thành viên đầu tiên gửi đề nghị của mình được ghi lại trong tài liệu này. Việt Nam là một trong sáu quốc gia thành viên ấy. Tại mục các *Lễ kỷ niệm tổ chức vào năm 1980* - chưa nêu rõ ngày tháng, ở trang đầu này có danh nhân Nguyễn Trãi, được Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đề xuất kỷ niệm nhân dịp 600 năm Ngày sinh của ông vào năm 1980, với danh nghĩa là *Nhà thơ, người sáng lập nền văn học cổ điển và Anh hùng dân tộc của Việt Nam.*

Từ trang 2 trở đi là danh mục các lễ kỷ niệm được sắp xếp theo thứ tự thời gian từ đầu năm 1979 đến hết năm 1980. Ở trang 118, 119, trong mục các *Lễ kỷ niệm tổ chức vào năm 1980* - chưa nêu rõ ngày tháng, chúng ta thấy có danh nhân Nguyễn Trãi, được Cộng hòa dân chủ Đức đề xuất kỷ niệm nhân dịp 600 năm Ngày sinh của ông vào năm 1980,

---

1. Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

với danh nghĩa *Nhà thơ và học giả người Việt Nam*.

**Nghị quyết số 19C/5 của Đại Hội đồng UNESCO
Khóa họp lần thứ 19 từ ngày 26-10 đến ngày 30-11-1976
tại Nairôbi**

Đoạn 6136:

"Vào đầu năm 1978, đề nghị các Ủy ban quốc gia gửi một bản danh sách có lựa chọn các lễ kỷ niệm (một trăm năm hoặc nhiều trăm năm) các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại liên quan đến giáo dục, khoa học, văn hóa và truyền thông mà các quốc gia này đang chuẩn bị tổ chức kỷ niệm vào năm 1979 và 1980.

Danh sách các lễ kỷ niệm này sẽ được công bố vào năm 1978 và phân phát cho các Ủy ban quốc gia và các tổ chức phi chính phủ".

Tiếng Anh

Paragraph 6136:

"At the beginning of 1978, the National Commissions will be invited to send a select list of anniversaries (centenaries or multiples of centenaries) of great personalities and important historic events connected with education, science, culture and communication which their countries are preparing to celebrate in 1979 and 1980.

A list of these anniversaries will be published in 1978 and distributed to National Commissions and non-governmental organizations".

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Tài liệu phát hành hạn chế	Số OPI-78/WS/11 Pari, 30-11-1978
----------------------------	-------------------------------------

**TỔ CHỨC GIÁO DỤC, KHOA HỌC VÀ
VĂN HÓA CỦA LIÊN HỢP QUỐC**
**Về lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và
các sự kiện lịch sử trọng đại
(1979-1980)**

Đoạn 6136 của tài liệu Chương trình làm việc, mục 6.4 - Thông tin công khai của chương trình và ngân sách được phê duyệt cho giai đoạn 1977 - 1978 (Nghị quyết số 19C/5 được thông qua) nêu rõ rằng:

"Vào đầu năm 1978, đề nghị các Ủy ban quốc gia gửi một bản danh sách được lựa chọn các lễ kỷ niệm (một trăm năm hoặc nhiều trăm năm) các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại liên quan đến giáo dục, khoa học, văn hóa và truyền thông mà các nước này đang chuẩn bị để tổ chức kỷ niệm vào năm 1979 và 1980. Danh sách các lễ kỷ niệm này sẽ được công bố vào năm 1978 và phân phát cho các Ủy ban quốc gia và các tổ chức phi chính phủ".

Hưởng ứng lời mời của ông Tổng Giám đốc, 35 quốc gia thành viên đã gửi danh sách các lễ kỷ niệm mà họ đề nghị

tổ chức trong các năm 1979 - 1980. Thông tin nhận được từ các quốc gia thành viên được ghi nhận lại dưới đây với sự cho phép của các quốc gia này.

Đề nghị các quốc gia thành viên khác, các tổ chức phi chính phủ, các hội..., muốn tổ chức lễ kỷ niệm của các nhân vật và các sự kiện trong danh sách đính kèm, thì gửi thư trực tiếp cho những nước đưa ra đề xuất này để biết thêm thông tin nếu cần.

**UNITED NATIONS EDUCATIONAL,
SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION**

**ANNIVERSARIES OF GREAT PERSONALITIES
AND IMPORTANT HISTORICAL EVENTS
(1979-1980)**

Paragraph 6136 of the Work Plan for Section 6.4 - Public Information of the Approved Programme and Budget for 1977-1978 (19 C/5 Approved) states that:

"At the beginning of 1978, the National Commissions will be invited to send a select list of anniversaries (centenaries or multiples of centenaries) of great personalities and important historic events connected with education, science, culture and communication which their countries are preparing to celebrate in 1979 and 1980. A list of these anniversaries will be published in 1978 and distributed to National Commissions and non-governmental organizations".

In response to the Director-General's invitation, 35 Member States have sent in a list of the anniversaries which they propose to celebrate in the years 1979-1980.

The information received from these Member States is reproduced below under their authority.

Other Member States, non-governmental organizations, associations, etc., wishing to commemorate the anniversaries of the personalities and events in the attached list, are invited to write directly to the countries that have made the proposals, to obtain any information they may require.

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**TỔ CHỨC GIÁO DỤC,
KHOA HỌC VÀ VĂN HÓA CỦA LIÊN HỢP QUỐC**
Về lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất
và các sự kiện lịch sử trọng đại
(1979-1980)

PHỤ LỤC

Kể từ khi gửi đi tài liệu số OPI-78/WS/11, ngày 30 tháng 11 năm 1978, sáu quốc gia thành viên đầu tiên gửi đề nghị của mình được ghi lại trong tài liệu này.

Tháng 3-1979

1	Alexander STAMBOLISKI	Chiến sĩ vì dân chủ và tiến bộ xã hội; Nhà lãnh đạo kiệt xuất của phong trào cách mạng ruộng đất	100 năm ngày sinh	Bungari
---	--------------------------	--	----------------------	---------

Tháng 8-1979

31	Isidro AYORA	Bác sĩ, chính khách và nhà quản lý; phụ trách một số cơ quan quan trọng và phụ trách hệ thống cấp thoát nước Guayaquil	100 năm ngày sinh	Êcuado
----	--------------	--	----------------------	--------

Lễ kỷ niệm vào năm 1979 - chưa nêu rõ ngày tháng

	KHOSHAL KHAN	Nhà văn, nhà thơ và triết gia Ápganixtan	300 năm ngày mất	Ápganixtan
--	-----------------	---	---------------------	------------

Kỷ niệm lần thứ 1.500 sự ra đời của tác phẩm *Nổi
thống khổ của Soushanik*, tác phẩm đầu tiên của nền văn
học Georgie

Tháng 3-1980

19	José Joaquin OLMEDO	Nhà yêu nước, nhà hùng biện, nhà chính trị và nhà thơ, người bảo vệ trung thành cho quyền lợi ở châu Mỹ	200 năm ngày sinh	Écuado
----	------------------------	--	----------------------	--------

Lễ kỷ niệm vào năm 1980 - chưa nêu rõ ngày tháng

	Dimitrie GUSTI	Người sáng lập Viện Hàn lâm xã hội học của Bucarét và Bảo tàng các làng xã, người mở đầu cho phương pháp nghiên cứu các chuyên khảo về xã hội	100 năm ngày sinh	Rumani
	Nguyễn Trãi	Nhà thơ, người sáng lập nền văn học cổ điển và Anh hùng dân tộc của Việt Nam	600 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam
	David ANAKHT	Nhà triết học theo thuyết Tân - Platông Ácmênia	1.500 năm ngày sinh	Liên bang Xôviết

Distribution: general	OPI-78/WS/11 Add Paris, 5 June 1979
-----------------------	--

**UNITED NATIONS EDUCATIONAL,
SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION**
**Anniversaries of great personalities and
important historical events**
1979-1980

ADDENDUM

Since the dispatch of document OPI-78/WS/11, dated 30 November 1978, six Member States have put forward the proposals reproduced in this document

March 1979

+	1	Alexander STAMBOLIISKI	Militant for democracy and social advancement; eminent leader of the agrarian revolutionary movement	Centenary of birth	Bulgaria
---	---	---------------------------	--	-----------------------	----------

August 1979

31	Isidro AYORA	Doctor, statesman and administrator; held a number of important public offices and was responsible for the drainage of Guayaquil	Centenary of birth	Ecuador
----	--------------	--	-----------------------	---------

Anniversaries in 1979 – dates not specified

KHOSHAL KHAN	Afghan writer, poet and philosopher	Tercentenary of death	Afghanistan
-----------------	-------------------------------------	-----------------------	-------------

1500th anniversary of the "Martyrdom of Soushanik", the first work of Georgian literature

March 1980

19	José Joaquín OLMEDO	Patriot, orator, politician and poet; a staunch defender of American rights	Bicentenary of birth	Ecuador
----	------------------------	---	----------------------	---------

Anniversaries in 1980 – dates not specified

Dimitrie GUSTI	Founder of the Sociology Academy of Bucharest and of the Museum of the Village; introduced the method of social monographs	Centenary of birth	Romania
NGUYEN TRAI	Poet, creator of Vietnamese classical literature and national hero of Vietnam	600 th anniversary of birth	Socialist Republic of Vietnam
David ANAKHT	Armenian Neo - Platonic philosopher	1500 th anniversary of birth	USSR

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**DANH MỤC SẮP XẾP THEO THỜI GIAN CÁC LỄ KỶ NIỆM
NĂM 1979**

Đề nghị bởi

Tháng 1-1979

⊕

Ngày 1	Kỷ niệm 100 năm sáng tạo thể loại âm nhạc "Danzon" của Cuba		Cuba	
Ngày 2	Kỷ niệm 100 năm khánh thành Tòa nhà Đại học Trung tâm		En Xanvađo	
Ngày 4	Kỷ niệm 100 năm thành lập Công đoàn miền Bắc của Công nhân Nga		Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết	
Ngày 6	Galiaskar KAMAL	Nhà văn và nhân vật nổi tiếng Liên Xô người dân tộc Tácta	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết
Ngày 8	Stefan VASSILTCH-ENKO (Panasenko)	Nhà văn và nhà sư phạm người Ucraina	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucraina
Ngày 15	Stefan GHEORGHIU	Lãnh đạo kiệt xuất của phong trào công nhân Rumani	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Rumani
Ngày 19	Kỷ niệm 100 năm khánh thành mặt tiền Nhà thờ El Calvario		En Xanvađo	

□

Ngày 21	Ljuben KARVALOV	Nhà báo, chuyên gia về văn hóa dân gian, nhân vật nổi tiếng và nhà văn cách mạng người Bungari	Kỷ niệm 100 năm ngày mất	Bungari Cộng hòa Dân chủ Đức ¹
Ngày 21	Alfredo TOROELLA	Nhà viết kịch, nhà thơ, nhà báo người Cuba	Kỷ niệm 100 năm ngày mất	Cuba
Ngày 23	Casto ROJAS	Luật sư, nhà văn, nhà sử học, nhà báo, nhân vật chính trị kiệt xuất	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Bôlivia
Ngày 23	Kỷ niệm 400 năm Liên minh Utrecht, hiệp ước thống nhất 7 tỉnh theo đạo Tin lành ở Hà Lan			Bỉ
Ngày 24	Stanislas LIUDKEVIC	Nhà soạn nhạc và nghiên cứu âm nhạc người Ucraina, Nghệ sĩ Nhân dân của Liên bang Xôviết	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucraina
Ngày 25	Kỷ niệm 100 năm công nhận Thị xã với khu dân cư Jutiapa và Tejutepeque			En Xanvađo
Ngày 27	Paul BAJOV	Nhà văn Nga - Xôviết	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucraina

...

1. Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết cũng đề nghị được kỷ niệm, tổ chức ngày 2-2-1979.

Năm 1980

Tháng 12-1980

Ngày 26	Manuel MURILLO TORO	Chính trị gia, Tổng thống nước Cộng hòa, là người mở đầu điện báo ở Côlômbia	Kỷ niệm 100 năm ngày mất	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucraina
Ngày 28	Paul TOLSTIAKOV	Nhà soạn nhạc và chỉ huy hợp xướng người Ucraina	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucraina
Ngày 31	Hermenegildo CRUZ	Người bênh vực khôn ngoan cho tầng lớp lao động Philippin	Kỷ niệm 100 năm ngày sinh	Philippin

Lễ kỷ niệm năm 1980 - ngày không xác định

Jan DAMEL	Họa sĩ vẽ phong cảnh, chân dung và cảnh lịch sử	Kỷ niệm 200 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Bêlarút
Mikola GUSOVSKIJ	Nhà thơ - nhà nghiên cứu tiếng Latinh, một trong những nhà thơ tiếng Slavơ quan trọng nhất thời Phục hưng	Kỷ niệm 500 năm ngày sinh	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Bêlarút
Ioan KUKUSEL	Nhà soạn nhạc, ca sĩ và nhà nghiên cứu âm nhạc người Bungari, một trong những đại diện kiệt xuất nhất về thánh ca Chính thống giáo trung cổ	Kỷ niệm 700 năm ngày sinh	Bungari

Kỷ niệm 100 năm xuất bản cuốn "Tipos y costumbres": các bài viết và tranh khắc về Cuba			Cuba
Belisario NAVARRO	Một trong những nhà nghiên cứu được lý đầu tiên của đất nước, Thư ký trường đại học, giáo sư	Kỷ niệm 100 năm ngày mất	En Xanvađo
Kỷ niệm 100 năm tặng thưởng học vị Tiến sĩ ở Pari cho Mariano Orellana, người tổng quát hóa hệ thống khám gõ trong phát hiện bệnh lao phổi			En Xanvađo
Kỷ niệm 1.400 năm cuộc hành hương Hegira của tiên tri Mohammad			Ấn Độ ¹
IBN-SINA (Avicenna) (Al-Husayn ben Abdullah Ibn Sina, Abu Ali, Charal Al-Mulk)	Nhà biên soạn bách khoa thư và học giả lỗi lạc, tác giả của nhiều công trình về y học, logic, vật lý và thần học	Kỷ niệm 1.000 năm ngày sinh	Iran Xyri Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết
S. BENEDETTO de NORCIA (Thánh Benedict thành Nursia)	Người sáng lập Tu viện Monte Casino nơi ông thiết lập Quy tắc Bênêđict	Kỷ niệm 1.500 năm ngày sinh	Italia
Nguyễn Trãi	Nhà thơ và học giả Việt Nam	Kỷ niệm 600 năm ngày sinh	Cộng hòa dân chủ Đức

1. Cata, nước cũng đề nghị kỷ niệm, tổ chức ngày 20-11-1979.

Tudor VLADIMIRESCU	Nhà yêu nước người Rumani, lãnh đạo xuất sắc của phong trào cách mạng vùng Valachi (1821)	Kỷ niệm 200 năm	Rumani
AL-MIDI (Hassan ben Bishr ben Yehya Al-Amidi)	Nhà trí thức, nhà thơ và người lưu truyền thơ ca	Kỷ niệm 1.000 năm ngày mất	Syri
AL-DJAHIZ (Amr ben Bahr Ben Mahbub al-Kinani al-Fokmi al-Bari)	Nhà văn, nhà thần học, một trong những người đứng đầu trường thần học Hồi giáo ở Basra	Kỷ niệm 1.200 năm ngày sinh	Syri
IBN KHALAWAYH (Al-Husayn ben Ahmed Ibn Khalawayh)	Nhà nghiên cứu ngữ pháp và ngôn ngữ	Kỷ niệm 1.000 năm ngày mất	Syri
IBN ABI AL-RABI AL-GHARWATI (Muhamad ben Abdel-Rehim ben Sulayman-Abu Abdullah)	Nhà địa lý học, tác giả của một số công trình trong lĩnh vực này	Kỷ niệm 900 năm ngày sinh	Syri
IMAN AHMAD IBN HANBAL (Abu Abdullah Ahmed ben Muhamad ben Hanbal al-Shaybani al Walhi)	Người sáng lập Trường Hanbalite, một trong bốn trường luật học Hồi giáo	Kỷ niệm 1.200 năm ngày sinh	Syri

MUAWIYA IBN ABISURYAN	Vua Hồi đầu tiên của vương triều Umayyad	Kỷ niệm 1.300 năm ngày mất	Syri
Kỷ niệm 300 năm cuộc nổi dậy của người Xécbia ở Bôhemia			Tiếp Khắc

CHRONOLOGICAL LIST OF ANNIVERSARIES

1979

Proposed by

January 1979

1	Centenary of the creation of the "Danzon", Cuban music			Cuba
2	Centenary of the inauguration of the Central University Building			El Salvador
4	Centenary of the founding of the Northern Union of Russian Workers			USSR
6	Galiaskar KAMAL	Tartar Soviet writer and public figure	Centenary of birth	USSR
8	Stefan VASSILTCHENKO (Panasenko)	Ukrainian writer and pedagogue	Centenary of birth	Ukrainian SSR
15	Stefan GHEORGHIU	Eminent leader of the workers' movement in Romania	Centenary of birth	Romania
19	Centenary of the inauguration of the façade of the El Calvario Church			El Salvador
21	Ljuben KARAVALOV	Bulgarian journalist, folklore specialist, public figure and revolutionary writer	Centenary of death	Bulgaria German Democratic Republic*
21	Alfredo TOROELLA	Cuban playwright, poet and journalist	Centenary of death	Cuba

---

+ The USSR also proposes to celebrate this anniversary, placing it on 2 February 1979.

23	Casto ROJAS	Lawyer, writer, historian, journalist, eminent political figure	Centenary of birth	Bolivia
23	Quatercentenary of the Union of Utrecht, treaty uniting the seven Protestant provinces of the Netherlands			Belgium
24	Stanislas LIUDKEVIC	Ukrainian composer and musicologist, People's Artist of the Soviet Union	Centenary of birth	Ukrainian SSR
25	Centenary of the granting of the status of Town to the settlements of Jutiapa and Tejutepeque			El Salvador
27	Paul BAJOV	Soviet Russian writer	Centenary of birth	Ukrainian SSR USSR
...	.....	.....	.....	.....
26	Manuel MURILLO TORO	Politician, President of the Republic responsible for the introduction of the telegraph in Colombia	Centenary of death	Ukrainian SSR
28	Paul TOLSTIAKOV	Soviet Ukrainian composer and choirmaster	Centenary of birth	Ukrainian SSR
31	Hermenegildo CRUZ	Astute advocate of Philippine labour	Centenary of birth	Philippines

Anniversaries in 1980 - dates not specified

+

Jan DAMEL	Landscape artist, portraitist and painter of historical scenes	Bicentenary of birth	Byelorussian SSR
Mikola GUSOVSKIJ	Byelorussian poet-Latinist, one of the most important Slavic poets of the Renaissance	Quincentenary of birth	Byelorussian SSR
Ioan KUKUSEL	Bulgarian composer, singer and musicologist, one of the most eminent representatives of the orthodox mediaeval canticle	700 th anniversary of birth	Bulgaria
Centenary of the publication of <u>Tipos y costumbres</u> : Cuban articles and engravings			Cuba
Belisario NAVARRO	One of the first pharmacologists in the country, Secretary of the University, professor	Centenary of death	El Salvador
Centenary of the awarding of a Doctorate in Paris to Mariano Orellana, who generalized the system of percussion in the investigation of pulmonary tuberculosis			El Salvador
1400 th anniversary of the Hegira of the Prophet Mohammad			India ¹
IBN-SINA (Avicenna) (Al-Husayn ben Abdullah Ibn Sina, Abu Ali, Charal Al-Mulk)	Encyclopaedist and eminent scholar, author of many works on medicine, logic, physics and theology	1000 th anniversary of birth	Iran Syria USSR

1. Qatar, which also proposes to celebrate this anniversary, places it on 20 November 1979.

S. BENEDETTO de NORCIA (Saint Benedict of Nursia)	Founder of the Monastery of Monte Casino where he established the Benedictine Order	1500th anniversary of birth	Italy
Nguyen TRAI	Vietnamese poet and scholar	600 th anniversary of birth	German Democratic Republic
Tudor VLADIMIRESCU	Eminent Romanian patriot leader of the revolutionary movement of Valachi (1821)	Bicentenary	Romania
AL-MIDI (Hassan ben Bishr ben Yehya Al-Amidi)	Man of letters, poet and transmitter of poems	1000 th anniversary of death	Syria
AL-DJAHIZ (Amr ben Bahr Ben Mahbub al-Kinani al-Fokmi al-Bari)	Writer and theologian, one of the heads of the mutazilite school at Basra	1200 th anniversary of birth	Syria
IBN KHALAWAYH (Al-Husayn ben Ahmed Ibn Khalawayh)	Grammarian and linguist	1000 th anniversary of death	Syria
IBN ABI AL-RABI AL-GHARWATI (Muhamad ben Abdel-Rehim ben Sulayman-Abu Abdullah)	Geographer, author of several works in this field	900 th anniversary of birth	Syria

IMAN AHMAD IBN HANBAL (Abu Abdullah Ahmed ben Muhamad ben Hanbal al-Shaybani al Walhi)	Founder of the Hanbalite School, one of the four Islamic schools of jurisprudence	1200 th anniversary of birth	Syria
MUAWIYA IBN ABI SUFYAN	First Umayyad caliph	1300 th anniversary of death	Syria
Tercentenary of the Serb uprising in Bohemia			Czechoslovakia

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**Tập biên bản của Đại Hội đồng UNESCO
Khóa họp 24 tại Paris,
ngày 20-10 - 20-11-1987**

Quyển 1:

NGHỊ QUYẾT

**Tổ chức Giáo dục, Khoa học và
Văn hóa của Liên hợp quốc**

Chú thích về tập biên bản của Đại hội đồng:

Các biên bản báo cáo của Khóa họp lần thứ 24 Đại hội đồng được in thành ba quyển:

Quyển hiện thời bao gồm các Nghị quyết được Đại hội đồng thông qua và danh sách các thành viên của Văn phòng Đại hội đồng và văn phòng các ban và ủy ban (quyển 1);

Quyển *Các báo cáo*, bao gồm các báo cáo của các ban từ I đến V, Ban Hành chính và Ủy ban pháp luật (quyển 2);

Quyển *Biên bản thảo luận*, bao gồm các biên bản ghi lại bên lề các phiên họp toàn thể, danh sách các thành viên tham gia và các tài liệu (quyển 3).

Chú thích về việc đánh số các nghị quyết:

Các nghị quyết được đánh số liên tiếp. Để đối chiếu, có thể tiến hành theo một trong những cách sau:

Trong nội dung bài viết:

"Nghị quyết số 15.1 được Đại hội đồng thông qua ở Khóa họp 24" hoặc, một cách ngắn gọn hơn, "Nghị quyết số 24 C/15.1".

Trong ghi chú:

"(24C/Nghị quyết, 15.1)" hoặc "(24C/NQ., 15.1)".

Xuất bản năm 1988 bởi Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc, số 7, Quảng trường Fontenoy, 75700 Pari.

Đóng quyển và in tại xưởng in của UNESCO, Pari

ISBN 92-3-202551-5

Bản in tiếng Anh: 92-3-102551-1

Bản in tiếng Ả-rập: 92-3-602551-X

Bản in tiếng Trung Quốc: 92-3-502551-6

Bản in tiếng Tây Ban Nha: 92-3-302551-9

Bản in tiếng Nga: 92-3-402551-2

UNESCO 1988

.....

18.6. Các ngày lễ kỷ niệm

18.6.1. Lịch tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử

Đại hội đồng,

Nhắc lại theo nội dung đoạn 2 Điều 1 của Bản điều lệ, một trong những mục tiêu chính của UNESCO là tạo điều kiện thuận lợi cho sự hiểu biết và thông cảm lẫn nhau giữa các quốc gia,

Tin chắc rằng việc tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử là sự đóng góp quan trọng trong việc thực hiện các mục tiêu của UNESCO gắn liền với việc tăng cường sự thông cảm và hợp tác quốc tế,

Ghi nhận rằng việc UNESCO tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện trọng đại từ rất nhiều năm nay đã nhận được sự tham gia đông đảo và ủng hộ rộng lớn, và đã được nâng thành một tầm quan trọng mạnh mẽ nhân dịp Thập kỷ thế giới về phát triển văn hóa,

Nhắc lại về vấn đề này, Nghị quyết 18 C/4.351 của Đại hội đồng cho phép Tổng Giám đốc xuất bản lịch tổ chức kỷ niệm trong hai năm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện trọng đại,

Lưu ý đến mong muốn của các nước thành viên UNESCO về việc tiếp tục xuất bản lịch tổ chức kỷ niệm này,

1. Khuyến nghị ông Tổng Giám đốc tiếp tục việc chuẩn bị nhằm mục đích xuất bản kể từ năm 1990, lịch tổ chức lễ kỷ niệm của UNESCO các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử và sử dụng các điều khoản mong muốn để thực hiện mục tiêu này trong Phần IV (Quan hệ công chúng) Chương 4, dòng II.B, bằng cách đưa thêm vào cuối đoạn 15470 của Văn kiện 24C/5 câu sau: "Năm 1989, lịch tổ chức kỷ niệm (100 năm hoặc là bội số của 100 năm) các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trong lĩnh vực giáo dục, khoa học, văn hóa, truyền thông sẽ được soạn thảo cho hai năm 1990-1991, theo những thông tin do các Ủy ban quốc gia cung cấp và được phổ biến rộng rãi";

2. Yêu cầu các Ủy ban quốc gia các nước thành viên UNESCO đệ trình lên Tổng Giám đốc danh sách chọn lọc các nhân vật được kỷ niệm.

18.6.2. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Phya Anuman Radáthon (Phya Anuman Rajadhon)

Đại hội đồng,

Xét thấy ý định của Chính phủ hoàng gia Thái Lan kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Phya Anuman Radáthon (Phya Anuman Rajadhon) vào ngày 14-12-1988, và yêu cầu của Chính phủ này nhằm đưa Phya Anuman Radáthon có tên trong danh sách các nhân vật sẽ được tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế,

---

Nhắc lại thành công của lễ kỷ niệm hai trăm năm của Sunthon Phu, vào năm 1987 và sự tham gia của UNESCO vào các hoạt động kỷ niệm,

Thừa nhận rằng Phya Anuman Radáthon là một nhà uyên bác vĩ đại mà sự đóng góp của ông cho giới văn học sẽ luôn luôn hiện hữu trong ký ức và được đánh giá cao, và ông là ánh sáng dẫn lối cho những người đương thời và các thế hệ tiếp theo đến với sự thật, cái thiện và cái mỹ,

Xét thấy lễ kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất trong giới trí thức và văn hóa đóng góp vào việc thực hiện các mục tiêu của UNESCO và thúc đẩy việc cùng nhau tôn vinh các bản sắc dân tộc và các giá trị văn hóa,

Nhắc lại rằng Nghị quyết số 18 C/4.351 của Đại hội đồng khuyến khích tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại,

Yêu cầu ông Tổng Giám đốc, trong giới hạn nguồn ngân sách dự trù trong tài liệu số 24 C/5, đưa UNESCO tham dự vào các hoạt động tổ chức nhân dịp kỷ niệm này tại các nước thành viên.

18.6.3. Kỷ niệm 500 năm Ngày sinh của Tômát Mundơ (Thomas Münzer)

Đại hội đồng,

Tin chắc rằng việc tôn vinh các nhân vật lớn trong lịch sử đóng góp vào sự thông cảm quốc tế, sự tôn trọng lẫn nhau và sự hiểu biết giữa các dân tộc,

Nhắc lại rằng trong Nghị quyết số 18 C/4.351, UNESCO đã khuyến cáo tổ chức kỷ niệm các nhân vật và các sự kiện được tổ chức tại các nước thành viên đã đánh dấu sự phát triển của nhân loại,

Ghi nhận rằng năm 1989 sẽ được đánh dấu bằng Lễ kỷ niệm 500 năm Ngày sinh của nhà thuyết giáo tiến bộ Tômát Mundơ,

Xét thấy Tômát Mundơ là một trong số những nhân vật kiệt xuất của công cuộc cải cách ở Đức và của cuộc cách mạng tư sản đầu tiên mà một phần được khởi xướng từ nước khác và các sự kiện đó đã ghi lại dấu ấn trong lịch sử của châu Âu và thế giới.

Cho rằng sự nghiệp của Tômát Mundơ, hội tụ tư tưởng thần học và hành động thực tiễn, đã thám hiểm một cách sâu sắc nỗi lo về việc giải phóng những người bị áp bức, đạt đến sự công bằng và công lý, đảm bảo có được mọi điều kiện sống một cách hợp lý,

Xét thấy những khát vọng của Tômát Mundơ trùng hợp với những mục tiêu và ý tưởng nhân văn của UNESCO,

1. Yêu cầu UNESCO và các nước thành viên tham gia một cách rộng khắp nhất có thể vào Lễ kỷ niệm 500 năm Ngày sinh của Tômát Mundơ,

2. Yêu cầu các tổ chức quốc tế phi chính phủ phối hợp với UNESCO lưu ý đến Lễ kỷ niệm 500 năm Ngày sinh của Tômát Mundơ.

18.6.4. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Antôn Xêmiônôvích Makarenkô (Anton Semionovitch Makarenko)

Đại hội đồng,

Tin chắc rằng lễ kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất là sự đóng góp quan trọng vào việc thực hiện các mục tiêu của UNESCO gắn với việc phát triển sự thông cảm và hợp tác quốc tế,

Nhắc lại Nghị quyết số 18 C/4.351 liên quan đến việc tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện trọng đại,

Xét thấy năm 1988 sẽ là năm Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Antôn Xêmiônôvích Makarenkô, Nhà văn và Nhà sư phạm lớn của Liên Xô mà các hoạt động của ông đã có ảnh hưởng đáng kể đối với sự phát triển về sau của khoa sư phạm, việc xây dựng các phương pháp giáo dục cũng như sự phát triển đạo đức và giáo dục sáng tạo cho thanh niên,

1. Kêu gọi cộng đồng khoa học và văn hóa của các nước thành viên UNESCO kỷ niệm một cách rộng rãi ngày sinh đáng nhớ này,

2. Yêu cầu ông Tổng Giám đốc, bằng mọi biện pháp có thể, đảm bảo để UNESCO tham gia vào Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Antôn Xêmiônôvích Makarenkô và thông báo một cách rộng rãi ngày kỷ niệm đáng nhớ này tới dư luận thế giới, đặc biệt bằng cách đưa một số bài báo viết về sự nghiệp của Nhà văn và Nhà sư phạm kiệt xuất này vào những ấn phẩm phù hợp của UNESCO.

18.6.5. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*

Đại hội đồng,

Nhân thấy việc tổ chức kỷ niệm ngày sinh các nhân vật trí thức lỗi lạc và các danh nhân văn hóa trên phạm vi quốc tế góp phần thực hiện các mục tiêu của UNESCO và đóng góp vào sự hiểu biết trên thế giới,

Nhắc lại Nghị quyết số 18 C/4.351 thông qua tại Khóa 18 Đại Hội đồng UNESCO về việc tổ chức kỷ niệm ngày sinh của các danh nhân và việc kỷ niệm các sự kiện lịch sử quan trọng đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại,

Ghi nhận năm 1990 sẽ đánh dấu 100 năm Kỷ niệm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, *Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam*,

Nhân thấy Chủ tịch Hồ Chí Minh, một biểu tượng xuất sắc về sự tự khẳng định dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội,

Nhân thấy những đóng góp quan trọng và nhiều mặt của Chủ tịch Hồ Chí Minh trên các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật chính là sự kết tinh của truyền thống văn hóa hàng ngàn năm của dân tộc Việt Nam, và những tư tưởng của Người là hiện thân của những khát vọng của

---

* Báo Nhân dân cuối tuần số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

các dân tộc mong muốn được khẳng định bản sắc văn hóa của mình và mong muốn tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc,

1- Khuyến nghị các quốc gia thành viên cùng tham gia Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, bằng việc tổ chức các hoạt động cụ thể để tưởng niệm Người, qua đó làm cho mọi người hiểu rõ tầm vóc vĩ đại của những tư tưởng và những cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người;

2- Đề nghị Tổng Giám đốc UNESCO triển khai các biện pháp thích hợp để Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh và hỗ trợ các hoạt động kỷ niệm được tổ chức nhân dịp này, đặc biệt là những hoạt động sẽ diễn ra ở Việt Nam.

18.6.6. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Giaoháclan Nêru (Jawaharlal Nehru)

Đại hội đồng,

Xét thấy ngày 14-11-1989 sẽ là ngày kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Giaoháclan Nêru, một trong những nhân vật kiệt xuất nhất của thế kỷ XX, nhà vô địch vĩ đại của các phong trào giải phóng và đoàn kết quốc tế, nhà lãnh đạo tâm cỡ thế giới, người đã gắn liền sự nghiệp bình đẳng giữa con người với con người, giữa các dân tộc và sự nghiệp thống nhất của nhân loại,

Xét thấy ngoài ra Giaoháclan Nêru đã cống hiến cả cuộc đời mình để thúc đẩy hòa bình và sự cảm thông quốc tế,

Thừa nhận rằng các công trình nghiên cứu uyên bác của ông là một phần không thể tách rời của di sản văn hóa thế giới,

Nhấn mạnh rằng tầm nhìn của Giaoaháclan Nêru về hòa bình trên thế giới, sự cảm thông và tình hữu nghị giữa các dân tộc và giữa các quốc gia, và về một trật tự thế giới mà trong đó những nền văn hóa dân tộc khác nhau được toàn thể nhân loại đánh giá cao, tầm nhìn đó có ý nghĩa đặc biệt đối với thời đại chúng ta,

Xét thấy Giaoaháclan Nêru đã được toàn thế giới tôn vinh như một danh nhân văn hóa của nhân loại và lễ kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất về khoa học và văn hóa góp phần quan trọng vào quá trình thực hiện những mục tiêu của UNESCO về thúc đẩy sự cảm thông và hợp tác quốc tế,

Nhắc lại Nghị quyết số 18C/4.351 về tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử,

Yêu cầu ông Tổng Giám đốc chỉ đạo một loạt các hoạt động thực tiễn nhằm mục đích để UNESCO tham gia vào Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Giaoaháclan Nêru và để UNESCO tham gia vào các hoạt động tưởng niệm được tổ chức tại các nước thành viên nhân dịp này.

18.6.7. Kỷ niệm 400 năm Ngày mất của kiến trúc sư Sinan

Đại hội đồng,

Xét thấy năm 1988 sẽ đánh dấu 400 năm ngày mất của Sinan, kiến trúc sư người Thổ Nhĩ Kỳ nổi tiếng thế giới,

các tác phẩm đồ sộ của ông được xây dựng trên khắp lãnh thổ Thổ Nhĩ Kỳ hiện nay và nhiều nước vùng Balcăng và Ả-rập,

Xét thấy hơn nữa các tác phẩm kiến trúc của Sinan là một phần không thể tách rời của di sản văn hóa của nhân loại,

Nhấn mạnh rằng lợi ích 304 tác phẩm của Sinan để lại cho thế hệ sau và đóng góp một cách đặc biệt vào sự hiểu biết lẫn nhau của các nền văn hóa, có ý nghĩa đặc biệt đối với thế hệ mới các kiến trúc sư và các nhà sử học nghệ thuật,

Nhắc lại rằng một trong những kiệt tác của ông, toàn bộ công trình kiến trúc của đền thờ Hồi giáo Sulâymanie (Süleymaniye) ở Ítxtanbun (Istanbul) được đưa vào kế hoạch hành động của chiến dịch quốc tế do UNESCO khởi xướng nhằm mục đích bảo tồn di sản văn hóa ở Ítxtanbun và Gôre m (Göreme),

Nhắc lại Nghị quyết số 18 C/4.351 về việc tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử,

Xét thấy rằng việc tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế những nhân vật kiệt xuất về khoa học và văn hóa là sự đóng góp quan trọng trong việc thực hiện những mục tiêu của UNESCO,

Yêu cầu các nước thành viên và UNESCO tham gia bằng những hoạt động văn hóa vào Lễ kỷ niệm 400 năm Ngày mất của kiến trúc sư Sinan sẽ diễn ra vào năm 1988.

.....

Tư liệu Lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Phụ lục VII/2

ACTES DE LA CONFÉRENCE GÉNÉRALE

Vingt-quatrième session Paris, 20 octobre-20 novembre 1987

Volume 1

RÉSOLUTIONS

Organisation des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

Note concernant les Actes de la Conférence générale

Les Actes de la vingt-quatrième session de la Conférence générale sont imprimés en trois volumes:

Le présent volume, contenant les résolutions adoptées par la Conférence générale et la liste des membres du Bureau de la Conférence générale et des bureaux des commissions et des comités (vol. 1);

Le volume *Rapports*, contenant les rapports des commissions I à V, de la commission administrative et du Comité juridique (vol. 2);

Le volume *Comptes rendus des débats*, contenant les comptes rendus *in extenso* des séances plénières, la liste des participants et la liste des documents (vol. 3);

Note: Numérotation des résolutions

Les résolutions sont numérotées consécutivement. Pour s'y référer, il est recommandé d'adopter l'une des formules suivantes:

Dans le corps du texte:

"La résolution 15.1 adoptée par la Conférence générale à sa vingt-quatrième session" ou, plus brièvement, "La résolution 24 C/15.1".

En référence:

"(24 C/Résolutions, 15.1) "ou" (24 C/Rés., 15.1)".

Publié en 1988

par l'Organisation des Nations Unies

Pour l'éducation, la science et la culture,

7, place de Fontenoy, 75700 Paris

Composé et imprimé dans les ateliers

de l'Unesco, Paris

INBN 92-3-202551-5

Édition anglaise: 92-3-102551-1

Édition arabe: 92-3-602551-X

Édition chinoise: 92-3-502551-6

Édition espagnole: 92-3-302551-9

Édition russe: 92-3-402551-2

© Unesco 1988

.....

18.6. Célébration d'anniversaires

18.6.1. Calendrier des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques

La Conférence générale,

Rappelant qu'aux termes du paragraphe 2 de l'article premier de son Acte constitutif, l'un des principaux objectifs de l'Unesco est de favoriser la connaissance et la compréhension mutuelle des nations,

Convaincue que la célébration internationale des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques apporte une contribution importante à la réalisation des objectifs de l'Unesco liés au renforcement de la compréhension et de la coopération internationales,

Notant que la célébration par l'Unesco des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements importants jouit depuis de nombreuses années d'une large adhésion et d'un vaste soutien, et est amenée à prendre une importance accrue à l'occasion de la Décennie mondiale du développement culturel,

Rappelant à ce propos sa résolution 18 C/4.351, dans laquelle elle avait autorisé le Directeur général à publier un calendrier biennal des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques,

Prenant en considération le voeu des États membres de l'Unesco de voir reprendre la publication du calendrier,

1. Recommande au Directeur général de reprendre la préparation, en vue de sa publication à partir de 1990, du calendrier Unesco des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques et de prendre les dispositions voulues à cette fin dans la section IV (Relations publiques) du chapitre 4 du titre II.B, en ajoutant à la fin du paragraphe 15470 du document 24 C/5 la phrase suivante: "En 1989, un calendrier des anniversaires (centenaires ou multiples de centenaires) de personnalités éminentes et d'événements historiques dans les domaines de l'éducation, de la science, de la culture et de la communication sera élaboré pour les années 1990-1991 à partir des renseignements transmis par les commissions nationales et largement diffusé";

2. Invite les commissions nationales pour l'Unesco à soumettre au Directeur général des listes sélectives d'anniversaires.

18.6.2. Centième anniversaire de la naissance de Phya Anuman Rajadhon

La Conférence générale,

Considérant l'intention du Gouvernement du royaume de Thaïlande de célébrer le centième anniversaire de la naissance de Phya Anuman Rajadhon le 14 décembre 1988, et la demande dudit gouvernement tendant à ce que Phya Anuman Rajadhon figure au nombre des personnalités faisant l'objet d'une commémoration internationale,

Rappelant le succès du bicentenaire de Sunthon Phu, célébré en 1987, et la participation de l'Unesco aux activités commémoratives,

Reconnaissant que Phya Anuman Rajadhon fut un grand érudit dont la contribution au monde littéraire sera toujours présente dans les mémoires et appréciée, et qu'il fut la lumière qui guida ses contemporains et les générations suivantes vers la vérité, le bien et la beauté,

Considérant que la célébration internationale des anniversaires de personnalités éminentes du monde intellectuel et culturel concourt à la réalisation des objectifs de l'Unesco et à la promotion de l'appréciation mutuelle des identités nationales et des valeurs culturelles,

Rappelant que par sa résolution 18 C/4.351, elle a encouragé la célébration des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques importants,

Invite le Directeur général, dans la limite des ressources budgétaires prévues dans le document 24 C/5, à associer l'Unesco aux activités organisées à l'occasion de cet anniversaire dans les États membres.

18.6.3. Cinq centième anniversaire de la naissance de Thomas Münzer

La Conférence générale,

Convaincue que l'appréciation des grandes figures de l'histoire contribue à la compréhension internationale,

au respect mutuel et à la connaissance réciproque des peuples,

Rappelant que dans sa résolution 18 C/4.351, elle a recommandé que soient célébrés les anniversaires de personnalités et d'événements dans les Etats membres qui ont marqué le développement de l'humanité,

Notant que l'année 1989 marquera le cinq centième anniversaire de la naissance du prédicateur progressiste Thomas Münzer,

Considérant que Thomas Münzer a été l'une des personnalités éminentes de la Réforme en Allemagne et de la première révolution bourgeoise dont l'inspiration est venue pour une part d'autre pays et qui ont marqué à leur tour l'histoire de l'Europe et du monde,

Ayant à l'esprit que l'oeuvre de Münzer, qui unissait la pensée théologique et l'action pratique, était profondément imprégnée du souci de libérer les opprimés, de parvenir à l'égalité et à la justice et d'assurer à tous des conditions de vie décentes,

Considérant que les aspirations de Thomas Münzer coïncident avec les objectifs et idéaux humanistes de l'Unesco,

1. Invite l'Unesco et ses Etats membres à participer aussi largement que possible à la célébration du cinq centième anniversaire de la naissance de Thomas Münzer;
2. Invite les organisations internationales non gouvernementales associées à l'Unesco à tenir dûment

compte du cinq centième anniversaire de la naissance de Thomas Münzer.

18.6.4. Centième anniversaire de la naissance d'Anton Semionovitch Makarenko

La Conférence générale,

Convaincue que la célébration internationale d'anniversaires de personnalités éminentes constitue une contribution importante à la réalisation des objectifs de l'Unesco liés au développement de la compréhension et de la coopération internationales,

Rappelant sa résolution 18 C/4.351 relative à la célébration des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements importants,

Considérant que l'année 1988 sera celle du centenaire de la naissance d'Anton Semionovitch Makarenko, grand écrivain et pédagogue soviétique dont l'activité a exercé une influence considérable sur l'évolution ultérieure de la pédagogie, l'élaboration des méthodes d'enseignement ainsi que le développement moral et l'éducation créative de la jeunesse,

1. Appelle la communauté scientifique et culturelle des Etats membres de l'Unesco à célébrer largement cet anniversaire marquant;

2. Invite le Directeur général à assurer dans toute la mesure du possible la participation de l'Unesco à la célébration du centenaire de la naissance d'Anton

Semionovitch Makarenko et à faire largement connaître cette date marquante à l'opinion mondiale, notamment en faisant paraître dans les publications pertinentes de l'Organisation un certain nombre d'articles consacrés à l'oeuvre de cet éminent écrivain et pédagogue.

18.6.5. Centième anniversaire de la naissance du Président Hô Chi Minh

La Conférence générale,

Considérant que la célébration internationale des anniversaires d'éminentes personnalités du monde intellectuel et culturel contribue à la réalisation des objectifs de l'Unesco ainsi qu'à la compréhension internationale,

Rappelant sa résolution 18 C/4.351 relative à la célébration des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques importants qui ont marqué le développement de l'humanité,

Notant que 1990 marquera le centième anniversaire de la naissance du Président Hô Chi Minh, héros de la libération nationale et éminent homme de culture du Viet Nam,

Considérant que le Président Hô Chi Minh, éminent symbole de l'affirmation nationale, a consacré toute sa vie à la libération nationale du peuple vietnamien, contribuant à la lutte commune des peuples pour la paix, l'indépendance nationale, la démocratie et le progrès social,

Considérant que la contribution importante et multiforme du Président Hô Chi Minh dans les domaines de la culture, de l'éducation et des arts cristallise la tradition culturelle plusieurs fois millénaire du peuple vietnamien, que ses idéaux incarnent les aspirations des peuples dans l'affirmation de leur identité culturelle et la promotion de la compréhension mutuelle,

1. Recommande aux Etats membres de se joindre à la célébration du centième anniversaire de la naissance du Président Hô Chi Minh, en rendant hommage à sa mémoire par différentes manifestations destinées à faire connaître la grandeur de ses idéaux et de son action de libération nationale;

2. Prie le Directeur général de l'Unesco de prendre les mesures appropriées pour célébrer le centième anniversaire de la naissance du Président Hô Chi Minh et d'apporter son soutien aux activités de commémoration organisées à cette occasion, et en particulier à celles qui auront lieu au Viet Nam.

18.6.6. Centième anniversaire de la naissance de Jawaharlal Nehru

La Conférence générale,

Considérant que le 14 novembre 1989 sera le centième anniversaire de la naissance de Jawaharlal Nehru, l'une des plus grandes figures du XXe siècle, grand champion des mouvements de libération et de la solidarité

internationale, dirigeant d'envergure mondiale qui a épousé la cause de l'égalité entre les hommes et entre les nations et de l'unité de l'espèce humaine,

Considérant en outre que Jawaharlal Nehru a consacré sa vie à la promotion de la paix et de la compréhension internationale,

Reconnaissant que ses travaux savants font partie intégrante du patrimoine culturel mondial,

Soulignant l'intérêt particulier que revêt pour notre temps la vision que Jawaharlal Nehru avait de la paix mondiale, de la compréhension et de l'amitié entre les peuples et entre les nations, et d'un ordre mondial dans lequel les différentes cultures nationales sont appréciées par l'humanité dans son ensemble,

Considérant que Jawaharlal Nehru a été salué dans le monde entier comme un homme de culture universelle et que la célébration internationale des anniversaires de personnalités éminentes de la science et de la culture apporte une importante contribution à la réalisation des objectifs de l'Unesco touchant la promotion de la compréhension et de la coopération internationales,

Rappelant sa résolution 18 C/4.351 relative à la commémoration des anniversaires de personnalités éminentes et d'événements historiques,

Invite le Directeur général à mener une série d'activités pratiques ayant pour objet de faire participer l'Unesco à la célébration du centième anniversaire de la naissance de

Jawaharlal Nehru et à associer l'Organisation aux manifestations organisées dans les États membres à cette occasion.

18.6.7. Quatre centième anniversaire de la mort de l'architecte Sinan

La Conférence générale,

Considérant que 1988 marquera le quatre centième anniversaire de la mort de Sinan, architecte turc de renommée mondiale, dont les oeuvres monumentales s'élèvent sur le territoire actuel de la Turquie et de plusieurs pays balkaniques et arabes,

Considérant en outre que les oeuvres architecturales de Sinan font partie intégrante du patrimoine culturel de l'humanité,

Soulignant l'intérêt tout particulier que revêtent, pour les nouvelles générations d'architectes et d'historiens de l'art, les 304 oeuvres que Sinan a léguées à la postérité et qui contribuent d'une façon exceptionnelle à la connaissance mutuelle des cultures,

Rappelant que l'un de ses chefs-d'oeuvre, l'ensemble architectural de la mosquée Süleymaniye à Istanbul, s'inscrit dans le plan d'action de la campagne internationale lancée par l'Unesco pour la sauvegarde du patrimoine culturel d'Istanbul et de Göreme,

Rappelant sa résolution 18 C/4.351 relative à la commémoration des anniversaires des personnalités éminentes et d'événements historiques,

Considérant que la célébration internationale des anniversaires des personnalités éminentes de la science et de la culture constitue une importante contribution à la réalisation des buts de l'Unesco,

Invite les Etats membres et l'Unesco à s'associer par des activités culturelles à la célébration, en 1988, du quatre centième anniversaire de la mort de l'architecte Sinan.

.....

Tu liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Records of the General Conference

Twenty-fourth Session Paris, 20 October to 20 November 1987

Volume 1

RESOLUTIONS

United Nations Educational,
Scientific and
Cultural Organization

.....

18.6. Commemoration of anniversaries

18.6.1. Calendar of anniversaries of great personalities and events

The General Conference,

Recalling that, as stipulated in Article I, paragraph 2, of its Constitution, one of the main objectives of Unesco consists in advancing the mutual knowledge and understanding of peoples,

Convinced that international commemoration of the anniversaries of great personalities and events constitutes an important contribution to the fulfillment of Unesco's objectives relating to the strengthening of international understanding and co-operation,

Noting that the commemoration of anniversaries of great personalities and events by Unesco has been largely approved and supported for many years and will gain in importance in the framework of the World Decade for Cultural Development,

Recalling 18 C/Resolution 4.351, in which it authorized the Director - General to publish a two-year calendar of anniversaries of great personalities and events,

Mindful of the wishes of Member States of Unesco regarding renewed publication of the calendar,

1. Recommends to the Director-General that he resume preparation for the publication, beginning in 1990, of the Unesco calendar of anniversaries of great personalities and events, making the appropriate provision in section IV

(Public Relations) of Chapter 4 of Part II.B and adding after paragraph 15470 of document 24 C/5: "A calendar for the years 1990 and 1991 of anniversaries (centenaries and multiples of centenaries) of great personalities and events connected with education, science, culture and communication will be prepared in 1989 on the basis of information provided by National Commissions and will be widely distributed";

2. Invites the National Commissions for Unesco to submit to the Director-General lists with selected anniversaries.

18.6.2. Centenary of the birth of Phya Anuman Rajadhon

The General Conference,

Considering the Royal Thai Government's intention to celebrate the centenary of the birth of Phya Anuman Rajadhon on 14 December 1988 and its request to include Phya Anuman Rajadhon among the personalities to be commemorated internationally,

Recalling the success of the celebration of the bicentenary of Sunthon Phu in 1987 and the participation of Unesco in the commemorative activities,

Recognizing that Phya Anuman Rajadhon was a great scholar whose contributions to the literary world will always be remembered and appreciated, and was the light that guided his contemporaries and succeeding generations towards truth, goodness and beauty,

Considering that the international commemoration of the anniversaries of great intellectual and cultural

personalities contributes to the realization of Unesco's objectives and to the promotion of the mutual appreciation of national identities and cultural values,

Recalling that in 18 C/Resolution 4.351 it promoted the commemoration of the anniversaries of great personalities and events,

Invites the Director-General, within the budgetary resources foreseen in document 24 C/5, to involve Unesco with the activities organized on the occasion of that anniversary in Member States.

18.6.3. Five-hundredth anniversary of the birth of Thomas Müntzer

The General Conference,

Convinced that the appreciation of great personalities of history contributes to international understanding and to the mutual respect and mutual knowledge of peoples,

Recalling that in 18 C/Resolution 4.351 it advocated the commemoration of anniversaries of personalities and events in Member States which have left an imprint on the development of humanity,

Noting that the five-hundredth anniversary of the birth of the progressive preacher Thomas Müntzer is commemorated in 1989,

Considering that Thomas Müntzer was one of the outstanding personalities of the German Reformation Movement and early bourgeois revolution which took up a

number of impulses from other countries and which, in their turn, left an imprint on the history of Europe and the world,

Bearing in mind that Müntzer's work in its unity of theological thought and practical action was deeply pervaded with the striving for liberation from oppression, for equality and justice and for ensuring a decent life for the whole people,

Considering that the aspirations of Thomas Müntzer coincide with the humanist objectives and ideals of Unesco,

1. Invites Unesco and its Member States to participate, on the broadest possible basis, in marking the five-hundredth anniversary of the birth of Thomas Müntzer;

2. Invites the international non-governmental organizations associated with Unesco to pay due attention to the five-hundredth anniversary of the birth of Thomas Müntzer.

18.6.4. Centenary of the birth of Anton Semionovitch Makarenko

The General Conference,

Convinced that the international commemoration of the anniversaries of great personalities constitutes an important contribution to the fulfillment of Unesco's objectives relating to international understanding and co-operation,

Recalling 18 C/Resolution 4.351 on the commemoration of the anniversaries of great personalities and events,

Considering that the year 1988 marks the centenary of the birth of Anton Semionovitch Makarenko, the great Soviet writer and educational theorist, whose work considerably influenced the subsequent development of pedagogy, the formation of educational methods and the moral development and creative education of young people,

1. Appeals to scientific and cultural circles in Unesco's Member States to mark extensively this outstanding anniversary;

2. Invites the Director - General to ensure the fullest participation of Unesco in celebrating the centenary of the birth of A.S. Makarenko and to publicize this outstanding date worldwide, in particular by publishing articles on the work of this great Soviet writer and educational theorist in the relevant publications of the Organization.

18.6.5. Centenary of the birth of President Ho Chi Minh

The General Conference,

Considering that the international celebration of the anniversaries of eminent intellectual and cultural personalities contributes to the realization of Unesco's objectives and to international understanding,

Recalling 18 C/Resolution 4.351 concerning the commemoration of the anniversaries of great personalities and events which have left an imprint on the development of humanity,

Noting that the year 1990 will mark the centenary of the birth of President Ho Chi Minh, Vietnamese hero of national liberation and great man of culture,

Considering that President Ho Chi Minh, an outstanding symbol of national affirmation, devoted his whole life to the national liberation of the Vietnamese people, contributing to the common struggle of peoples for peace, national independence, democracy and social progress,

Considering that the important and many-sided contribution of President Ho Chi Minh in the fields of culture, education and the arts crystallizes the cultural tradition of the Vietnamese people which stretches back several thousand years, and that his ideals embody the aspirations of peoples in the affirmation of their cultural identity and the promotion of mutual understanding,

1. Recommends to Member States that they join in the commemoration of the centenary of the birth of President Ho Chi Minh by organizing various events as a tribute to his memory, in order to spread knowledge of the greatness of his ideals and of his work for national liberation;

2. Requests the Director-General of Unesco to take appropriate steps to celebrate the centenary of the birth of President Ho Chi Minh and to lend his support to commemorative activities organized on that occasion, in particular those taking place in Viet Nam.

18.6.6. Centenary of the birth of Jawaharlal Nehru

The General Conference,

Considering that the hundredth anniversary of the birth of Jawaharlal Nehru, one of the most distinguished figures of the twentieth century, a great champion of liberation movements and international solidarity, a world leader who espoused the cause of equity among men and nations and the unity of mankind, falls on 14 November 1989,

Considering also the fact that he dedicated his life to the cause of promoting peace and international understanding,

Recognizing that the scholarly writings of Jawaharlal Nehru constitute an integral part of the cultural heritage of the world,

Emphasizing the special relevance to our times of Jawaharlal Nehru's vision of world peace, of understanding and friendship between peoples and nations, and of a world order in which different national cultures are appreciated by humanity as a whole,

Considering that Jawaharlal Nehru has been widely acclaimed as a man of universal culture and that the international celebration of anniversaries of leading figures in science and culture constitutes an important contribution to the attainment of Unesco's aims in regard to the promotion of international understanding and co-operation,

Recalling 18 C/Resolution 4.351 concerning the commemoration of anniversaries of great personalities and events,

Invites the Director-General to carry out a series of practical activities involving Unesco in the celebration of the hundredth anniversary of the birth of Jawaharlal

Nehru and to associate the Organization with the activities organized on the occasion of that anniversary in Member States.

18.6.7. Four - hundredth anniversary of the death of the architect Sinan

The General Conference,

Considering that 1988 will mark the four-hundredth anniversary of the death of the world-famous Turkish architect, Sinan, whose monumental works stand on the present territory of Turkey and of several Balkan and Arab countries,

Considering also that Sinan's architectural works are an integral part of the cultural heritage of mankind,

Emphasizing the very special value for new generations of architects and art historians of the 304 works bequeathed by Sinan to posterity, which make an exceptional contribution to the mutual knowledge of cultures,

Recalling that one of his masterpieces, the architectural group of the Süleymaniye Mosque in Istanbul, is included in the plan of action of the international campaign launched by Unesco to safeguard the cultural heritage of Istanbul and Göreme,

Recalling 18 C/Resolution 4.351 on the commemoration of the anniversaries of great personalities and events,

Considering that the international celebration of the anniversaries of great personalities of science and culture

constitutes a major contribution to the achievement of the aims of Unesco,

Invites the Member States and Unesco to participate through cultural activities in the commemoration in 1988 of the 400th anniversary of the death of the architect Sinan.

.....

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

سجلات المؤتمر العام

الدورة الرابعة والعشرون باريس، ٢٠ أكتوبر/تشرين الأول - ٢٠ نوفمبر/تشرين الثاني ١٩٨٧

المجلد الأول

قرارات

منظمة الأمم المتحدة
للتربية والعلم والثقافة

التعاون مع رابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها

- أن المؤتمر العام،
اذ يضع في اعتباره المادة الأولى (٢ ب) من ميثاق اللجان الوطنية ونتائج مختلف المؤتمرات الاقليمية التي عقدتها اللجان الوطنية.
- ويعرب عن ارتياحه لاتساع حركة رابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها ولنمو النشاط المطرد لهذه الحركة في سبيل التوعية بأعمال اليونسكو واشراكه في أنشطة المنظمة،
ويسلم بأهمية الدور الذي يؤديه الاتحاد العالمي لرابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها من أجل تعزيز هذه الحركة وتنسيقها ومن أجل نشر المثل العليا للمنظمة وأهدافها في مختلف الأوساط.
- ويذكر بقراراته ٢٠م/٦.٣٢ و ٢١م/٦.٠٤ و ٢٢م/١٥.٩ التي تتعلق برابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها وبتحاديها العالمي.
- ١ - يدعو الدول الاعضاء الى ما يلي :
- (١) اتخاذ جميع التدابير اللازمة لاقامة وتنمية رابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها. وتهيئة الظروف الملائمة لتنفيذ برامجها، وتيسير تجميعها على جميع المستويات، وكذلك مواصلة الأنشطة التي تضطلع بها بالاشتراك مع المدارس المنتسبة بما يتفق وروح القرارين ٢٢م/١٣.٤ و ٢٣م/١٣.٥ :
- (ب) مساندة الاتحاد العالمي لرابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها بكل الوسائل الممكنة :
- ٢ - ويدعو المدير العام الى ما يلي :
- (١) أن يواصل قدر المستطاع تقديم دعم المنظمة الفكري والمادي والمالي الى رابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها :
- (ب) أن يشجع اللجان الوطنية على انشاء رابطات ومراكز وأندية لليونسكو وعلى اشراكها باطراد وعلى نحو أوثق في أنشطتها :
- (ج) أن يعاون على أوسع نطاق ممكن في تيسير أعمال وأنشطة الاتحاد العالمي لرابطات اليونسكو ومراكزها وأنديتها، من أجل مساعدته بجميع الوسائل على مواصلة نشاطه الهادف الى خدمة اليونسكو وتوسيع دائرة تأثيرها في جميع الأوساط.

التعاون مع المؤسسات والهيئات الطوعية

- أن المؤتمر العام،
اذ يذكر بقراره ٢٣م/١٨.٥،
يرخص للمدير العام بأن يواصل التعاون مع المؤسسات والهيئات الطوعية التي تمارس أنشطة في مجالات اختصاص المنظمة، وأن يشجع بقدر المستطاع تنفيذ أنشطة مشتركة معها.

الاحتفال بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية

قائمة الاحتفالات بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية

- إن المؤتمر العام،
اذ يذكر بأن أحد الأهداف الرئيسية لليونسكو انما يتمثل في تعزيز التعارف والتفاهم بين الشعوب، حسبما تنص عليه الفقرة ٢ من المادة الأولى من ميثاقها التأسيسي.
- واقتراعاً منه بأن الاحتفال الدولي بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الكبرى يسهم بقسط وافر في تحقيق أهداف اليونسكو المتصلة بتعزيز التفاهم والتعاون الدوليين.
- وإذ يلاحظ أن احتفال اليونسكو بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث الهامة قد لقي تاييداً كبيراً ومساندة قوية طيلة سنوات عديدة، كما سيكتسب مزيداً من الأهمية بمناسبة العقد العالمي للتنمية الثقافية،
ويذكر بقراره ١٨م/٤.٣٥١، الذي رخص بمقتضاه للمدير العام بنشر تقويم يشمل فترة عامين للاحتفال بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الكبرى.
- ويضع في اعتباره رغبة الدول الاعضاء باليونسكو في استئناف نشر ذلك التقويم.
- ١ - يوصي المدير العام بأن يستأنف التحضير لاصدار قائمة « احتفالات اليونسكو بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الكبرى »، اعتباراً من عام ١٩٩٠، مع ادراج التدابير اللازمة في القسم رابعاً « العلاقات

العامه * (الباب الثاني باء. الفصل الرابع) باضافة ما يلي بعد الفقرة ١٥٤٧٠ من الوثيقة ٢٤/م/٥ * سستد في عام ١٩٨٩ قائمة بالاحتفالات التي ستجري في عامي ١٩٩٠ و١٩٩١ بالذكرى (المئوية ومضاعفاتها) للشخصيات البارزة والأحداث التاريخية في مجالات التربية والعلم والثقافة والاتصال، وذلك استنادا الى المعلومات التي توفرها اللجان الوطنية: وسوف توزع هذه القائمة على نطاق واسع *
٢ - ويدعو اللجان الوطنية لليونسكو الى ان تعرض على المدير العام قوائم باهم المناسبات التي تقترح الاحتفال بها.

١٨.٦٢ الاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد فييا انومان راجادهون

ان المؤتمر العام.
اذ يضع في اعتباره ان حكومة مملكة تايلاند تعترم الاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد فييا انومان راجادهون في ١٤ ديسمبر/كانون الاول ١٩٨٨، وان الحكومة المذكورة قد طلبت ادراج اسم فييا انومان راجادهون في قائمة الشخصيات التي يحتفل بذكراها دوليا،
ويذكر بالنجاح الذي احرزه الاحتفال في عام ١٩٨٧ بالذكرى المئوية الثانية لسونتهون فو، ومشاركة اليونسكو في احياء تلك الذكرى،
ويعترف بان فييا انومان راجادهون كان عالما عظيما ستمثل مساهماته في عالم الادب تحتل مكانها دائما في اذهان الناس وقلوبهم وانه كان النبراس الذي اهتدى به معاصروه والاجيال اللاحقة في سعيهم الى الحق والخير والجمال،
ويضع في اعتباره ان الاحتفال على الصعيد الدولي بذكرى رجال الفكر والثقافة البارزين يسهم في تحقيق اهداف اليونسكو وفي تعزيز التقدير المتبادل للذاتيات الوطنية والقيم الثقافية.
ويذكر بقراره ١٨/م/٤٢٥١ الذي شجع فيه على الاحتفال بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الهامة.
يدعو المدير العام الى اشراك المنظمة في الأنشطة التي ستنظم في الدول الاعضاء بمناسبة هذه الذكرى، وذلك في حدود الموارد المالية المتاحة في الوثيقة ٢٤/م/٥.

١٨.٦٣ الاحتفال بالذكرى المئوية الخامسة لميلاد توماس مونتر

ان المؤتمر العام.
اقتناعا منه بان اظهار التقدير للشخصيات التاريخية البارزة انما يسهم في تعزيز التفاهم الدولي وفي الاحترام المتبادل بين الشعوب وفي تعارفها.
واذ يذكر بأنه دعا في قراره ١٨/م/٤٣٥١ الى الاحتفال بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث الكبرى في الدول الاعضاء، والتي كان لها اثر باق في تطور الانسانية.
ويلاحظ ان عام ١٩٨٩ سيوافق ذكرى مرور ٥٠٠ عام على ميلاد الواظع التقدمي توماس مونتر.
وبالنظر الى ان توماس مونتر كان احدى الشخصيات البارزة في حركة الاصلاح الديني في ألمانيا وفي الثورة البورجوازية المبكرة التي استلهمت الكثير من بلدان اخرى، وان هذه الحركة وتلك الثورة تركتا اثرا باقيا في تاريخ أوروبا والعالم.
واذ يضع نصب عينيه ان عمل مونتر. في جمعه بين الفكر اللاهوتي والنشاط العملي، قد تأثر تأثرا عميقا بالجهاد من أجل التحرر من الظلم، وفي سبيل المساواة والعدالة، ومن أجل توفير حياة لائقة للناس كافة.
ويرى ان تطلعات توماس مونتر تتفق والاهداف والمثل العليا الانسانية التي تسعى اليها اليونسكو.
١ - تدعو اليونسكو ودولها الاعضاء الى المشاركة، على اوسع نطاق ممكن، في الاحتفال بمرور ٥٠٠ عام على ميلاد توماس مونتر.
٢ - تدعو المنظمات الدولية غير الحكومية التي تربطها علاقات باليونسكو الى ان تولي الذكرى المئوية الخامسة لميلاد توماس مونتر ما هي جديرة به من اهتمام.

١٨.٦٤ الاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد انطون سيميو نوفيتش ماكارينكو

ان المؤتمر العام.
اقتناعا منه بان الاحتفال دوليا بذكرى الشخصيات البارزة يعد اسهاما ذا شأن في تحقيق اهداف اليونسكو المرتبطة بتنمية التفاهم والتعاون على الصعيد الدولي.
واذ يذكر بقراره ١٨/م/٤٣٥١ الخاص بالاحتفالات بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث الكبرى.

ونظراً لأن عام ١٩٨٨ سيوافق الذكرى المئوية لميلاد أنطون سيميونوفيتش ساكارينكو، الكاتب والعالم التربوي السوفييتي العظيم، الذي اثرت أعماله أروع تأثير في تطور علم التربية وتكوين الأساليب التربوية والتطور الاخلاقي والتنقيف الابداعي للشباب.

- ١ - يناشد الأوساط العلمية والثقافية في الدول الاعضاء في اليونسكو أن تحتفل على نطاق واسع بهذه الذكرى الهامة :
- ٢ - ويدعو المدير العام الى أن يكفل مشاركة اليونسكو الى أقصى حد مستطاع في الاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد أ.س. ساكارينكو، وإلى التعريف بهذا التاريخ البارز على نطاق العالم كله، لا سيما بنشر مقالات عن أعمال هذا الكاتب والعالم التربوي البارز في مطبوعات المنظمة المختصة بهذا المجال.

الاحتفال في ١٩٩٠ بالذكرى المئوية لميلاد الرئيس هوشي منه

١٨,٦٥

إن المؤتمر العام،
اذ يضع في اعتباره أن الاحتفال على الصعيد الدولي بذكرى الشخصيات الفكرية والثقافية البارزة انما يسهم في تحقيق اهداف اليونسكو وفي تعزيز التفاهم الدولي،
ويذكر بقراره ١٨م/٤,٣٥١ الذي يتعلق بالاحتفالات بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الهامة التي تركت اثرها في تطوّر الانسانية.

ويلاحظ أن عام ١٩٩٠ يوافق الذكرى المئوية لميلاد الرئيس هوشي منه، بطل التحرير الوطني والشخصية الثقافية البارزة في فيتنام،

وبالنظر الى أن الرئيس هوشي منه، وهو رمز بارز لتأكيد الذاتية الوطنية، قد كرس حياته كلها للتحرير الوطني للشعب الفيتنامي، وأسهم بذلك في التصال المشترك للشعوب من أجل السلام والاستقلال الوطني والديمقراطية والتقدم الاجتماعي،

ونظراً لأن ما قدمه الرئيس هوشي منه من مساهمة هامة ومتعددة الأشكال في مجالات الثقافة والتربية والفنون انما يعكس التقاليد الثقافية العريقة لشعب فيتنام التي ترجع أصولها الى عدة آلاف من السنين، وأن المثل العليا التي دعا إليها تجسد تطلعات الشعوب في مجال تأكيد ذاتيتها الثقافية وتعزيز التفاهم.

- ١ - يوصي الدول الاعضاء بالمشاركة في الاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد الرئيس هوشي منه، باحياء ذكراه عن طريق تنظيم أنشطة مختلفة للتعريف بسمو المثل العليا التي دعا إليها وينضاله من أجل التحرير الوطني.
- ٢ - ويدعو المدير العام لليونسكو الى اتخاذ التدابير الملائمة للاحتفال بالذكرى المئوية لميلاد الرئيس هوشي منه وإلى تقديم مساندة للأنشطة التي ستنظم في هذه المناسبة احياء لذكراه، ولا سيما الأنشطة التي ستجري في فيتنام.

الاحتفال في ١٩٨٩ بالذكرى المئوية لميلاد جواهر لال نهرو

١٨,٦٦

إن المؤتمر العام،

نظراً لأن يوم ١٤ نوفمبر/ تشرين الثاني ١٩٨٩ سيوافق ذكرى مرور مائة عام على ميلاد جواهر لال نهرو، وهو من أبرز اعلام القرن العشرين، وبطل كبير من أبطال حركات التحرير والتضامن الدولي وزعيم عالمي وهب نفسه لقضية المساواة بين البشر والأمم والوحدة الانسانية،

ونظراً أيضاً لأن جواهر لال نهرو كرس حياته لقضية تعزيز السلام والتفاهم الدولي،
وإذ يقر بأن مؤلفات جواهر لال نهرو التي تتسم بالتبحر والتعمق تشكل جزءاً لا يتجزأ من التراث الثقافي العالمي،
ويؤوه بما تتميز به نظرة نهرو - المتعلقة بالسلام العالمي والتفاهم والصدقة بين الشعوب والأمم وبنظام عالمي تحظى في

أطاره مختلف الثقافات الوطنية بتقدير الانسانية جمعاء - من ملامحة خاصة لعصرنا الحاضر،

ونظراً لأن جواهر لال نهرو قد أشيد به على نطاق العالم كله باعتباره رجلاً ذا ثقافة عالمية، وأن الاحتفال على الصعيد الدولي بذكرى الشخصيات البارزة في مجال العلم والثقافة يشكل اسهاماً هاماً في تحقيق أهداف اليونسكو المتعلقة بتنمية التفاهم والتعاون على الصعيد الدولي،

وإذ يذكر بقراره ١٨م/٤,٣٥١ بشأن الاحتفالات بذكرى الشخصيات البارزة والأحداث التاريخية الكبرى،
يدعو المدير العام الى الاضطلاع بسلسلة من الأنشطة العملية التي تشترك بها اليونسكو في الاحتفال بالذكرى مرور مائة عام على ميلاد جواهر لال نهرو، وإلى اشراك المنظمة في الأنشطة التي تنظم في الدول الاعضاء احتفالاً بهذه الذكرى.

إن المؤتمر العام،
 إذ يضع في اعتباره أن عام ١٩٨٨ سيوافق ذكرى مرور أربعين عاماً على وفاة سنان، المهندس المعماري التركي ذي الشهرة العالمية، الذي ترتفع مبادئه الهائلة فوق الأراضي التركية الحالية، وفي كثير من بلاد البلقان والبلاد العربية،
 ويضع في اعتباره أيضاً أن أعمال سنان المعمارية جزء لا يتجزأ من التراث الثقافي للإنسانية،
 ويؤكد على ما تتسم به الأعمال الثلاثمائة والأربعة التي خلفها سنان لأجيال البشر، والتي تسهم بصورة رائعة في التعارف بين الثقافات، من أهمية خاصة للأجيال الجديدة من المهندسين المعماريين ومؤرخي الفن،
 ويذكر بأن إحدى روائحه، وهي المجموعة المعمارية لجامع السليمانية في استانبول، مدرجة في خطة عمل الحملة الدولية التي بدأتها اليونسكو لصون التراث الثقافي في استانبول وغوريمة،
 ويذكر بقراره ١٨/م ٤٠٣٥١ المتعلق بالاحتفالات بالذكرى الشخصية البارزة والأحداث التاريخية الكبرى،
 وبالنظر إلى أن الاحتفال على الصعيد الدولي بالذكرى الشخصية البارزة في ميادين العلم والثقافة يشكل اسهاماً هاماً في تحقيق أهداف اليونسكو،
 يدعو الدول الأعضاء واليونسكو إلى الاضطلاع بأنشطة ثقافية عن سبيل المشاركة في الاحتفال عام ١٩٨٨ بالذكرى المثوية الرابعة لوفاة المهندس المعماري سنان.

١٩ برنامج المساهمة

١٩.١ برنامج المساهمة

- إن المؤتمر العام،
 يرحب للمدير العام بالمشاركة في أنشطة الدول الأعضاء على المستوى الوطني أو دون الاقليمي أو الاقليمي أو المشترك بين المناطق، وفقاً للمبادئ والشروط التالية :
- الف - المبادئ
- ١ - يشكل برنامج المساهمة وسيلة من وسائل تحقيق الأهداف المعتمدة، ويتيح للمنظمة أن تشارك في المجالات التي يحددها المؤتمر العام، في الأنشطة التي تسهم من خلالها الدول الأعضاء في تحقيق أهداف اليونسكو.
  - ٢ - يحق لجميع الدول الأعضاء والأعضاء المنتسبين الاستفادة من برنامج المساهمة للاضطلاع بأنشطة في المجالات التي أقرها المؤتمر العام.
  - ٣ - لا يجوز تقديم المساهمة إلا بناء على طلب كتابي توجهه إلى المدير العام دولة عضو أو عضو منتسب، أو مجموعة من الدول الأعضاء أو الأعضاء المنتسبين أو أقاليم أو منظمات أو مؤسسات - ويجب أن يتضمن هذا الطلب دائماً بنداً ينص على قبول الشروط المبينة في المادة ٩ الواردة أدناه.
  - ٤ - يجوز تقديم المساهمة إلى :
    - (أ) مؤسسات وطنية تعمل في مجالات اختصاص اليونسكو، بناء على طلب توجهه إلى المدير العام حكومة الدولة العضو أو العضو المنتسب التي توجد هذه المؤسسات في أراضيها ؛
    - (ب) أقاليم لا تتمتع بالحكم الذاتي أو أقاليم تحت الوصاية، بناء على طلب الدولة العضو المسؤولة عن تسيير شؤون العلاقات الخارجية للأقليم المعني ؛
    - (ج) أنشطة ذات طابع دون اقليمي أو اقليمي أو مشترك بين المناطق - بناء على طلب توجهه إلى المدير العام الدولة العضو أو العضو المنتسب التي سينفذ النشاط في أراضيها - ويجب أن تؤيد هذا الطلب وقت تقديمه دولتان أخريان على الأقل من الدول الأعضاء أو الدول الأعضاء المنتسبة المشتركة في النشاط ؛
    - (د) منظمات دولية حكومية، ولا سيما المنظمات التي وقعت اتفاق تعاون مع اليونسكو، عندما تكون المساهمة المطلوبة ذات صلة مباشرة ببرنامج اليونسكو والغرض منها أن تسهم في أنشطة تهم مباشرة عدة دول أعضاء ؛
    - (هـ) منظمات دولية غير حكومية تقيم مع اليونسكو علاقات تشاور، بناء على طلب توجهه إلى المدير العام، نيابة عن المنظمة الدولية غير الحكومية المعنية، حكومة الدولة العضو أو العضو المنتسب التي يقع مقر هذه المنظمة في أراضيها أو التي سينفذ النشاط المقترح فيها ؛

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

大 会 论 本

第二十四届会议

巴黎，1987年10月20日—11月20日

第一卷 决议

联合国
教育、科学及文化组织

。。。

18.6 周年纪念

18.61 伟大人物和历史事件周年纪念日一览表大会,

回顾 教科文组织的主要目标之一, 正如其《组织法》第 1 条第 2 段所阐明的, 在于各国人民间之相互认识与了解, 深信为杰出人士和历史性事件举行国际性周年纪念活动对实现教科文组织关于加强国际了解与合作的宗旨是一项重要贡献, 注意到 教科文组织对伟大人物和事件进行周年纪念多年来受到广泛称许和支持, 并将在世界文化发展十年的范围内进一步显示其重要性,

还回顾其决议 18 C/4.351 授权总干事出版一本伟大人物和历史事件周年纪念日双年一览表,

注意到教科文组织会员国希望重新出版该一览表,

1. 建议总干事从 1990 年开始恢复编辑出版教科文组织“杰出人士和历史性事件周年纪念日一览表”, 在文件 24 c/5 第 IV 节“公共关系”(第 II.B 篇, 第 4 章) 第 15470 段后增加如下一分段:

“将根据各国的全国委员会提供的材料于 1989 年编写一份 1990 及 1991 年教育、科学、文化与交流方面杰出人士和历史性事件周年(百年或数百年)纪念一览表, 并予以广为散发”;

2. 请教科文组织各全国委员会向总干事提出选定进行周年纪念的名单.

18.62 纪念披耶·阿努曼·拉乍童 (Phya Anuman Rajadhon) 诞生一百周年

大会,

考虑到泰国政府计划在 1988 年 12 月 14 日纪念披耶·阿努曼·拉乍童 (Phya Anuman Rajadhon) 的百年诞辰以及泰国政府要求将披耶·阿努曼·拉乍童列为国际著名人士,

忆及 1987 年的顺童。蒲(Sunthon phu) 的两百周年纪念活动的成功以及教科文组织在纪念活动中的参与，承认披耶。阿努曼。拉乍童是一位伟大的学者，他对文学界所作的贡献将永远铭记在人们心中并受到赞扬；他是引导与他同时代的以及后代的人们走向真、善、美的明灯，

考虑到对知识界、文化界名人的国际纪念活动有助于实现教科文组织的宗旨，并增进对民族性和文化价值的相互欣赏，忆及其决议 18 C/4. 351，其中 主张纪念伟大人物和事件的周年，请总干事根据文件 24 C/5 的规定，使本组织参与会员国在该周年之际组织的活动。

18.63 纪念托马斯·闵采尔 (Thomas Muntzer) 诞生五百周年大会，

确信正确评价伟大历史人物有助于国际谅解、各国人民之间的相互尊重与相互了解，

忆及其决议 18 c/4. 351 曾 提倡在会员国中为给人类发展留下印记的伟大人物和事件举行周年纪念活动，

注意到 1989 年将纪念进步的传教士托马斯·闵采尔 (Thomas Muntzer) 诞辰五百周年，

认为 托马斯·闵采尔是得到许多国家启发推动而反过来又对欧洲和世界历史产生了影响的德国改革运动和早期资产阶级革命的杰出人物之一，

考虑到 闵采尔为将神学思想和实际行动统一起来而进行的工作洋溢着从压迫中争取解放，争取平等与正义和为所有人过上象样的生活的奋斗精神，

认为 托马斯·闵采尔的志向与人类的目标和教科文组织的理想是一致的，

1. 请教科文组织及其会员国尽可能广泛地参加托马斯·闵采尔五百周年诞辰纪念活动；

2. 请与教科文组织有联系的非政府国际组织对纪念托马斯·闵采尔五百周年诞辰的活动给以应有的注意。

18.64 纪念马卡连柯 (Anton Semionovitch Makarenko) 诞生一百周年

大会，

相信国际名人周年纪念是对实现教科文组织有关发展国际了解与合作的各项目标的重要贡献，忆及教科文组织大会关于名人和重大事件周年纪念的决议 18 C/4.351，

考虑到 1988 年是苏联伟大作家和教育理论家马卡连柯 (Anton Semionovitch Makarenko) 诞辰一百周年，他的活动对后来教育学的发展、教育方法的制订、以及对青年的道德修养和启发性教育都产生了很大影响，

1. 呼吁教科文组织会员国科学和文化界广泛纪念这一具有殊荣的日子；

2. 请总干事确保教科文组织充分参与马卡连柯诞辰一百周年的庆祝活动，在全世界范围内宣传这一重大纪念日，并在本组织有关的出版物上发表有关这位苏联伟大作家和教育理论家业绩的文章。

18.65 纪念胡志明主席诞生一百周年

大会，

考虑到在国际上纪念知识界和文化界知名人士有助于实现教科文组织的目标及国际了解，

忆及大会关于纪念对人类发展具有深刻影响的知名人士和重大历史事件的决议 18 C/4.351，

注意到 1990 年恰逢越南 民族解放英雄及杰出 文化人
士胡志明 主席诞生一百周年，

考虑到胡志明主席作为 民族自立的杰出象征，毕生从事
越南人民的民族解放事业，对各国人民争取和平、民族独立、
民主和社会进步 的共同斗争作出 了贡献，

考虑到胡志明 主席在文化、教育及艺术方面 的重要而 多
种多样的贡献是越南人民几千年文化传统 的结晶，他的理想体
现着各国人民对确认自 己文化特性和促进相互了解的渴望，

1. 建议各会员国一起参加胡志明主席诞生一百周年纪念
活动，以不同形式表达对他的敬意，以使人们了解他的理想及
其民族解放行动之伟大；

2. 请教科文组织总干事采取适当措施，以纪念胡志明主
席诞生一百周年，并对为此举行的 纪念活动，特别是在越南
举行的纪念活动，提供支助。

18.66 纪念贾瓦哈拉尔·尼赫鲁诞生一百周年 大会，

考虑到1989 年 11 月 14 日是二十世纪最杰出的人物之一
贾瓦哈拉尔·尼赫鲁诞生一百 周年，他是解放运动和国际团
结的伟大战士，也是一位拥护人与人之间、 国与国之间平等
和 人类团结事业的世界领袖，

又考虑到 他将一生贡献给促进和平和国际了 解的事业，
确认贾瓦 哈拉 尔·尼赫鲁 的博学著作是全世界文化 遗产
的一个组成部分，

强调贾瓦哈拉尔·尼赫鲁关于世界和平、各国人民与各个
国家之间的了解和友谊以及关于建 立一个全人类鉴赏各种文
化 的世界秩序的远见对我们的时代具有特殊意义，

考虑到贾瓦哈拉尔·尼赫鲁是一位受到广泛拥戴的知识广博人士，在国际范围内举行科学和文化界杰出人物的周年纪念活动是对实现教科文组织促进国际了解和合作的目标的一项重要贡献，忆及大会关于对知名人士和重大历史事件举行周年纪念活动的决议 18 c/4. 351，请总干事进行一系列实际活动使教科文组织参与庆祝贾瓦哈拉尔·尼赫鲁诞生一百周年，并使本组织参加会员国在此周年纪念之际所举办的活动。

18.67 纪念建筑师瑟南 (Sinan) 逝世四百周年大会，

考虑到 1988 年标志着世界著名的土耳其建筑师 Sinan 逝世四百周年，他的不朽建筑目前耸立在土耳其以及好几个巴尔干和阿拉伯国家的领土上，

还考虑到 Sinan 的建筑作品是人类文化遗产的一部分，强调 Sinan 留给后代的 304 座特别有助于不同文化相互了解的建筑物对于新一代建筑师和艺术史家具有特别的意义，

忆及其杰作之一——伊斯坦布尔苏莱曼尼亚 (Suleymaniye) 清真寺建筑群列于教科文组织为保护伊斯坦布尔和戈雷梅文化遗产而开展的国际运动之行动计划内，

忆及其关于举行杰出人士和历史事件周年纪念活动的决议 18 c/4. 351，考虑到在国际上庆祝科学和文化方面的杰出人士的周年纪念对实现教科文组织的目标是一项重大贡献，请各会员国和教科文组织通过文化活动参加 1988 年纪念建筑师 Sinan 逝世四百周年的活动。

。 。 。

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Actas de la Conferencia General
24.ª reunión París, 20 de octubre - 20 de noviembre de 1987

Volumen 1

RESOLUCIONES

Organización de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

.....

18.6. Conmemoración de aniversarios

18.6.1. Calendario de aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos

La Conferencia General,

Recordando que uno de los principales objetivos de la Unesco es fomentar el conocimiento y la comprensión mutuos de las naciones, según el párrafo 2 del Artículo I de su Constitución,

Persuadida de que la conmemoración internacional de los aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos constituye una contribución importante al logro de los objetivos de la Unesco relacionados con el fortalecimiento de la comprensión y la cooperación internacionales,

Observando que la conmemoración por la Unesco de aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos importantes ha suscitado durante muchos años una aprobación y un apoyo generalizados, y que cobrará aún mayor importancia con motivo del Decenio Mundial para el Desarrollo Cultural,

Recordando a este respecto la Resolución 18 C/4.351, con arreglo a la cual se autorizaba al Director General a publicar un calendario bienal en el que figurasen los aniversarios de personalidades eminentes y acontecimientos históricos,

Tomando en consideración el deseo de los Estados Miembros de que vuelva a publicarse el calendario,

1. Recomienda al Director General que prevea la preparación del calendario de la Unesco "Commemoración de los aniversarios de personalidades eminentes y acontecimientos históricos", con el fin de publicarlo a partir de 1990, y que disponga los créditos necesarios a ese efecto en la Sección IV (Relaciones públicas) (Título II.B, Capítulo 4), completando como sigue el párrafo 15488 del documento 24 C/5: "En 1989 se elaborará, para ser publicado en 1990 y 1991, un calendario de los aniversarios (centenarios o múltiplos de ellos) de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos en el ámbito de la educación, la ciencia, la cultura y la comunicación, que se basará en la información facilitada por las comisiones nacionales y será objeto de una amplia distribución";

2. Invita a las comisiones nacionales para la Unesco a presentar al Director General una selección de aniversarios de esa índole.

18.6.2. Centenario del nacimiento de Phya Anuman Rajadhon

Conferencia General,

Considerando la intención del Gobierno Real de Tailandia de conmemorar el 14 de diciembre de 1988 el centenario del nacimiento de Phya Anuman Rajadhon y la solicitud del Gobierno Real de Tailandia de inscribir el nombre de Phya Anuman Rajadhon en la lista de las

personalidades que merecen ser objeto de una conmemoración internacional,

Recordando el éxito de la celebración del bicentenario de Sunthon Phu en 1987 y la participación de la Unesco en las actividades conmemorativas,

Reconociendo que Phya Anuman Rajadhon fue un gran erudito cuya contribución a la literatura será siempre recordada y celebrada, y que fue un faro que orientó a sus contemporáneos y a las generaciones siguientes hacia la verdad, la bondad y la belleza,

Teniendo en cuenta que la conmemoración internacional de los aniversarios de personalidades intelectuales y culturales eminentes contribuye a la consecución de los objetivos de la Unesco y al fomento del reconocimiento mutuo de las identidades y los valores culturales nacionales,

Recordando que en la Resolución 24 C/4.351, se alentaba a conmemorar los aniversarios de personalidades y de acontecimientos importantes,

Invita al Director General a que asocie a la Organización en las actividades organizadas que con motivo de dicho aniversario, celebren los Estados Miembros dentro de los límites de los recursos presupuestarios previstos en el documento 24 C/5.

18.6.3. Quinto centenario del nacimiento de Thomas Müntzer

La Conferencia General,

Convencida de que el reconocimiento de las grandes personalidades de la historia contribuye a la comprensión internacional, así como al respeto y conocimiento mutuos de los pueblos,

Recordando que en la Resolución 24 C/4.351 se abogaba por la conmemoración de los aniversarios de personalidades y acontecimientos de los Estados Miembros que hubieran dejado su sello en la historia de la humanidad,

Observando que en 1989 se celebrará el quinto centenario del nacimiento del predicador progresista Thomas Müntzer,

Considerando que Thomas Müntzer fue una personalidad eminente de la Reforma en Alemania y de la primera revolución burguesa, cuya inspiración procede en parte de otros países, y que dejó huella en la historia de Europa y del mundo,

Teniendo presente que la obra de Müntzer, al asociar el pensamiento teológico y la acción práctica, estuvo profundamente impregnada por el afán de liberar a los oprimidos, alcanzar la igualdad y la justicia y asegurar a todos unas condiciones de vida decentes,

Considerando que las aspiraciones de Thomas Müntzer coinciden con los objetivos e ideales humanistas de la Unesco,

1. Invita a la Unesco y a sus Estados Miembros a que participen de la manera más amplia posible en la

celebración del quinto centenario del nacimiento de Thomas Müntzer;

2. Invita a las organizaciones internacionales no gubernamentales asociadas a la Unesco a prestar al quinto centenario del nacimiento de Thomas Müntzer la atención que se merece.

18.6.4. Centenario del nacimiento de Anton Semionovitch Makarenko

La Conferencia General,

Convencida de que la conmemoración internacional de los aniversarios de grandes personalidades constituye una importante contribución al logro de los propósitos de la Unesco relacionados con el desarrollo de la comprensión y la cooperación internacionales,

Recordando la Resolución 24 C/4.351 relativa a la conmemoración de los aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos importantes,

Considerando que en el año 1988 se celebrará el centenario del nacimiento de Anton Semionovitch Makarenko, gran escritor y pedagogo soviético, cuya obra influyó considerablemente en la evolución ulterior de la pedagogía, la elaboración de métodos docentes, el desarrollo moral y la educación creadora de los jóvenes,

Exhorta a la comunidad científica y cultural de los Estados Miembros de la Unesco a conmemorar ampliamente un aniversario tan sobresaliente;

Invita al Director General a asegurar la mayor participación posible de la Unesco en la celebración del centenario del nacimiento de Anton Semionovitch Makarenko, y a dar a conocer ampliamente a la opinión pública una fecha tan sobresaliente, en particular mediante la publicación de artículos consagrados a la obra de este eminente escritor y pedagogo en los medios de difusión de la Organización.

18.6.5. Celebración del centenario del nacimiento del Presidente Ho Chi Minh

La Conferencia General,

Considerando que la celebración internacional de los aniversarios de eminentes personalidades intelectuales y culturales contribuye a la realización de los objetivos de la Unesco y a la comprensión internacional,

Recordando la Resolución 24 C/4.351, relativa a la conmemoración de los aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos importantes que han dejado huella en el progreso de la humanidad,

Observando que en 1990 se cumplirá el centenario del nacimiento del Presidente Ho Chi Minh, héroe de la liberación nacional y eminente hombre de cultura de Viet Nam,

Considerando que el Presidente Ho Chi Minh, símbolo eminente de la afirmación nacional, consagró toda su vida a la liberación nacional del pueblo vietnamita, contribuyendo a la lucha común de los pueblos por la paz, la independencia nacional, la democracia y el progreso social,

Considerando que la importante y multiforme contribución del Presidente Ho Chi Minh en los ámbitos de la cultura, la educación y las artes cristaliza la tradición cultural varias veces milenaria del pueblo vietnamita y que sus ideales encarnan las aspiraciones de los pueblos en la afirmación de su identidad cultural y el fomento de la comprensión mutua,

1. Recomienda a los Estados Miembros que se sumen a la celebración del centenario del nacimiento del Presidente Ho Chi Minh, rindiendo homenaje a su memoria mediante diversas manifestaciones para dar a conocer la grandeza de sus ideales y de su acción de liberación nacional;

2. Pide al Director General de la Unesco que tome las medidas adecuadas para celebrar el centenario del nacimiento del Presidente Ho Chi Minh y que preste su apoyo a las actividades de conmemoración que se organicen con este motivo, particularmente las que tengan lugar en Viet Nam.

18.6.6. Celebración del centenario del nacimiento de Jawaharlal Nehru

La Conferencia General,

Considerando que el 14 de noviembre de 1989 se cumplirá el centenario del nacimiento de Jawaharlal Nerhu, una de las figuras más destacadas del siglo XX, gran paladín de los movimientos de liberación y de solidaridad internacional, líder de magnitud mundial que

abrazó la causa de la igualdad entre los hombres y las naciones y de la unidad de la humanidad,

Considerando también que Jawaharlal Nehru dedicó su vida a la causa de la paz y de la comprensión internacional,

Reconociendo que las obras especializadas de Jawaharlal Nerhu forman parte del patrimonio cultural mundial,

Destacando la particular importancia que cobra en la actualidad la visión de Jawaharlal Nerhu de la paz mundial, la comprensión y la amistad entre los pueblos y las naciones y de un orden mundial en el que las diferentes culturas nacionales sean consideradas por la humanidad como un todo,

Considerando que Jawaharlal Nehru fue ampliamente aclamado como "hombre de cultura universal", y que la celebración internacional de aniversarios de figuras eminentes de la ciencia y la cultura constituye una importante contribución al logro de los objetivos de la Unesco en lo relativo a la promoción del entendimiento y la cooperación internacionales,

Recordando la Resolución 24 C/4.351, relativa a la conmemoración de los aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos,

Invita al Director General a realizar actividades de tipo práctico en las que participe la Unesco con motivo de la celebración del centenario del nacimiento de Jawaharlal Nerhu y a que asocie a la Organización a las actividades organizadas en los Estados Miembros con dicho motivo.

18.6.7. Conmemoración del cuarto centenario de la muerte del Arquitecto Sinán

La Conferencia General,

Considerando que en 1988 se cumple el cuarto centenario de la muerte de Sinán, arquitecto turco de renombre mundial cuyas obras monumentales se alzan en el territorio actual de Turquía y de varios países balcánicos y árabes,

Considerando además que las obras arquitectónicas de Sinán son parte integrante del patrimonio cultural de la humanidad,

Poniendo de relieve el interés particular que, para las nuevas generaciones de arquitectos e historiadores del arte, tienen las 304 obras que Sinán ha legado a la posteridad y que contribuyen de manera excepcional al conocimiento mutuo de las culturas,

Recordando que una de sus obras maestras, el conjunto arquitectónico de la Mezquita de Solimán en Estambul, forma parte del plan de acción de la campaña internacional lanzada por la Unesco para la salvaguardia del patrimonio cultural de Estambul y Gorema,

Recordando la Resolución 24 C/4.351 relativa a la conmemoración de los aniversarios de personalidades eminentes y de acontecimientos históricos importantes,

Considerando que la conmemoración internacional de los aniversarios de personalidades eminentes de la ciencia y de la cultura constituye una importante contribución al logro de los fines de la Unesco,

Invita a los Estados Miembros y a la Unesco a que se asocien, mediante actividades culturales, a la conmemoración en 1988 del cuarto centenario de la muerte del arquitecto Sinán.

.....

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Акты Генеральной конференции

Двадцать четвертая сессия Париж, 20 октября – 20 ноября 1987г

Том 1

РЕЗОЛЮЦИИ

Организация Объединенных Наций
по вопросам образования,
науки и культуры

.....

18.6. Празднование годовщин

18.6.1. Календарь годовщин великих людей и исторических событий

Генеральная конференция,

напоминая, что одна из основных целей ЮНЕСКО состоит в том, чтобы способствовать сближению и взаимному пониманию народов, как это предусмотрено в пункте 2 статьи I ее Устава,

будучи убеждена, что международное празднование годовщин великих людей и исторических событий составляет важный вклад в достижение целей ЮНЕСКО, связанных с укреплением международного взаимопонимания и сотрудничества,

отмечая, что празднование ЮНЕСКО годовщин великих людей и событий на протяжении многих лет пользуется широкой поддержкой и встречает положительный отклик, а также приобретает особое значение в рамках Всемирного десятилетия развития культуры,

напоминая по этому поводу о своей резолюции 18 C/4.351, в которой она уполномочила Генерального директора опубликовать двухгодичный календарь годовщин великих людей и исторических событий,

принимая во внимание пожелания государств-членов ЮНЕСКО о возобновлении публикации календаря,

1. рекомендует Генеральному директору возобновить подготовку к публикации, начиная с 1990 г., календаря ЮНЕСКО годовщин великих людей и исторических событий и предусмотреть соответствующие положения в разделе IV «Связь с

общественностью» (часть II, В, Гл. 4), добавив в конце пункта 15470 документа 24 С/5 следующую фразу: «В 1989 г. на основе сведений, переданных национальными комиссиями, будет подготовлен и широко распространен календарь годовщин (столетий и дат, кратных ста) великих людей и важных исторических событий в области образования, науки, культуры и коммуникации на 1990-1991 гг.»;

2. *предлагает* национальным комиссиям по делам ЮНЕСКО представить Генеральному директору списки отобранных годовщин.

18.6.2. 100 лет со дня рождения Пиа Анумана Райадона

Генеральная конференция,

учитывая намерение правительства Королевства Таиланд торжественно отметить 14 декабря 1988 г. столетие со дня рождения Пиа Анумана Райадона, а также просьбу правительства Королевства Таиланд включить имя Пиа Анумана Райадона в список годовщин великих людей,

напоминая об успешном праздновании двухсотлетия со дня рождения Сунтона Пу в 1987 г. и об участии ЮНЕСКО в памятных мероприятиях,

признавая, что Пиа Ануман Райадон был великим ученым, чей выдающийся вклад в мировую литературу навсегда сохранится в памяти людей, и являлся тем светочем, который вел своих современников и последующие поколения к правде, добру и красоте,

учитывая, что международное празднование годовщин великих людей науки и культуры содействует достижению

целей ЮНЕСКО и укреплению взаимного уважения, национальной самобытности и культурных ценностей,

напоминая о том, что в своей резолюции 18 С/4.351 она высказалась за празднование годовщин великих людей и событий,

предлагает Генеральному директору в пределах бюджетных ресурсов, предусмотренных в документе 24 С/5, обеспечить участие ЮНЕСКО в мероприятиях, проводимых в связи с этой годовщиной в государствах-членах.

18.6.3. 500 лет со дня рождения Томаса Мюнцера

Генеральная конференция,

будучи убеждена в том, что чествование великих исторических личностей способствует международному взаимопониманию, взаимному уважению и взаимному ознакомлению народов,

напоминая о том, что в своей резолюции 18 С/4.351 она поддерживает идею празднования в государствах-членах годовщин великих людей и событий, которые оставили глубокий след в развитии человеческого общества,

отмечая, что в 1989 г. будет проводиться 500-я годовщина прогрессивного проповедника Томаса Мюнцера,

учитывая, что Томас Мюнцер был одним из выдающихся деятелей движения немецкой Реформации и ранней буржуазной революции, которые восприняли ряд идей из других стран и которые, со своей стороны, оставили след в истории Европы и мира,

учитывая, что деятельность Мюнцера в плане единства теологической мысли и практической деятельности была

глубоко пропитана идеями борьбы за освобождение от угнетения, за равенство и справедливость и за предоставление всему народу возможности вести достойную жизнь,

учитывая, что чаяния Томаса Мюнцера совпадают с гуманистическими целями и идеалами ЮНЕСКО,

1. предлагает ЮНЕСКО и ее государствам-членам принять участие на самой широкой основе в праздновании 500-й годовщины со дня рождения Томаса Мюнцера;

2. предлагает международным неправительственным организациям, сотрудничающим с ЮНЕСКО, уделить надлежащее внимание 500-й годовщине со дня рождения Томаса Мюнцера.

18.6.4. 100 лет со дня рождения Антона Семеновича Макаренко

Генеральная конференция,

будучи убеждена, что международное празднование годовщин великих людей составляет важный вклад в достижение целей ЮНЕСКО, связанных с развитием международного взаимопонимания и сотрудничества,

напоминая о своей резолюции 18 С/4.351 о праздновании годовщин великих людей и знаменательных событий,

принимая во внимание, что в 1988 г. исполняется 100 лет со дня рождения Антона Семеновича Макаренко, великого советского писателя и педагога, чья деятельность оказала значительное влияние на становление педагогики, формирование методов образования, нравственного развития и творческого воспитания подрастающего поколения,

1. *призывает* научную и культурную общественность государств-членов ЮНЕСКО широко отметить эту знаменательную годовщину,

2. *предлагает* Генеральному директору в максимально возможной степени обеспечить участие ЮНЕСКО в праздновании 100-летия со дня рождения А.С. Макаренко, широко информировать мировую общественность об этой знаменательной дате, в том числе опубликовать в соответствующих изданиях Организации ряд статей, посвященных творчеству великого писателя и педагога.

18.6.5. 100 лет со дня рождения президента Хо Ши Мина

Генеральная конференция,

принимая во внимание, что международное празднование годовщин выдающихся личностей в области интеллектуальной и культурной деятельности содействует достижению целей ЮНЕСКО, а также международному взаимопониманию,

напоминая о своей резолюции 18 С/4.351 о праздновании годовщин великих людей и важных исторических событий, которые оставили глубокий след в развитии человечества,

отмечая, что в 1990 г. будет праздноваться 100-летняя годовщина со дня рождения президента Хо Ши Мина, героя национального освобождения и выдающегося деятеля культуры Вьетнама,

принимая во внимание, что президент Хо Ши Мин, выдающийся символ национального утверждения, посвятил всю свою жизнь национальному освобождению вьетнамского народа, содействуя тем самым общей борьбе народов за мир,

национальную независимость, демократию и социальный прогресс,

принимая во внимание, что важный и многосторонний вклад президента Хо Ши Мина в областях культуры, образования и искусства укрепляет тысячелетние культурные традиции вьетнамского народа, что его идеи воплощают устремления народов к утверждению своей культурной самобытности и развитию взаимопонимания,

1. *рекомендует* государствам-членам присоединиться к празднованию 100-летней годовщины со дня рождения президента Хо Ши Мина, отдавая дань его памяти с помощью различных мероприятий в целях ознакомления с величием его идей и деятельностью, связанной с национальным освобождением;

2. *просит* Генерального директора ЮНЕСКО принять соответствующие меры по празднованию 100-летней годовщины со дня рождения президента Хо Ши Мина и оказать свою поддержку мероприятиям, посвященным этому событию, особенно мероприятиям, которые состоятся во Вьетнаме.

18.6.6. 100 лет со дня рождения Джавахарлала Неру

Генеральная конференция,

принимая во внимание, что 14 ноября 1989 г. исполняется 100 лет со дня рождения Джавахарлала Неру, одного из выдающихся деятелей XX века, великого борца за национальное освобождение и международную солидарность, деятеля всемирного масштаба, который выступал за дело равенства между людьми и народами и за единство человечества,

принимая во внимание также тот факт, что Джавахарлал Неру посвятил свою жизнь делу содействия миру и международному взаимопониманию,

признавая, что его ученые труды составляют неотъемлемую часть мирового культурного наследия,

подчеркивая особое значение для нашего времени взглядов Джавахарлала Неру на мир во всем мире, взаимопонимание и дружбу между народами и государствами, а также на мировой порядок, при котором различные национальные культуры рассматривались бы человечеством как единое целое,

принимая во внимание широкое признание того, что Джавахарлал Неру являлся человеком универсальной культуры, а также то, что международное празднование годовщин выдающихся деятелей науки и культуры является важным вкладом в достижение целей ЮНЕСКО, связанных с содействием международному взаимопониманию и сотрудничеству,

напоминая о своей резолюции 18 С/4.351 о праздновании годовщин великих людей и событий,

предлагает Генеральному директору провести ряд практических мероприятий с участием ЮНЕСКО по празднованию 100-летней годовщины со дня рождения Джавахарлала Неру и обеспечить участие Организации в мероприятиях, проводимых в связи с указанной годовщиной в государствах-членах.

18.6.7. 400 лет со дня смерти архитектора Синана

Генеральная конференция,

учитывая, что в 1988 г. будет отмечаться 400-летие со дня смерти Синана, турецкого архитектора, имеющего всемирную

известность, монументальные произведения которого возвышаются на нынешней территории Турции и некоторых балканских и арабских стран,

учитывая также, что архитектурные произведения Синана составляют неотъемлемую часть культурного наследия человечества,

подчеркивая то особое значение, которое представляют для новых поколений архитекторов и историков искусства те 304 произведения, которые увековечил Синан и которые исключительным образом способствуют взаимопониманию культур,

напоминая о том, что один из его шедевров, архитектурный ансамбль мечети Сулеймание в Стамбуле, вписывается в план действий в рамках международной кампании, проводимой ЮНЕСКО с целью сохранения культурного наследия Стамбула и Гёреме,

напоминая о своей резолюции 18 C/4.351 о праздновании годовщин великих людей и событий,

считая, что празднование на международном уровне годовщин великих людей науки и культуры является важным вкладом в осуществление целей ЮНЕСКО,

предлагает государствам-членам и ЮНЕСКО присоединиться посредством культурных мероприятий к празднованию в 1988 г. 400-летия со дня смерти архитектора Синана.

.....

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Chương II

NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO VỀ KỶ NIỆM 100 NĂM NGÀY SINH CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

I. ỦY BAN QUỐC GIA UNESCO CỦA VIỆT NAM VỚI HỒ SƠ VỀ CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TRÌNH ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO, KHÓA HỌP LẦN THỨ 24

1. Đề xuất của Việt Nam tại Khóa họp Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 23 năm 1985

Vào đầu những năm 80 của thế kỷ XX, trong quá trình chuẩn bị cho việc tổ chức các hoạt động nhân Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam từng bước thúc đẩy vấn đề có ý nghĩa quan trọng này và nhận được sự ủng hộ của cộng đồng quốc tế. Tại Khóa họp Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 23 năm 1985, khi đoàn Việt Nam đề xuất tôn vinh Hồ Chí Minh, "các nước đều tỏ ý ủng hộ. Không có nước nào nói để xin ý kiến trong nước, mà đều nói là Hồ Chí Minh xứng đáng"¹.

---

1. Bài nói chuyện của Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Nguyễn Dỵ Niên về việc UNESCO ra Nghị quyết tôn vinh danh nhân văn hóa kiệt xuất Hồ Chí Minh tại Hội nghị Thành ủy Vinh, tháng 6-1995.

2. Đề nghị của Việt Nam thông qua Nghị quyết Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Ngày 14-4-1987, thay mặt Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Bộ trưởng Ngoại giao kiêm Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam Võ Đông Giang đã đệ trình lên ngài Amadou Mahtar M'Bow, Tổng Giám đốc UNESCO bản Văn thư số 67/BTK/87 về việc đề nghị Đại Hội đồng UNESCO Khóa 24 thông qua Nghị quyết Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Toàn văn bản văn thư như sau:

Thưa Ngài,

Tôi hân hạnh thông báo với Ngài quyết định sau đây của Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam:

Nhân dân Việt Nam sẽ tổ chức trọng thể Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (19-5-1890 – 19-5-1990).

Chủ tịch Hồ Chí Minh là vị Anh hùng dân tộc, đồng thời là Nhà văn hóa xuất sắc của Việt Nam. Do vai trò và cống hiến vô cùng to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam và sự gắn bó cuộc đời hoạt động của Người với sự nghiệp đấu tranh chung của các dân tộc trên thế giới vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội; do những đóng góp to lớn của Người vào việc giữ gìn và phát triển bản sắc văn hóa Việt Nam, chúng tôi nghĩ rằng Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ có ý nghĩa quan trọng đối với dân tộc Việt Nam mà còn có ý nghĩa quốc tế lớn lao.

Vì lẽ đó, Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam quyết định trình Đại Hội đồng Khóa 24 thông qua Nghị quyết Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Tôi xin trân trọng đề nghị Ngài ghi tên Chủ tịch Hồ Chí Minh vào danh sách danh nhân thế giới sẽ được tổ chức kỷ niệm vào năm 1990 và ghi vấn đề này vào chương trình nghị sự của Đại Hội đồng Khóa 24. Tôi hy vọng được sự cộng tác giúp đỡ của UNESCO cho những hoạt động trong nước và tại UNESCO Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Xin gửi Ngài lời chào trân trọng.

VÕ ĐÔNG GIANG
BỘ TRƯỞNG
CHỦ TỊCH ỦY BAN QUỐC GIA UNESCO
CỦA VIỆT NAM

COMMISSION NATIONALE VIETNAMIENNE POUR L'UNESCO <i>10, LE PHUNG HIEU, HANOI</i> Cable: UBANUNESCO Référence: 67/BTK/87	<i>Hanoi, le 14 April 1987</i> (translation)
--	---

Your Excellency,

It is my happy duty to inform you of the following decision by the Socialist Republic of Vietnam:

The people of Vietnam will solemnly commemorate the 100th anniversary of the birthday of President Ho Chi Minh (19-5-1890 – 19-5-1990).

President Ho Chi Minh is a national hero and equally an outstanding homme de culture of Vietnam. Because of his role and great contribution to the struggle of the Vietnamese people for national liberation, and the dedication of his life-long activities to the common struggle of world peoples for peace, national independence, democracy and social progress; it is also because of his multiformed contribution to the preservation and development of cultural identity of Vietnam, we think that the commemoration of the 100th anniversary of his birthday is not only of national importance, but of international significance as well.

The Socialist Republic of Vietnam has decided, for that reason, to submit to the 24th General Conference for adoption of a resolution on commemoration of the 100th anniversary of President Ho Chi Minh's birthday.

I have the honour to request that the name of President Ho Chi Minh be inscribed on the list of internationally-celebrated personalities to be commemorated in 1990 and that this question be inscribed as a separate item on the agenda of the 24th General Conference. It is my honest hope that Unesco will render assistance and cooperation to the activities in Vietnam and at Unesco in commemoration of the 100th anniversary of President Ho Chi Minh's birthday.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency, the assurances of my highest consideration.

+

H. E. Mr Amadou Mahtar M'Bow Director-General UNESCO - PARIS.	VO DONG GIANG Minister. President of the National Commission.
--	---

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

3. Ý kiến của Hội đồng Chấp hành đề nghị đưa vào Chương trình nghị sự tạm thời của Khóa họp lần thứ 24 của Đại Hội đồng UNESCO

Đề nghị của Việt Nam do Bộ trưởng, Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam Võ Đông Giang ký sẽ được quyết định bởi Đại hội đồng, vì thế tại Phiên họp lần thứ 126 của Hội đồng Chấp hành (cơ quan thay mặt Đại hội đồng giải quyết những công việc cần thiết trong thời gian giữa hai kỳ họp của Đại hội đồng), ông Tổng Thư ký UNESCO đã đề nghị đưa vào Chương trình nghị sự tạm thời của Khóa họp lần thứ 24 của Đại hội đồng.

Dưới đây là toàn bộ khoản mục Phiên họp lần thứ 126:

HỘI ĐỒNG CHẤP HÀNH

Phiên họp lần thứ 126

Khoản mục 6.1 của phiên họp

CHUẨN BỊ CHO CHƯƠNG TRÌNH NGHỊ SỰ TẠM THỜI CỦA KHÓA HỌP LẦN THỨ 24 CỦA ĐẠI HỘI ĐỒNG

PHỤ LỤC SỐ 3

1. Chiếu theo lời đề nghị của ông Chủ tịch Ủy ban quốc gia Việt Nam, thay mặt Chính phủ Việt Nam gửi Tổ chức UNESCO, trong bức thư số 67/BTK/87 đề ngày 14-4-1987, gồm có khoản mục trong Chương trình nghị sự tạm thời của Khóa họp lần thứ 24 của Đại hội đồng, liên quan tới việc

Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào năm 1990.

2. Nguyên văn nội dung bức thư được sao lại như một bản phụ lục.

3. Vấn đề này được quyết định bởi Đại hội đồng và ông Tổng Giám đốc UNESCO đề nghị đưa vào Chương trình nghị sự tạm thời của Khóa họp lần thứ 24 của Đại hội đồng khoản mục với nội dung như sau:

"Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào năm 1990".

4. Vì thế nên đề xuất khoản mục sau đây sẽ nằm trong khoản mục 16 (vấn đề khác) của Phụ lục I của tài liệu 126 EX/25:

"16.4- Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào năm 1990 (Khoản mục do Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đề nghị)".

Hundred-and-twenty-sixth Session

126 EX/25 Add.3

PARIS, 25 May 1987

Original: French/English

Item 6.1 of the agenda

PREPARATION OF THE PROVISIONAL AGENDA OF THE TWENTY-FOURTH SESSION OF THE GENERAL CONFERENCE

ADDENDUM 3

1. By letter No.67/BTK/87 dated 14 April 1987, the President of the National Commission of Vietnam for Unesco has proposed, on behalf of his Government, the inclusion of an item in the provisional agenda of the twenty-fourth session of the General Conference concerning the celebration in 1990 of the 100th anniversary of the birth of President Ho Chi Minh.

2. The text of this letter is reproduced as an annex.

3. Subject to the decision to be taken by the General Conference on this question, the Director-General suggests the inclusion of an item in the provisional agenda of the twenty-fourth session of the General Conference as follows;

"Celebration in 1990 of the 100th anniversary of the birth of President Ho Chi Minh".

4. It is therefore proposed that the following item be included under item 16 (other business) of Annex I of document 126 EX/25:

"16.4 - Celebration in 1990 of the 100th anniversary of the birth of President Ho Chi Minh (item proposed by the Socialist Republic of Vietnam)".

Tư liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

II. VỀ KHÓA HỌP LẦN THỨ 24 ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO

Căn cứ vào đề nghị của Hội đồng Chấp hành cũng như của Ủy ban quốc gia UNESCO Việt Nam cùng nhiều ủy ban quốc gia khác, Khóa họp Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 24¹ tại Pari, từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987, đã thông qua các nghị quyết về việc tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử, trong đó có Nghị quyết 24C/18.65 về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh với tư cách là Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam.

Theo ông Nguyễn Dy Niên (lúc đó là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao kiêm Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam, dẫn đầu đoàn đại biểu Việt Nam tham dự khóa họp) thì việc Đại Hội đồng UNESCO, Khóa họp lần thứ 24 nhất trí thông qua Nghị quyết về việc Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đặt Người sánh ngang với các bậc danh nhân thế giới của mọi thời đại.

Kể từ khi Đại Hội đồng UNESCO, Khóa thứ 18 (1974) thông qua Nghị quyết về việc tổ chức kỷ niệm các danh nhân và những sự kiện đã để lại dấu ấn quan trọng trong quá trình phát triển của nhân loại đến Khóa 24 (1987), đã

---

1. Đại Hội đồng UNESCO hai năm họp một lần. Khóa họp lần thứ 24 tại Pari (Pháp) từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987. Đoàn Việt Nam do Thứ trưởng Bộ Ngoại giao kiêm Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO Việt Nam Nguyễn Dy Niên dẫn đầu.

có 21 danh nhân văn hóa được thế giới kỷ niệm theo Nghị quyết của Đại Hội đồng UNESCO.

Khác với các khóa Đại hội đồng trước đây, cuộc thảo luận về kỷ niệm danh nhân năm 1987 diễn ra trong bối cảnh nội bộ UNESCO đang diễn ra cuộc đấu tranh tập hợp lực lượng mới sau khi một số nước rút khỏi UNESCO vì những lý do chính trị, và diễn ra trong bối cảnh lần đầu tiên có nước đòi UNESCO thông qua một nghị quyết yêu cầu từ năm 1990 UNESCO phải hạn chế việc kỷ niệm danh nhân thế giới. Nhưng tình hình diễn ra tại Đại hội đồng hoàn toàn ngược lại¹. Ông Nguyễn Dy Niên, người trực tiếp được nghe tại chỗ ý kiến của các đại biểu quốc tế cho chúng ta cảm nhận những biểu thị tình cảm chân thật và sự ngưỡng mộ đến cảm động của bạn bè trên thế giới đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh. Một số nước đề nghị để đến năm 1989, khóa 25, sẽ công nhận bởi đến lúc đó mới là kỷ niệm năm chẵn, nhưng nhiều đoàn đề nghị phải thông qua năm 1987 thì mới dỡ cặp rập cho năm 1990. Đại biểu Cộng hòa dân chủ Đức cho rằng sau năm 1987 không nên tôn vinh cá nhân nào nữa, chỉ đưa vào nội dung phát biểu thôi.

Đại sứ Ấn Độ gặp ông Nguyễn Dy Niên nói rằng, đang vận động thế giới công nhận Giaoaháclan Nêru là Nhà văn hóa

---

1. Xem Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1995, tr.46.

thế giới, mời Việt Nam cùng vận động để tôn vinh cả hai ông (Giaoaháclan Nêru và Hồ Chí Minh) là Nhà văn hóa.

Vấn đề dự thảo Nghị quyết cũng có nhiều chi tiết thú vị. Theo ông Nguyễn Dy Niên, thông thường là Việt Nam nêu nội dung danh nhân, Ban Thư ký thảo Nghị quyết. Nhưng trong trường hợp này, Ban Thư ký cho rằng, về Hồ Chí Minh thì không cần đưa nội dung, chúng tôi biết Hồ Chí Minh là ai rồi. Nhưng sau đó Ban Thư ký viết mãi mà không hài lòng nên đã gặp Đại sứ của Việt Nam tại UNESCO là Lê Kinh Tài đề nghị Đoàn Việt Nam dự thảo Nghị quyết, Ban Thư ký sẽ tham gia.

Đoàn Việt Nam thảo luận và đưa ra quan điểm: viết đúng tâm cỡ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, văn phong khiêm tốn, không nói quá. Đoàn Việt Nam dự thảo có đoạn đánh giá Hồ Chí Minh là "*Nhà văn hóa kiệt xuất của dân tộc, người Anh hùng giải phóng dân tộc*".

Về cụm từ "Anh hùng giải phóng dân tộc", có người sợ không đúng với tính chất của UNESCO là chỉ tôn vinh văn hóa, nhưng Ban Thư ký UNESCO lại rất hoan nghênh dự thảo, họ viết thêm về đoạn "*Anh hùng giải phóng dân tộc, tấm gương giải phóng dân tộc*".

Đây được coi là Nghị quyết hay nhất trong các nghị quyết từ trước tới nay về danh nhân, vì đây là Nghị quyết duy nhất đánh giá Hồ Chí Minh vừa có nội dung văn hóa vừa có nội dung chính trị. V.I. Lênin là Nhà tư tưởng lớn của thế giới; Giaoaháclan Nêru là Nhà văn hóa lớn của nhân loại,

không có anh hùng giải phóng dân tộc. Điều quan trọng là ở chỗ nội dung chính trị, anh hùng giải phóng dân tộc trong Nghị quyết về Hồ Chí Minh chứa đựng nội dung văn hóa sâu xa. Nghị quyết nhấn mạnh: "Chủ tịch Hồ Chí Minh, một biểu tượng xuất sắc về sự tự khẳng định dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội... Người là hiện thân của những khát vọng của các dân tộc mong muốn được khẳng định bản sắc văn hóa của mình và mong muốn tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc"¹.

Theo ông Nguyễn Dy Niên, đối với bạn bè quốc tế, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ hạn hẹp trong khuôn khổ "danh nhân", mà còn chứa đựng những ý nghĩa lớn lao hơn, bao trùm hơn, vượt ra khỏi phạm vi nội dung diễn đạt vốn đã rất sâu sắc trong Nghị quyết 16.4. Nhiều đại biểu quốc tế gặp đoàn Việt Nam tại Đại hội đồng đều bày tỏ một quan điểm chung, coi tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản chung của nhân loại, của mọi thời đại. Đại biểu Cộng hòa dân chủ Đức gọi chủ nghĩa nhân văn Hồ Chí Minh là chủ nghĩa nhân đạo của mọi thời đại. Đại biểu Xri Lanca đã gọi Chủ tịch Hồ Chí Minh là Nhà tiên tri và ví Người là ngọn đèn biển của các dân tộc bị áp bức. Ông trưởng đoàn Ấn Độ (là cựu

---

1. Báo *Nhân dân cuối tuần*, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

Bộ trưởng Ngoại giao) đã phát biểu: "Hồ Chí Minh là cái tên cao quý không chỉ nằm ngay trong mỗi chúng ta mà gắn với tiến bộ thời đại. Vì vậy, Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Người vừa là sự kiện quan trọng, vừa là niềm vinh dự lớn lao đối với mọi người"¹. Ban bè châu Phi khẳng định rằng, nhờ có Cụ Hồ chúng tôi mới được độc lập. Đại diện Tuynidi cũng nói: "Không có Điện Biên Phủ, Hồ Chí Minh, thì chúng tôi không có độc lập". Nhiều đoàn đại biểu khẳng định những lý tưởng của UNESCO và tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nhân văn là một, và tự coi quyền được khẳng định sự ủng hộ đối với Nghị quyết về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh là niềm vinh dự. Tất cả những ý kiến đó đã đẩy lùi mọi ý đồ sử dụng vấn đề "kỹ thuật" để cản trở các vĩ nhân ấy là biểu tượng của tinh thần độc lập và giải phóng dân tộc. Gần 30 nước đã ký tên đồng tác giả Nghị quyết về Chủ tịch Hồ Chí Minh. Có nước đã nhắc đi nhắc lại nhiều lần vì sợ Ban Thư ký ghi sót tên nước mình. Ủy ban I (Ủy ban về các vấn đề chính trị), và sau đó, phiên họp toàn thể của Đại hội đồng đã thông qua Nghị quyết bằng nguyên tắc nhất trí tuyệt đối (thông qua với 100% số phiếu),

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.47.

là nguyên tắc thể hiện sự nhất trí tập trung nhất của diễn đàn quốc tế quan trọng này.

Tất cả hội nghị đều chúc mừng Việt Nam với "Nghị quyết hay nhất của UNESCO về Danh nhân văn hóa thế giới".

Tại Nghị quyết quan trọng này, Đại Hội đồng UNESCO còn "khuyến nghị các quốc gia thành viên cùng tham gia Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, bằng việc tổ chức các hoạt động cụ thể để tưởng niệm Người, qua đó làm cho mọi người hiểu rõ tầm vóc vĩ đại của những tư tưởng và những cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người"¹. "Đề nghị Tổng Giám đốc UNESCO triển khai các biện pháp thích hợp để Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh và hỗ trợ các hoạt động kỷ niệm được tổ chức nhân dịp này, đặc biệt là những hoạt động sẽ diễn ra ở Việt Nam"².

III. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG QUANH NGHỊ QUYẾT 24 C/18.65

Nghị quyết 24C/18.65 về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh với tư cách là "*Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam*" là một văn kiện quan trọng của UNESCO, ghi nhận những đóng góp to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội; là niềm tự hào chung của dân tộc

---

1, 2. Báo Nhân dân cuối tuần, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

Việt Nam và của cả bầu bạn quốc tế. Ý nghĩa lớn lao là thế, vậy mà, sau hơn 20 năm kể từ ngày Nghị quyết được thông qua, hầu hết chúng ta mới chỉ được biết đến nội dung của văn kiện này qua bản dịch tiếng Việt đăng trên một số sách, báo, tạp chí, website... Đã có không ít những câu hỏi, nhiều bạn đọc và khách tham quan Bảo tàng Hồ Chí Minh mong muốn được nhìn thấy "văn bản gốc" của Nghị quyết quan trọng này.

Năm 2009, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã tìm được văn bản gốc bản in tiếng Pháp của UNESCO về Nghị quyết này. Đó là *Tập biên bản của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 24 tại Pari, từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987, Quyển 1: Nghị quyết*.

Quyển I: Nghị quyết là một trong số các tập biên bản báo cáo của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 24, được UNESCO xuất bản đồng thời bằng sáu thứ tiếng (tiếng Pháp, tiếng Anh, tiếng Ả-rập, tiếng Trung Quốc, tiếng Tây Ban Nha và tiếng Nga), được in và đóng quyển tại xưởng in của UNESCO, Pari, năm 1988.

Tập Nghị quyết này có kích thước khổ giấy A4 (20cm x 30cm), bìa màu xanh lá cây (hơi đậm), dày 220 trang. Ngoài trang mở đầu và mục lục (từ trang I đến trang IX), tập Nghị quyết này bao gồm 13 mục và phần phụ lục. Cụ thể như sau:

I. Tổ chức khóa họp, kết nạp một thành viên cộng tác, bổ nhiệm Tổng Giám đốc, bầu thành viên Hội đồng Hành pháp,

lời cảm ơn (gồm 11 nội dung, được đánh số từ 0.1 đến 0.11 (0.1 - 0.11)¹;

II. Báo cáo hoạt động của tổ chức và đánh giá chương trình hành động (0.12);

III. Chương trình hành động giai đoạn 1988-1989.

A. Các chương trình hành động lớn (1 - 14)

B. Các hoạt động tổng thể của chương trình (15 - 19)

IV. Các cơ quan phụ tá chương trình (20);

V. Ngân sách (21);

VI. Nghị quyết chung (22 - 29);

VII. Hoạt động chuẩn của tổ chức (30);

VIII. Vấn đề về thể chế và pháp luật (31 - 33);

IX. Vấn đề tài chính (34 - 39);

X. Vấn đề nhân sự (40 - 45);

XI. Vấn đề về trụ sở (46);

XII. Phương pháp làm việc của tổ chức (47 - 52);

XIII. Khóa họp lần thứ 25 của Đại hội đồng (53 - 54).

Phụ lục: Danh sách các Chủ tịch, Phó Chủ tịch, báo cáo viên của Đại hội đồng và các cơ quan của tổ chức (Khóa họp lần thứ 24).

Trong mỗi mục nêu trên bao gồm một hoặc nhiều nội dung và trong mỗi nội dung ấy lại bao gồm một hoặc nhiều vấn đề cụ thể. Mỗi nội dung, vấn đề cụ thể đó, dù lớn hay nhỏ,

---

1. Từ các mục sau, chúng tôi chỉ ghi các số, như: (0.1 - 0.11); (0.12). 1.;...

đều là một nghị quyết, được đánh số liên tiếp từ đầu (0.1) cho đến hết. Chúng ta có thể thấy rõ cách đánh số các nghị quyết ở mục III. Chương trình hành động giai đoạn 1988-1989 của tập Nghị quyết này:

III. Chương trình hành động giai đoạn 1988-1989

A. Các chương trình hành động lớn

1. Phản ứng về các vấn đề toàn cầu và các nghiên cứu tương lai

...

B. Các hoạt động tổng thể của chương trình

...

18. Quan hệ đối ngoại và thông tin đại chúng

18.1. Hợp tác châu Âu

18.2. Hợp tác với các Ủy ban quốc gia

18.3. Hợp tác với các tổ chức quốc tế phi chính phủ

18.4. Hợp tác với các tổ chức, đoàn thể, các trung tâm và câu lạc bộ của UNESCO

18.5. Hợp tác với các cơ sở và tổ chức tình nguyện

18.6. Các ngày lễ kỷ niệm

18.6.1. Lịch tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử

18.6.2. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Phya Anuman Rajadhon¹

---

1. Phya Anuman Rajadhon, nhà văn người Thái Lan.

18.6.3. Kỷ niệm 500 năm Ngày sinh của Thomas Münzer¹

18.6.4. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Anton Semionovitch Makarenko²

18.6.5. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh

18.6.6. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Jawaharlal Nehru³

18.6.7. Kỷ niệm 400 năm Ngày mất của kiến trúc sư Sinan⁴

19. Chương trình tham dự...

Như vậy, trong Chương trình hành động giai đoạn 1988-1989, cùng với các Nghị quyết ở mục "A. Các chương trình hành động lớn" về Kỷ niệm 600 năm Ngày mất của Khajeh Chamsoddine Mohammad Hafez Chirazi (Nghị quyết 24C/11.9) và về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Fernando Pessoa (Nghị quyết 24C/11.10), Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 24 đã thông qua các nghị quyết về tổ chức lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử (ở mục "B. Các hoạt động tổng thể của chương trình"), trong đó có Nghị quyết 24C/18.6.5 về *Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh* (trang 144, bản gốc tiếng Pháp).

---

1. Thomas Münzer, nhà cải cách ở Đức và của cuộc cách mạng tư sản đầu tiên ở châu Âu.

2. Anton Semionovitch Makarenko, nhà văn và nhà giáo dục lớn của Liên Xô.

3. Jawaharlal Nehru, nguyên Thủ tướng Ấn Độ.

4. Sinan, kiến trúc sư người Thổ Nhĩ Kỳ.

Ngoài ra, ở mục "XII. Phương pháp làm việc của tổ chức" (trang 208, bản gốc tiếng Pháp), còn có Nghị quyết 24C/49 về *Các nguyên tắc chủ đạo để tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử*¹.

Mặc dù câu chữ, cách diễn đạt, mức độ đánh giá có khác nhau, song nhìn chung, các nghị quyết nêu trên đều được xây dựng theo một thể loại văn bản thống nhất và nội dung của các nghị quyết đều bao gồm những vấn đề chủ yếu sau đây:

1. Việc tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại là một hoạt động quan trọng góp phần vào việc thực hiện các mục tiêu của UNESCO nhằm thúc đẩy sự hiểu biết, thông cảm lẫn nhau giữa các quốc gia - dân tộc và sự hợp tác quốc tế.

2. Tôn vinh nhân vật hay sự kiện có tầm cỡ quốc tế nào đều dựa trên cơ sở Nghị quyết 18C/4.351 của Đại Hội đồng UNESCO năm 1974 về việc tổ chức kỷ niệm những vĩ nhân và những sự kiện đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại².

3. Ghi nhận sự đóng góp quan trọng của các danh nhân trong sự phát triển của nhân loại, đồng thời chỉ rõ

---

1. Các nghị quyết đã được thông qua về báo cáo của Ủy ban I tại Phiên họp toàn thể lần thứ 29, ngày 13-11-1987.

2. Nghị quyết 18C/4.351 được thông qua tại Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 18 tại Pari, từ ngày 17-10 đến ngày 23-11-1974.

thời điểm (100 năm, nhiều trăm năm,... ngày sinh của danh nhân) để tiến hành tổ chức kỷ niệm danh nhân.

4. Khuyến nghị các nước thành viên cùng tham gia vào lễ kỷ niệm ngày sinh của danh nhân, bằng cách tổ chức các hoạt động đa dạng khác nhau, để làm cho mọi người hiểu được tầm vóc lớn lao của những tư tưởng và sự nghiệp của danh nhân.

5. Đề nghị ông Tổng Giám đốc, trong khuôn khổ các hoạt động văn hóa của UNESCO, áp dụng những biện pháp phù hợp để tham dự vào các hoạt động tổ chức nhân dịp kỷ niệm danh nhân tại các nước thành viên.

Nghị quyết 24C/18.65 về *Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh* là một bằng chứng cụ thể giúp chúng ta hiểu rõ hơn về những đóng góp to lớn của Người đối với dân tộc và nhân loại, được UNESCO tôn vinh là *Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam*.

Qua nghiên cứu, đối chiếu, so sánh các bản dịch tiếng Việt về Nghị quyết quan trọng này đã in trong một số sách, báo, tài liệu, website..., chúng ta thấy có những câu chữ rất khác nhau, như: *Đại hội đồng* = *Phiên họp toàn thể*; *xét thấy* = *nhận thấy*; *Nhà văn hóa kiệt xuất* = *Nhà văn hóa lớn*; *biểu tượng kiệt xuất về sự tự khẳng định dân tộc* = *biểu tượng kiệt xuất về quyết tâm của cả một dân tộc*; *yêu cầu* = *đề nghị*... Sự khác nhau về câu chữ này có thể là do cách dịch ra tiếng Việt từ các văn bản gốc tiếng Pháp và tiếng Anh có nhiều ngữ nghĩa khác nhau.

Tìm hiểu những khác biệt này, đối chiếu, so sánh câu chữ trong bản gốc tiếng Pháp do UNESCO phát hành năm 1988 với các bản tiếng Anh, tiếng Nga, tiếng Trung Quốc, tiếng Tây Ban Nha và tiếng Ả-rập trên trang thông tin điện tử của UNESCO, chúng tôi thấy về cơ bản thống nhất như nhau. Riêng cụm từ *Chủ tịch Hồ Chí Minh, Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam*, chỉ có bản tiếng Anh hơi khác một chút: "*Chủ tịch Hồ Chí Minh, Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam và Nhà văn hóa lớn*" (President Ho Chi Minh, Vietnamese hero of national liberation and great man of culture). Sự khác nhau này gây không ít khó khăn cho các nhà khoa học trong quá trình nghiên cứu, trích dẫn, giới thiệu...

Để có một văn bản tiếng Việt chuẩn đưa ra trưng bày, giới thiệu cùng công chúng, năm 2009, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã đề nghị Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam giúp thẩm định lại từ bản gốc tiếng Pháp do Bảo tàng Hồ Chí Minh đang lưu giữ...

Nghiên cứu cả sáu ngôn ngữ của UNESCO tại Nghị quyết 24C/18.65, chúng ta thấy rằng, dù văn phong, cách diễn đạt của các ngôn ngữ có chỗ khác nhau, song điều quan trọng nhất là phải bám sát các mục tiêu của UNESCO trong việc *tôn vinh, tổ chức kỷ niệm ở quy mô quốc tế các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại* là một hoạt động quan trọng, nhằm:

- Ghi nhận sự đóng góp quan trọng của các danh nhân trong sự phát triển của nhân loại.

- Làm cho mọi người hiểu được tầm vóc lớn lao của những tư tưởng và sự nghiệp của danh nhân.

- Thúc đẩy sự hiểu biết, thông cảm lẫn nhau giữa các quốc gia - dân tộc và sự hợp tác quốc tế...

Như vậy, với ý nghĩa đó, dù cách dịch có khác nhau, khi thì "danh nhân văn hóa", khi thì "nhà văn hóa lớn", khi thì "nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam"..., nhưng đều khẳng định rằng, những nhân vật được UNESCO tôn vinh phải là nhân vật kiệt xuất, để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại, là danh nhân văn hóa tầm vóc thế giới. Ngay cả bản dịch chuẩn của Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam tháng 7-2009 là: "*Chủ tịch Hồ Chí Minh, Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam*", thì Việt Nam ở đây có thể hiểu là để chỉ quốc tịch, quốc gia của Hồ Chí Minh, chứ không phải với ý nghĩa tầm cỡ hay phạm vi ảnh hưởng. Tóm lại, tại Khóa họp lần thứ 24 tại Pari, từ ngày 20-10 đến ngày 20-11-1987, Đại Hội đồng UNESCO đã thông qua Nghị quyết 24C/18.6.5 về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa là *Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam*, vừa là *Nhà văn hóa kiệt xuất có tầm vóc, ảnh hưởng ở tầm nhân loại*. Đây là niềm tự hào chung của cả dân tộc Việt Nam cùng nhân loại tiến bộ về một CON NGƯỜI đã có những cống hiến quan trọng và nhiều mặt, và để lại những dấu ấn đặc biệt trong quá trình phát triển của nhân loại.

Chương III

**THẾ GIỚI TÔN VINH NHÀ VĂN HÓA KIỆT XUẤT
HỒ CHÍ MINH**

**I- TỔNG HỢP NGHIÊN CỨU CỦA CÁC TÁC GIẢ NƯỚC
NGOÀI VỀ DANH NHÂN VĂN HÓA KIỆT XUẤT HỒ CHÍ MINH¹**

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) đã tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh là Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn. Việc tôn vinh và sau đó là tổ chức kỷ niệm trên quy mô quốc tế những nhà trí thức lỗi lạc và danh nhân văn hóa là nhằm góp phần vào việc thực hiện những mục tiêu của UNESCO và sự hiểu biết trên thế giới. Hồ Chí Minh và những sự kiện trong thế kỷ XX gắn liền với tên tuổi của Người đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại.

Theo sự ghi nhận của bạn bè quốc tế, dấu ấn Hồ Chí Minh tạc vào thế kỷ từ rất sớm, trước một số nhân vật có tên

---

1. Xem PGS. TS. Bùi Đình Phong: *Trí tuệ và bản lĩnh Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, tr.361-382.

tuổi khác. Trong cuốn *Hồ Chí Minh - một chân dung* (minh họa và trình bày: C. David Thomas, nghiên cứu và biên soạn: Lady Boton, Nhà xuất bản Thanh niên, Hà Nội, 2003), Charles Fenn đã viết trong Lời giới thiệu: "... Nếu chúng ta so sánh Hồ Chí Minh với các lãnh tụ nổi tiếng khác của thế kỷ XX, chúng ta không thể không có ấn tượng khi biết rằng trong một thời gian, Hồ Chí Minh đã đi đến nhiều nơi trên thế giới và đã bắt đầu in dấu ấn của mình lên các biến cố quốc tế trước khi cả Mao Trạch Đông, Găngđi, Nêru, Rudơven, Séc-sin hay Đờ Gôn được biết đến trên thế giới. Cuộc sống cá nhân mẫu mực, tính kiên định vì nền độc lập và tự do của Việt Nam, những thành quả phi thường của ông bất chấp sự khó khăn chồng chất, đã có thể đưa Hồ Chí Minh, trong sự phán xét cuối cùng của nhân loại, lên hàng đầu danh sách những lãnh tụ của thế kỷ XX".

Dấu ấn Hồ Chí Minh đã góp phần tạo nên một khuôn mặt mới của thế giới, đối thoại hòa bình thay cho chiến tranh, phản ánh khát vọng của các dân tộc trong cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Thế giới đã nói tới Hồ Chí Minh - chiến sĩ quốc tế, sứ giả của hòa bình và hữu nghị. Nhà ngoại giao Giăng Xanh-tony (Jean Sainteny) là một trong những người đối thoại chính của Hồ Chí Minh trong những cuộc đàm phán với Pháp đã có một ý niệm khá chính xác về những nét trong tính cách của Hồ Chí Minh và nhân phẩm của Người. Trong tác phẩm *Lịch sử một nền hòa bình bị bỏ lỡ*, Giăng Xanh-tony đã viết

một cách rất khách quan: "Sự hiểu biết văn hóa rộng lớn, trí thông minh, những hoạt động phi thường và lòng vô tư tuyệt đối đã làm cho uy tín của Người và lòng tin của nhân dân đối với Người không có gì so sánh nổi. Những lời nói, những hành động, thái độ của Người, tất cả đều thuyết phục là Người không muốn dùng giải pháp bạo lực"¹.

Còn Giáo sư sử học người Hunggari là Lagiôlô Xangô (László Salgó) cũng chủ yếu thông qua các sự kiện trong giai đoạn từ sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đến khi nổ ra cuộc chiến tranh Việt - Pháp lại có một nhận xét: "Không một chút nghi ngờ, hơn ai hết, Hồ Chí Minh là người đã sử dụng đến mức tối đa sự mềm dẻo xung quanh tấm thảm xanh để thăm dò những khả năng cho một giải pháp hòa bình có thể thực hiện được bằng thỏa hiệp"².

Thực ra, cách nhìn bao quát về Hồ Chí Minh - Danh nhân văn hóa kiệt xuất đã được thế giới nói đến từ những năm 20 thế kỷ XX. Và hôm nay, khi nhân loại đang sống trong những thập kỷ đầu của thế kỷ XXI, nghĩa là gần một trăm năm trôi qua kể từ những đánh giá và ghi nhận đầu tiên về Danh nhân văn hóa Hồ Chí Minh, thì những nhận xét của nhân loại vẫn còn nguyên giá trị. Trong bài *Thăm một chiến sĩ Quốc tế Cộng sản - Nguyễn Ái Quốc*, đăng trên

---

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.94.

tờ Ogoniok (Liên Xô), số 39, ngày 23-12-1923, nhà báo Liên Xô là Ôxíp Mandenxtam đã viết: "Từ Nguyễn Ái Quốc đã tỏa ra một thứ văn hóa, không phải văn hóa Âu châu, mà có lẽ là một nền văn hóa tương lai"¹. Ông còn nhận xét: "Dân An Nam là một dân tộc giản dị và lịch thiệp. Qua phong thái thanh cao, trong giọng nói trầm ấm của Nguyễn Ái Quốc, chúng ta như nghe thấy ngày mai, như thấy sự yên tĩnh mênh mông của tình hữu ái toàn thế giới"².

Trong Hội thảo quốc tế tổ chức tại Việt Nam nhân Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Tiến sĩ M. Átmét (Modagat Ahmed), Giám đốc UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Đại diện đặc biệt của Tổng Giám đốc UNESCO, khi trình bày đến "một phương diện khác về con người Hồ Chủ tịch, đó là một nhà văn hóa lớn", ông cho rằng trước hết "Hồ Chí Minh đã thành công trong việc liên kết nhiều sắc thái văn hóa vào một nền văn hóa Việt Nam duy nhất". Trên cơ sở đó, Người "có những đóng góp vào việc tạo nên một nền văn hóa Việt Nam hiện đại"³. Và điều quan trọng nhất, "chỉ có ít nhân vật trong lịch sử trở thành một bộ phận của huyền thoại ngay khi còn sống và rõ ràng Hồ Chí Minh là một trong số đó.

1, 2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, t.1, tr.462, 463.

3. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sđd*, tr.28.

Người sẽ được ghi nhớ không phải chỉ là người giải phóng cho Tổ quốc và nhân dân bị đô hộ, mà còn là một nhà hiền triết hiện đại đã mang lại một viễn cảnh và hy vọng mới cho những người đang đấu tranh không khoan nhượng để loại bỏ bất công, bất bình đẳng khỏi trái đất này"¹.

Như vậy, khi đề cập tới Nhà văn hóa lớn Hồ Chí Minh, Tiến sĩ M. Átmét đã chỉ ra sự thống nhất giữa "Anh hùng giải phóng dân tộc" và "Danh nhân văn hoá". Việc Hồ Chí Minh đấu tranh để loại bỏ áp bức, bóc lột, bất công, bất bình đẳng, mở ra một chân trời mới xán lạn cho các dân tộc và mọi người bị áp bức là một giá trị văn hóa đích thực.

Vấn đề này mang tính phổ biến và chỉ có ai kết hợp được một cách nhuần nhuyễn giữa "cách mạng" với "văn hoá", mà đỉnh cao là xua tan bóng tối của chủ nghĩa thực dân, đế quốc, của dốt nát, đói nghèo, bệnh tật đè nặng lên cuộc sống của các dân tộc bị áp bức, xóa đi một nét nhỏ trong lịch sử và trong nền văn hóa của loài người là chủ nghĩa thực dân thì mới thực sự tiêu biểu cho "nền văn hóa của tương lai". Đó cũng là quá trình đem đến cho kho tàng văn hóa thế giới những giá trị lớn, thể hiện khát vọng của nhân dân các nước trong cuộc đấu tranh vì các quyền dân tộc cơ bản, vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc, mỗi dân tộc

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.28-29.

khẳng định bản sắc văn hóa của mình và phát triển sự hiểu biết với các dân tộc khác.

Về vấn đề này, nhà văn và cũng là nhà văn hóa lớn của Côlômbia là Gabrien Gacxia Maket (Gabriel Garcia Márquer), người được Giải thưởng Nobel về văn học tại cuộc gặp lần thứ hai các nhà trí thức Mỹ Latinh đầu tháng 12-1985 đã phát biểu: "Bản thân cách mạng cũng là một sự nghiệp văn hóa, nó biểu hiện trọn vẹn một thiên hướng và khả năng sáng tạo, chứng minh và đòi hỏi ở tất cả chúng ta một niềm tin sâu sắc ở tương lai"¹.

Ghi nhận Nhà văn hóa lớn Hồ Chí Minh phải được nhìn nhận từ những góc độ sâu xa như vậy. Bởi vì, xét trên mọi phương diện có thể hiểu "tinh hoa văn hóa và đạo đức của Người là tấm gương tuyệt đối tự giác phục vụ nhân dân, suốt đời đấu tranh vì độc lập, tự do của dân tộc mình và các dân tộc khác".

Có những ý kiến cho rằng: ngày nay, trong phong trào cộng sản, không có nhân vật lịch sử nào có tầm vóc có thể so sánh được với Hồ Chí Minh hoặc "nhắc tới lịch sử cuộc đời Hồ Chí Minh, thực tế là nhắc tới lịch sử loài người"²..., nhưng hiểu Nhà văn hóa lớn Hồ Chí Minh đôi khi cũng rất đơn giản mà sâu sắc và thâm thúy. Thế giới rất khâm

---

1. Báo *Granma*, La Habana, ngày 8-12-1985.

2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sđd*, tr.105.

phục khi Người nói rằng: Trường đời "đã dạy cho tôi khoa học xã hội. Nó đã dạy cho tôi cách yêu, cách ghét: yêu nước, yêu loài người, yêu dân chủ và hòa bình và căm ghét áp bức, ích kỷ"¹. Đó thực chất là: yêu nhất điều thiện, ghét nhất điều ác, mong nhất nước Việt Nam và các dân tộc bị áp bức đều giành được độc lập, xây dựng cuộc sống hạnh phúc. Đó là văn hóa Hồ Chí Minh. Sự nghiệp văn hóa đó không chỉ gắn chặt với cuộc đấu tranh nhằm mục tiêu giành chủ quyền chính trị, tự lực cánh sinh chống lại sự bóc lột kinh tế, mà "nó còn làm sống lại diện mạo dân tộc trong lĩnh vực văn hóa, chống lại sự xâm nhập và sự phá hoại của văn hóa thuộc địa suy thoái"².

Ở một cách tiếp cận khác, Viện sĩ thông tấn Viện Hàn lâm Khoa học Liên Xô, V.M. Xônxép cho rằng, chúng ta đang ở trong thế giới đầy năng động với những biến đổi lớn lao; khái niệm của chúng ta về chủ nghĩa xã hội, về các con đường và các phương pháp xây dựng chủ nghĩa xã hội cũng thay đổi. Nhưng, "trong mọi biến đổi cũng có một số điều quan trọng không hề thay đổi. Đó là lý tưởng xã hội chủ nghĩa, các tư tưởng nhân đạo chủ nghĩa, tự do, dân chủ và công bằng xã hội, mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà yêu nước vĩ đại, người theo chủ nghĩa quốc tế đã cống hiến trọn đời mình cho những lý tưởng đó"³.

1, 2, 3. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sđđ*, tr.107, 109, 120.

Vấn xoay quanh vấn đề văn hóa gắn bó với cách mạng, văn hóa phục vụ sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng xã hội mới, một công trình tuyển tập về Hồ Chí Minh xuất bản ở Libăng đã viết trong Lời nói đầu: "Văn hóa và tri thức trong tay Cụ đã trở thành một loại vũ khí tích cực phục vụ cho quân chúng. Tất cả những tư tưởng trong tuyển tập này đều nhằm phục vụ một vấn đề lớn, đó là đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân, xây dựng nhà nước xã hội chủ nghĩa"¹.

Một điều đặc biệt ở Nhà văn hóa lớn Hồ Chí Minh là Người đã kết hợp một cách nhuần nhuyễn văn hóa dân tộc với văn hóa phương Đông và phương Tây. Nhiều công trình nghiên cứu nghiêm túc ở phương Tây cho rằng, "nhãn quan văn hóa của Người là bao quát và sâu sắc... Di sản Việt Nam và châu Á phong phú và truyền thống phương Tây ở Người đã tạo nên tất cả các điều đó. Người là một trong số ít người châu Á lại thân thuộc với cả phương Tây". "Cụ Hồ nổi lên như là người Á châu nhất của Á châu nhưng lại là người dễ dàng tiếp xúc nhất với tinh thần của châu Âu".

Nói về văn hóa phương Tây trong tư duy văn hóa Hồ Chí Minh, một số học giả phương Tây có một cách nhìn nhận rất tinh tế: Ông Hồ đã dùng tới nền văn hóa và tâm hồn của kẻ địch của ông.

---

1. Viện Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi trong trái tim nhân loại*, Nxb. Lao động - Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1993, tr.33.

Điều nhận xét trên là một thực tế và đúng đắn. Cần nhấn mạnh thêm rằng Hồ Chí Minh đã dùng tới nền văn hóa của kẻ địch để đánh đắm cả chế độ thực dân. Đọc các bài viết của Hồ Chí Minh trong suốt cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược, ta dễ dàng bắt gặp nhiều lần Hồ Chí Minh nhắc đến dân tộc Pháp là dân tộc đi tiên phong trong cuộc đấu tranh vì tự do, bình đẳng, bác ái. Không phải ngẫu nhiên mà trong *Tuyên ngôn Độc lập* ngày 2-9-1945, Hồ Chí Minh đã nhắc tới *Tuyên ngôn Độc lập* của Hoa Kỳ năm 1776 và *Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền* của cách mạng Pháp năm 1789. Chính Giăng Lacutuya, người đã từng có những cuộc trao đổi với Hồ Chí Minh trong năm 1946, đã viết trong cuốn *Hồ Chí Minh* (Nxb. Seul, Pari, 1967) lời đối thoại của Bác: "Một dân tộc như dân tộc của anh đã cho thế giới một nền văn hóa ca ngợi tự do thì dù sao đi nữa bao giờ cũng tìm thấy ở chúng tôi những người bạn. Anh có biết là không năm nào là tôi không say mê đọc lại Víchto Huygô và Misolê"¹.

Thế giới nhìn nhận và đánh giá sự nghiệp văn hóa Hồ Chí Minh không chỉ ở hiện tại mà còn ở tương lai, không chỉ cho nhân dân Việt Nam mà nhằm giải phóng số phận những con người cùng khổ trên toàn thế giới. Trong tư duy văn hóa của Người chứa đựng tầm nhìn đổi mới.

---

1. Viện Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi trong trái tim nhân loại*, Sđd, tr.32.

Một nhà nghiên cứu triết học, chính trị - xã hội Mêhicô nhận xét: "Ngày nay cuộc đấu tranh giữa hai thứ triết học về cuộc sống trở nên rõ rệt hơn bao giờ hết. Đó là: một loại triết học nhìn thế giới như một cái gì đó bất biến, trong đó mọi thay đổi chỉ là những mê hoặc; và loại kia thì nhìn thế giới như một quá trình mà ở đó những thay đổi là cội nguồn của sự giàu có, tiến bộ và nhằm tìm kiếm ước muốn nhân đạo trong lĩnh vực đạo đức. Vì thế mà những con người như Hồ Chí Minh ngày càng trở nên vĩ đại, bởi họ là những con người đã cho chúng ta lý do để sống và khả năng để thực hiện những giấc mơ của mình"¹. Và khi đã nói đến tương lai thì không chỉ có văn hóa, nhưng văn hóa là quan trọng nhất, vì xét đến cùng thì "sự thăng hoa của văn hóa là đỉnh cao nhất của sự phát triển". Hồ Chí Minh đã trở thành văn hóa. Vì vậy, "Người không phải là một kỷ niệm của quá khứ. Người là một con người diệu kỳ cho tất cả mọi thời đại"².

Văn hóa là một kho tàng kiến thức của con người về thiên nhiên, cuộc sống cũng như đánh giá sự tồn tại mà giá trị của nó có thể tăng cường lòng tin vào tính hoàn thiện không ngừng của con người. Muốn tồn tại, cùng với

---

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.125-126, 66.

việc xây dựng, chắt chiu những giá trị văn hóa, thì phải loại bỏ khỏi cuộc sống những tư tưởng và hành vi phản văn hóa. Xét trên ý nghĩa đó và xét trên ý nghĩa một nhà văn hóa chân chính thì, "Hồ Chí Minh làm cách mạng không chỉ giải phóng con người khỏi áp bức, bóc lột, mà cái cao quý nhất là để giải phóng con người thoát khỏi nền văn hóa nô dịch và xây dựng nền văn hóa của dân tộc... Cuộc đời hoạt động và sự nghiệp vĩ đại của Người là tấm gương cao đẹp trong sáng về một quan niệm nhân sinh về thế giới, tỏa sáng chủ nghĩa nhân văn mới, kết tinh những tư tưởng, tình cảm, những ước mơ lớn của nhân loại. Bởi thế, những tư tưởng văn hóa của Người đến với các dân tộc như một lẽ tự nhiên có sự cổ vũ sâu sắc mỗi con người, mỗi dân tộc"¹.

Nói đến văn hóa là nói tới giá trị, là bàn tới trình độ "người" trong các mối quan hệ xã hội và tự nhiên, trong đó nổi lên là tầm trí tuệ văn hóa. Thế giới nói tới một trí tuệ Hồ Chí Minh vượt qua thời gian và không gian; vượt qua những rào cản vô hình hay hữu hình để vươn tới những giá trị Chân - Thiện - Mỹ. Tác giả Mulơ Hêlen Mâygrai (Muller Helen Magrire), Ủy viên Hội đồng cố vấn SIPA Trường Đại học Côlômbia (Niu Yoóc) trong tham luận

---

1. Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi với dân tộc Việt Nam và bầu bạn quốc tế*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2001, tr.120.

Hồ Chí Minh và những chân lý không thể chối cãi được tại Hội thảo quốc tế Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh tổ chức tại Hà Nội đã có một cách tiếp cận khá lý thú khi tác giả đưa ra hai từ tương phản ĐÚNG và SAI trong một câu hỏi: "Phải chăng Hồ Chí Minh là nạn nhân của những tư tưởng đúng được đưa ra vào thời điểm sai?"¹ để làm nổi bật tầm nhìn xa trông rộng, tức là trí tuệ của Hồ Chí Minh.

Điều thú vị hơn nữa là chính Mâygrai đã thú nhận bằng cách vén bức màn tư liệu về thái độ ngạo mạn của Mỹ đối với một số nước, đặc biệt là các phong trào dân tộc bản xứ giành độc lập, và một thái độ ve vãn bằng lối hào phóng với các phong trào gắn với các lực lượng cơ hội bên ngoài. Tác giả viết: "Trong thời kỳ hậu chiến của những năm bốn mươi, tôi phải thú nhận rằng người Mỹ chúng tôi sau chiến thắng, đã tỏ ra hùng mạnh và hào phóng đối với một số nước nhưng lại phớt lờ và vô tình với những nước khác. Chúng tôi tô màu trắng hay đỏ cho các dân tộc. Chúng tôi thường hay cố tình bác bỏ lời khuyên của những người thông minh trong lĩnh vực này, biết phân rõ các phong trào dân tộc bản xứ giành độc lập với các phong trào do các lực lượng cơ hội bên ngoài xúi giục"².

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sổđ*, tr.132, 133.

Theo tư duy và lập luận của Mâygrai, đáng lẽ chúng ta phải nói lên những điều về tầm nhìn thời đại của Nguyễn Ái Quốc từ năm 1919, của Hồ Chí Minh từ năm 1945. Còn giờ đây, đó là "những lời ca ngợi muôn màng" nhưng vẫn hoàn toàn có giá trị to lớn trong một dịp tốt lành. Điều này hoàn toàn phù hợp với những đánh giá khác: "... Ngay cả trong cuộc chiến tranh chống chính quyền thực dân Pháp, Hồ Chí Minh vẫn tìm mọi cách duy trì mối quan hệ hữu nghị với nhân dân Pháp. Người muốn có những quan hệ tốt với nước Pháp trong tương lai, và phải nói rằng, Người có một tầm nhìn xa trông rộng về tương lai rất đặc biệt trong thời kỳ vô cùng nguy hiểm này. Người cũng có một quan điểm tương tự với nhân dân Mỹ.

Mặc dù đang đứng trước những vấn đề cấp bách cần phải giải quyết, Hồ Chí Minh vẫn nhìn thấy rõ là sau chiến tranh cần phải có sự hợp tác và quan hệ hữu nghị giữa các nước để giúp vào việc phát triển các vùng nghèo đói và bị bóc lột trên thế giới, chia sẻ với họ các thành tựu của nền văn hóa và kỹ thuật cũng như mọi kinh nghiệm"¹.

Cũng có những ý kiến làm sáng rõ chân dung Hồ Chí Minh - một người châu Á cho mọi thời đại - bằng cách tìm hiểu những khía cạnh khác của cuộc đời Người về nhân cách và tư tưởng, đặc biệt là nhấn mạnh về Người với tư cách là

---

1. Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi với dân tộc Việt Nam và bầu bạn quốc tế*, Sđd, tr.122.

một nhà văn hóa. Những ý kiến này cho rằng, viết một điều gì đó về các khía cạnh của sự phát triển văn hóa của Hồ Chí Minh, về thái độ của Người đối với văn hóa và vị trí của Người trong thế giới văn hóa châu Á là một nhiệm vụ khó khăn. Đó là một lời nói thật bởi sự phong phú, đa dạng trong sự nghiệp văn hóa Hồ Chí Minh. Có những danh nhân văn hóa là nhà văn, nhà giáo dục, nhà triết học, người nghệ sĩ, nhà văn hóa học... Tổ chức UNESCO ghi nhận những đóng góp quan trọng và nhiều mặt của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đây thực sự là sự nghiệp văn hóa của một nhà cách mạng, một nhà báo, nhà văn, nhà thơ, nhà giáo dục... Xét trên cả hai phương diện, cả hình thức nghệ thuật và quan điểm văn hóa văn nghệ, khi mô tả Nhà văn hóa Hồ Chí Minh, Chủ tịch Viện nghiên cứu lịch sử dân tộc Manila Philippin là Sêraphin Quysơn (SERAFIN D. QUIASON) cho rằng: "Trên hết là chủ nghĩa nhân bản của Người"¹. Hồ Chí Minh đã mở hết cánh cửa này đến cánh cửa khác để đi đến chân trời văn hóa phong phú. Nhìn quan văn hóa của Người bao quát và sâu sắc. Người thể hiện quan điểm của mình trong nhiều lĩnh vực hoạt động khác nhau, lúc là người tổ chức, nhà văn, nhà báo, nhà ngôn ngữ,

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.154.

nhà viết kịch, nhà thơ, nhà giáo, nhà chiến lược quân sự, lãnh đạo kháng chiến, khi lại là người làm vườn. Di sản Việt Nam và châu Á phong phú cùng với truyền thống phương Tây ở Người đã tạo nên tất cả các điều đó. Người là một trong số ít người châu Á lại thân thuộc với cả châu Á và phương Tây. Khó có thể có được một người châu Á khác như Người ở thời đại của chúng ta cũng như trong các thế hệ mai sau. "Người thực sự là một người châu Á của tất cả các thời đại với ý nghĩa đầy đủ nhất của nó"¹.

Khi Hồ Chí Minh được UNESCO tôn vinh là Nhà văn hóa lớn, nhiều học giả, chính khách, kể cả Tổng Bí thư một số Đảng Cộng sản trên thế giới cố gắng bằng những cách tiếp cận mới để khám phá những điểm đặc trưng ở Hồ Chí Minh. Người ta so sánh Hồ Chí Minh với các tổng thống, thủ tướng, thủ lĩnh... ở phương Tây để trả lời cho câu hỏi: Tại sao Hồ Chí Minh lại được ngưỡng mộ đến như thế? Chắc chắn không phải vì Hồ Chí Minh là lãnh tụ. Hay nói cách khác, vì Hồ Chí Minh là lãnh tụ theo cách của ông - lãnh tụ văn hóa.

Nhà văn Úc Alan Axbon (Allan Asbolt) nhận xét: Hồ Chí Minh "không cư xử như một người cầm quyền,

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.160.

nhưng theo một ý nghĩa quan trọng, Người rõ ràng thu phục được trái tim và khối óc của nhân dân Việt Nam. Khó khăn của người phương Tây trong việc cố gắng hiểu được điều này là ở phương Tây các tổng thống, thủ tướng, các vua và tướng lĩnh gần như luôn luôn làm ra vẻ và hoạt động như là những kẻ thống trị, bao quanh họ bằng những phù hoa và nghi lễ, truyền đạt qua giọng nói, cử chỉ, lời lẽ một thái độ chỉ huy... Hồ Chủ tịch là nhà lãnh đạo khác hẳn. Người luôn luôn gắn bó với nhân dân mình, rút ra bài học từ những nỗi thống khổ của nhân dân, khâm phục lòng can đảm và ý chí quyết tâm của nhân dân"¹.

Tổng Bí thư Đảng Janata Dal của Ấn Độ là K.C. Tiagi (K.C. Tyagi) nhận xét: "Hồ Chí Minh không bao giờ là một nhà độc tài về chính trị mà là người có một ảnh hưởng mạnh mẽ trong sự lãnh đạo. Người là một người nông hậu, có khả năng lôi cuốn và thông cảm. Người thiết tha quan tâm đến đồng bào của mình. Người không thay đổi trong suốt cả cuộc đời mình, từ những ngày đầu cách mạng cho đến khi giữ chức vụ cao nhất là Chủ tịch nước. Người luôn tự coi mình là một người lính được nhân dân cử ra mặt

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sổđ*, tr.181.

trận. Ở Người, tình yêu đối với nhân dân là một tình cảm mãnh liệt"¹.

Cách nhìn của Hồ Chí Minh về văn hóa dân tộc và quốc tế cũng gây sự quan tâm của bạn bè quốc tế. Nhiều trang viết đã khẳng định Hồ Chí Minh chất lọc những mặt tốt đẹp trong toàn bộ những di sản - giá trị vật chất và tinh thần của dân tộc nhằm xây dựng nên cuộc sống mới, con người mới có trách nhiệm làm tròn sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

Nói đến văn hóa dân tộc cần hiểu là toàn bộ di sản lịch sử của chúng ta, trong đó có những "động mạch" cần nắm bắt. Đối với dân tộc Việt Nam, đó là chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa dân tộc chân chính. Đây không chỉ là nhận thức của Hồ Chí Minh. Tác giả Gunna Phơrêđơricson (Gunnar Fredriksson) người Thụy Điển trong tham luận của mình với tựa đề *Hồ Chí Minh: Người theo chủ nghĩa dân tộc và chủ nghĩa xã hội* đã dẫn lại bài diễn văn đọc vào mùa hè năm 1965 của cố Thủ tướng Ôlốp Panmơ nói về chủ nghĩa dân tộc: "Nhiều dân tộc sống dưới sự thống trị và áp bức của nước ngoài hàng bao nhiêu thế kỷ đang đòi được tự do... Ở châu Á và châu Phi, chủ nghĩa dân tộc

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.206.

là một sức mạnh vô cùng to lớn. Trong những thập kỷ gần đây, nó đã tiến triển mạnh như một lớp sóng thần để chống lại những kẻ áp bức đã gây ra những đau khổ ghê gớm cho con người và đôi khi được thực hiện với những biện pháp mà chúng ta cảm thấy khó chấp nhận. Nhưng chủ nghĩa dân tộc tất yếu sẽ thắng lợi vì sức mạnh và ý chí của nó thật là mạnh mẽ...

Thật là ảo tưởng nếu tin rằng người ta có thể dùng bạo lực và lực lượng quân sự để đàn áp các yêu sách về công bằng xã hội"¹.

Trên cơ sở đó Gunna Phơrêđơricson kết luận: "Tôi tin rằng cả Hồ Chí Minh lẫn Ôlốp Panmơ đã nói rất đúng khi nhấn mạnh đến sự giống nhau trong di sản lịch sử của chúng ta và hơn nữa sự tin tưởng của cả hai người là những tư tưởng này sẽ có một tầm quan trọng cơ bản đối với tương lai của nhân loại là một điều hoàn toàn xác thực"².

Điều kỳ lạ ở đây là vào năm 1965 khi cố Thủ tướng Ôlốp Panmơ phát biểu (và ngay cả năm 1990)) khi Gunna Phơrêđơricson dẫn lại lời phát biểu của Ôlốp Panmơ) ở Việt Nam chưa công bố tư liệu của Hồ Chí Minh "*Báo cáo về Bắc Kỳ, Trung Kỳ và Nam Kỳ*" (1924) trong đó có đoạn: "Chủ nghĩa dân tộc là động lực lớn của đất nước...

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, *Sổđ*, tr.248-249.

Phát động chủ nghĩa dân tộc bản xứ nhân danh Quốc tế Cộng sản... Giờ đây, người ta sẽ không thể làm gì được cho người An Nam nếu không dựa trên các động lực vĩ đại và duy nhất của đời sống xã hội của họ. Khi chủ nghĩa dân tộc của họ thắng lợi, thì đã lâu lắm rồi, phần lớn thế giới sẽ Xôviết hóa và lúc đó, nhất định chủ nghĩa dân tộc ấy sẽ biến thành chủ nghĩa quốc tế"¹.

Như vậy là thế giới đã có một phát hiện sớm về tư duy của Hồ Chí Minh về văn hóa dân tộc. Đó là một nhãn quan văn hóa rộng lớn dựa trên thực tế của xã hội Việt Nam, một thực tế mà không phải ai cũng có thể nhận thức được. Tuy nhiên, điều cần nhấn mạnh ở Hồ Chí Minh không phải chỉ dừng lại ở đó mà cái vĩ đại là Người đã vươn tới văn hóa nhân loại và luôn kết hợp nhuần nhị văn hóa dân tộc và văn hóa nhân loại.

Về mặt tư tưởng, học thuật - nội dung cốt tủy của văn hóa, "hình ảnh của Hồ Chí Minh đã hoàn chỉnh với sự kết hợp đức khôn ngoan của Phật, lòng bác ái của Chúa, triết học Mác, thiên tài cách mạng của Lênin"² (Élen Tuóceró), hoặc "Hồ Chí Minh là một trong những nhân vật kỳ lạ của thời đại này - hơi giống Găngđi, hơi giống Lênin, hoàn toàn Việt Nam"³.

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđđ*, t.1, tr.511 - 513.

2, 3. Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi với dân tộc Việt Nam và bầu bạn quốc tế*, *Sđđ*, tr.109, 116.

Về văn học, "Hồ Chí Minh là một trong số những người đầu tiên khai phá và đặt nền móng cho nền văn học mới, mà trong quá trình hình thành đã dần dần xâm nhập vào quỹ đạo những mối liên hệ rộng rãi của văn học thế giới". Một số học giả thế giới dựa vào đoạn Trần Dân Tiên viết: Nguyễn Ái Quốc thích đọc Sếchxpia và Đíchken bằng tiếng Anh, Lỗ Tấn bằng tiếng Trung Hoa và Huygô, Dôla bằng tiếng Pháp, Anatôn Phrăngxơ và Lêông Tônxtôi có thể nói là những người đỡ đầu văn học cho ông Nguyễn¹. Từ đó khẳng định trong khi mở đường và sáng lập trong lịch sử văn học Việt Nam, Người đã tích cực dựa vào kinh nghiệm của các nền văn học nước ngoài, trong đó có văn học cổ điển Nga, trong những sáng tác của mình.

N. Niculin, Giáo sư, Tiến sĩ, Trưởng bộ môn văn học Á Phi, Viện Văn học thế giới (Liên Xô) đã nghiên cứu tư liệu gốc của chính Hồ Chí Minh kể chuyện, nói, viết về cuộc đời và sự nghiệp văn chương của mình, trong đó có câu chuyện với tựa đề "Tôi là học trò nhỏ của văn sĩ vĩ đại Tônxtôi" để làm rõ hơn mối quan hệ của Hồ Chí Minh với một trường phái của nền văn học cổ điển Nga: trường phái nhân dân và khai sáng. Đề tài tư tưởng và cuộc sống của nền văn học Nga với tính nổi bật của nó là nguyện vọng

---

1. Xem Trần Dân Tiên: *Những mẩu chuyện về đời hoạt động của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.41.

tha thiết kiếm tìm sự thật, tâm hồn cởi mở, tinh tế và ước muốn cao cả đến lý tưởng cũng rất gần gũi với văn hóa phương Đông.

Trong tham luận *Hồ Chí Minh - nhà tư tưởng*, Tiến sĩ Triết học Liên Xô V.G. Burốp cho rằng để đánh giá khách quan hoạt động chính trị và hoạt động sáng tạo tinh thần của Hồ Chí Minh, không thể chỉ hạn chế trong phạm vi một quốc gia, một thời đại. Cần phải mở rộng không gian xã hội và thời gian của vấn đề nghiên cứu. Nói về Hồ Chí Minh là phải nói trên ba bình diện: Việt Nam, khu vực (châu Á) và thế giới.

Thành quả hoạt động sáng tạo tinh thần của Hồ Chí Minh xuất phát từ bản thân lịch sử xã hội và văn hóa Việt Nam; từ những khuynh hướng dư luận xã hội nước ngoài ở châu Á và châu Âu. Và những suy nghĩ, tìm tòi của Người mang ý nghĩa toàn cầu.

Burốp cho rằng, những tư tưởng được Hồ Chí Minh phát huy đều mang đậm bản sắc Việt Nam, nhưng không đối lập với các dân tộc khác, kể cả những nước có những người theo lịch kể trên đã thực hiện "sứ mạng" thực dân ở Việt Nam. Chẳng hạn, chủ nghĩa yêu nước và tinh thần dân tộc tự quyết là những giá trị văn hóa hàng đầu của dân tộc Việt Nam được Hồ Chí Minh phát huy cao độ, chứa đựng lòng tôn trọng đối với những người thuộc các dân tộc khác. Hồ Chí Minh "đánh giá cao những giá trị văn hóa dân tộc, đồng thời thấu hiểu rằng thế kỷ XX đòi hỏi

phải có một tư duy mới, phải có quan điểm chính trị và tư tưởng mới".

Tiến sĩ Triết học V.G. Burốp khẳng định: "Hồ Chí Minh hiểu rằng quyền dân tộc tự quyết, việc khôi phục và phát huy những truyền thống đạo đức văn hóa tinh túy nhất của dân tộc không thể có được nếu người Việt Nam không tiếp cận được với những thành tựu của nền văn minh thế giới, của khoa học thế giới. Một ý tưởng dân tộc nếu không được củng cố bởi tiến bộ khoa học - kỹ thuật sẽ không thể tránh khỏi bị bóp chết từ trong trứng. Cách nhìn của Hồ Chí Minh về tương lai dân tộc và xã hội Việt Nam theo tôi là như vậy... Vấn đề tác động qua lại trong giao lưu văn hóa Đông - Tây là vấn đề mới đối với các nhà tư tưởng Việt Nam, nhưng vận mệnh của phong trào giải phóng lại phụ thuộc vào cách hiểu đúng đắn vấn đề này. Lời giải đáp mà Hồ Chí Minh đưa ra chính là sự kết hợp học thuyết cách mạng cho phương Tây (chủ nghĩa Mác) với các truyền thống tư tưởng tiến bộ của Việt Nam"¹.

Khẳng định sự ghi nhận của thế giới về danh nhân văn hóa kiệt xuất Hồ Chí Minh, sau khi đã trình bày một số đường nét cơ bản, cần trở lại một vấn đề có tính thời sự

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.279.

và căn bản trong khuôn khổ của UNESCO: Văn hóa và phát triển và những vấn đề của nền văn minh hiện đại.

Năm 1970, Rene Maheu, lúc đó là Tổng Giám đốc của UNESCO, tuyên bố:

"Con người là phương tiện và mục đích của phát triển; con người không chỉ là khái niệm trừu tượng mà là một hiện thực sống động, một con người nhân văn, với các nhu cầu phong phú của mình, với những tiềm năng và những khát vọng. Trong khái niệm phát triển, trọng tâm được chuyển từ ý nghĩa kinh tế sang ý nghĩa xã hội, và chúng ta đã đạt đến điểm mà quá trình chuyển đổi này bắt đầu tiếp cận ý nghĩa văn hoá"¹.

Tiếp đó, Hội nghị quốc tế về các chính sách văn hóa tổ chức vào năm 1982 ở thành phố Mêhicô đã thông qua định nghĩa nổi tiếng về khái niệm văn hóa, trong đó văn hóa được kết hợp một cách chặt chẽ với sự phát triển:

"Văn hóa... là... một tổng thể những tính chất tinh thần, vật chất, trí tuệ, và cảm xúc đặc biệt, đặc trưng cho một xã hội hay một nhóm xã hội. Văn hóa bao gồm không chỉ nghệ thuật và văn học, mà còn bao gồm cả các phương thức sống, các quyền cơ bản của con người, hệ thống giá trị, các truyền thống và tín ngưỡng"².

1, 2. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Đại học Quốc gia Hà Nội: *Việt Nam trong thế kỷ XX*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2001, t.1, tr.251, 252.

Đó là những vấn đề của văn hóa và phát triển. Còn những vấn đề của nền văn minh hiện đại thì như Giáo sư, Tiến sĩ triết học G. Sumbatian đã viết trên Tạp chí *Tri thức xã hội và nhân văn* (Nga), số 4-2003 rằng: "Ngày nay cần phải xem xét nền văn minh không chỉ từ quan điểm phát triển văn hóa, mà còn cả trong mối quan hệ với hình thái kinh tế - xã hội, cách mạng xã hội, tiến bộ xã hội mà trọng tâm của nó là con người với tính cách là "thước đo của mọi vật", là mục đích tự thân của phát triển lịch sử". Như vậy, nền văn minh thật sự của loài người không chỉ là nấc thang phát triển của văn hóa, mà còn là một hệ thống các quan hệ xã hội, có đặc thù hình thái và đồng thời liên tục tích tụ các giá trị chung của loài người và thể hiện sự vận động của các xã hội hiện đại theo hướng hình thành chế độ thực sự nhân đạo.

Nếu phân tích sự hình thành nền văn minh mới bằng cách xem xét thế giới đã và đang trải qua một cuộc khủng hoảng bao trùm do sự xuất hiện những vấn đề toàn cầu vào nửa sau của thế kỷ XX; bằng cách tiếp cận các lợi ích, các giá trị chung của loài người; bằng cách coi nền văn minh là một tổ chức văn hóa xã hội bao gồm trong nó không chỉ khía cạnh xã hội, mà còn cả khía cạnh cá nhân, thì rõ ràng Hồ Chí Minh đã chỉ ra cho thế giới nhận rõ một nền văn minh như vậy. Nhà báo Pháp Môngtôrông (Montoron), báo *Témoignages chrétiens* đã viết:

"Cu Hồ Chí Minh là một chiến sĩ đầu tiên của thế giới thứ ba, của các dân tộc nghèo đói thềm khát một cuộc sống dựa vào sức mình là chính và một dân tộc chỉ có thể sống còn khi mà dân tộc ấy không chịu sống nô lệ. Nhất là Cu dạy rằng cuộc chiến đấu vì nhân phẩm và tự do phải được đặt lên trên mọi cuộc chiến đấu khác. Cu đã đem hết sức mình để đem lại cơm ăn, nước uống cho những ai đói khát. Cu đã bênh vực những người yếu hèn và mang lại nhân phẩm cho những người nghèo khổ. Bởi vậy, xin chúc Người yên nghỉ và mong rằng những người yêu chuộng công lý phải tiếp tục trên cương vị mình cuộc chiến đấu của Cu vì nhân phẩm và tự do của các dân tộc bị chà đạp"¹.

Ngay từ năm 1923, nhà báo Liên Xô Ôxíp Mandenxtam - qua cuộc nói chuyện với Nguyễn Ái Quốc - đã cho chúng ta biết Nguyễn Ái Quốc đã nói đến hai chữ "văn minh" một cách đầy khinh bỉ (đây là hai chữ "văn minh" mà những kẻ đi áp bức tự xưng). Trái lại "khi nói chuyện, đồng chí thường hay dùng chữ "anh em". Anh em của Nguyễn Ái Quốc ở đây là những người da đen, những người Ấn Độ, những người Xyri, những người Trung Quốc... Chính Ôxíp Mandenxtam đã cho chúng ta một bức tranh tương phản:

---

1. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Sđd, tr.289.

"Văn minh châu Âu trên đất nước ấy dùng lưới lê và rượu độc và che giấu tất cả những cái đó dưới tà áo dài đen của bọn cố đạo. Từ Nguyễn Ái Quốc đã tỏa ra một thứ văn hóa, không phải văn hóa Âu châu, mà có lẽ là một nền văn hóa tương lai... Dân An Nam là một dân tộc giản dị và lịch thiệp. Qua phong thái thanh cao, trong giọng nói trầm ấm của Nguyễn Ái Quốc, chúng ta như nghe thấy ngày mai, như thấy sự yên tĩnh mệnh mông của tình hữu ái toàn thế giới"¹.

II. MỘT SỐ BÀI PHÁT BIỂU QUAN TRỌNG CỦA CÁC NHÀ LÃNH ĐẠO TỔ CHỨC UNESCO VỀ CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

Chủ tịch Hồ Chí Minh, con người huyền thoại*

Tiến sĩ M. ÁTMÉT (MODAGAT AHMED)

Đây thật sự là một niềm vinh dự cho tôi được phát biểu trước các nhà trí thức và thông thái cao quý tụ tập tại đây ngày hôm nay để kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.1, tr.462-463.

* Tên bài do Ban Biên tập đặt (B.T).

Bài phát biểu của Tiến sĩ M. Átmét, Giám đốc UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Đại diện đặc biệt của Tổng Giám đốc UNESCO tại Hội thảo quốc tế "Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn", nhân kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890-1990) tại Hà Nội.

Hồ Chí Minh, người chiến sĩ dũng cảm đã giải phóng dân tộc mình khỏi một thế kỷ đô hộ thực dân, bằng sự lãnh đạo khôn khéo và quyết tâm vững chắc. Người là một trong những động lực đầu tiên của phong trào chống thực dân thời kỳ sau Chiến tranh thế giới thứ hai ở châu Á, và là một trong những lãnh tụ có ảnh hưởng nhiều nhất của các dân tộc ở thế kỷ XX. Đại hội đồng UNESCO khóa họp lần thứ 24 đã quyết định Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Người vào năm 1990. Đây là một cử chỉ tôn kính đối với một nhân vật vĩ đại đã cống hiến trọn đời mình cho sứ mệnh tự do và độc lập. UNESCO rất vui sướng được tham gia vào sự kiện đáng ghi nhớ này. Điều đó biểu hiện sự cam kết sâu sắc của tổ chức này trong việc duy trì các giá trị và công lao của các nhân vật vĩ đại được nhân loại công nhận và kính trọng. Những tình cảm này được thể hiện rõ rệt trong Nghị quyết của Đại hội đồng với sự nhấn mạnh rằng: "Tư tưởng của Người là hiện thân của những khát vọng của các dân tộc mong muốn được khẳng định bản sắc văn hóa của mình và mong muốn tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc"¹. Nghị quyết này cũng yêu cầu Tổng Giám đốc UNESCO giúp đỡ cho các hoạt động kỷ niệm được tổ chức nhân dịp này, đặc biệt ở Việt Nam.

Tên gọi cuộc Hội thảo khoa học là: "Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn"

---

1. Báo *Nhân dân cuối tuần*, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

nhằm nêu bật nhiều mặt của nhân cách con người vĩ đại này. Do đó, tôi thấy sẽ không khiêm tốn nếu bàn về cuộc đời và các thành tựu của Người khi bao nhiêu diễn giả nổi tiếng có mặt tại đây và là những người mà tôi tin chắc sẽ góp phần quan trọng là điều sẽ rất đáng ca ngợi và làm phong phú kinh nghiệm cho mọi người.

Đây là một thành tựu không nhỏ đối với Người, con một nhà Nho của một nước nghèo. Người trở thành nhà lãnh đạo không thể chối cãi của nhân dân Việt Nam và riêng mình đã phải chịu đựng những khó khăn khủng khiếp suốt trên ba thập kỷ. Nếu ta nhìn về thời niên thiếu của Người, chúng ta thấy một con người đang lo tìm một nơi cắm neo. Người không thể hoàn tất việc học tập của mình và sau đó đã trở thành một thầy giáo. Người vào học một trường kỹ thuật. Trong vài năm trời, Người trở thành một thủy thủ đi hết hải cảng này đến hải cảng khác. Giữa Chiến tranh thế giới thứ nhất, ta lần lượt gặp Người là người coi vườn, quét tuyết, hầu bàn, rửa ảnh và thợ đốt lò. Dĩ nhiên Người cảm thấy không thanh thản và lo tìm một ý nghĩa cho cuộc sống của mình.

Chính ở Pháp, giữa năm 1917 và 1923, Người đã trở thành một nhà xã hội chủ nghĩa tích cực và chính vào lúc này, ta thấy bản chất thực sự của Người bùng nổ. Năm 1920, được cổ vũ bởi thành công của cách mạng cộng sản ở Nga, Người đứng về phía những người cộng sản Pháp khi họ rút khỏi Đảng Xã hội. Đây là một bước ngoặt lớn và về sau

dẫn tới việc thành lập Đảng Cộng sản Đông Dương năm 1930. Người tích cực xây dựng lực lượng của phong trào yêu nước ở Việt Nam và bắt tay với đồng minh chống Nhật. Khi cuộc chiến tranh kết thúc, cuộc Tổng khởi nghĩa đã nổ ra trong cả nước. Ngày 2-9-1945, trước một cuộc mít tinh lớn ở Quảng trường Ba Đình, Chủ tịch Hồ Chí Minh tuyên bố Việt Nam độc lập, Người nói:

“Tất cả mọi người đều sinh ra bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc”¹. Người đã không được nghỉ ngơi. Thế nhưng Người không bỏ cuộc. Người khôn khéo kết hợp chiến thuật với ngoại giao, kiên trì thương lượng, bởi vì Người biết rằng thời gian thuộc về phía mình. Quan điểm sáng suốt và khả năng làm chủ sự kiện giúp Người đạt mục tiêu của mình. Lòng yêu nước của Người được phát huy cùng với sự hiểu biết sâu sắc về khoa học chính trị và quân sự, về lịch sử và văn hóa và trên tất cả Người hết lòng yêu mến nhân dân. Trong khi chiến đấu cả đời mình chống lại ách thống trị thực dân, Người vẫn là một nhà nhân văn chân chính trong tư tưởng và hành động.

Bây giờ cho phép tôi đề cập đến một phương diện khác về con người Chủ tịch Hồ Chí Minh, đó là một Nhà văn hóa lớn. Việt Nam là một nước tương đối đồng nhất về mặt

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.4, tr.1.

xã hội; xét theo quan điểm dân tộc thì vào khoảng 85% toàn bộ nhân dân cùng có chung một nền văn hóa Việt Nam chủ đạo. Tuy nhiên, sự tồn tại của nhiều nhóm thiểu số tôn giáo cùng với các nhóm thiểu số dân tộc thật sự tạo ra nhiều khó khăn trong việc hình thành một xã hội liên kết. Tuy vậy, Hồ Chí Minh đã thành công trong việc liên kết nhiều sắc thái văn hóa vào một nền văn hóa Việt Nam duy nhất. Người đã làm được việc này nhờ sự hiểu biết sâu sắc và tôn trọng những đặc điểm văn hóa khác nhau. Người đã hoàn thành được nhiệm vụ này, và trong việc làm và lời nói của Người, ta có thể nhìn thấy rõ hình ảnh, tư tưởng của nhà thơ, nhà văn, nhà nghệ sĩ dân ca, những người đem lại nguồn cảm xúc cho nhiều thế hệ nhân dân Việt Nam. Cuộc đời của Người mang ảnh hưởng của những giá trị và truyền thống dân tộc, có những đóng góp vào việc tạo nên một nền văn hóa Việt Nam hiện đại.

Chỉ có ít nhân vật trong lịch sử trở thành một bộ phận của huyền thoại ngay khi còn sống và rõ ràng Hồ Chí Minh là một trong số đó. Người sẽ được ghi nhớ không phải chỉ là người giải phóng cho Tổ quốc và nhân dân bị đô hộ, mà còn là một nhà hiền triết hiện đại đã mang lại một viễn cảnh và hy vọng mới cho những người đang đấu tranh không khoan nhượng để loại bỏ bất công, bất bình đẳng khỏi trái đất này. Tôi hy vọng cuộc Hội thảo này sẽ làm sáng tỏ thêm cuộc đời và thành tích của Hồ Chí Minh. Đó là một đóng góp có ý nghĩa nhất vào việc tưởng niệm nhân vật vĩ đại.

Hồ Chí Minh - từ góc nhìn của năm 2010*

HANS D'ORVILLE

Trước hết, cho phép tôi được đặt một câu hỏi hơi đặc biệt "Hồ Chí Minh của năm 2010 này là ai?". Đối với những người thuộc thế hệ của tôi, ông là một gương mặt mang tính thời sự, là tâm điểm của rất nhiều cuộc tuần hành mà sinh viên trên toàn thế giới tổ chức để ủng hộ Việt Nam, đối với những thế hệ kế tiếp, ông là một gương mặt của lịch sử. Nhưng đối với tất cả chúng ta, ông luôn là biểu tượng mà cho đến nay ta vẫn còn phải suy ngẫm.

Là người giải phóng dân tộc và đấu tranh cho tự do, Chủ tịch Hồ Chí Minh là người lãnh đạo cuộc đấu tranh của Việt Nam để giành tự do và độc lập cho dân tộc. Đối với những người Việt Nam và các dân tộc trên thế giới, trước tiên đó là một con người của hòa bình, của sự hòa giải vì phải công nhận rằng Hồ Chí Minh đã luôn đấu tranh cho sự phát triển của đất nước, của khu vực và thế giới.

Năm 2010 là dịp kỷ niệm lần thứ 120 Ngày sinh của Người, và đây cũng là dịp để chúng ta cùng nhau ôn lại sự

---

* Tên bài do Ban Biên tập đặt (B.T).

Bài phát biểu của ông Hans D'Orville, Phó Tổng Giám đốc UNESCO, tại lễ mít tinh kỷ niệm lần thứ 120 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (19-5-1890 – 19-5-2010) do Đại sứ quán Việt Nam tại Pháp tổ chức, ngày 14-5-2010. Theo vietnam.net, thứ năm, ngày 20-5-2010, có sửa lại thời gian UNESCO ra Nghị quyết kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

kiện cách đây hơn 20 năm, vào năm 1987¹, Tổ chức UNESCO đã quyết định Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (năm 1990) như một trong những nhân vật quan trọng và kiệt xuất của lịch sử. Theo Nghị quyết của Đại hội đồng UNESCO, Chủ tịch Hồ Chí Minh là "một biểu tượng xuất sắc về sự tự khẳng định dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội"².

Hồ Chí Minh là một con người hội tụ nhiều tư tưởng thể hiện khát vọng của các dân tộc trên thế giới trong việc khẳng định bản sắc văn hóa và trong những nỗ lực nhằm tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau. Chúng ta không thể không nhắc đến "những đóng góp quan trọng và nhiều mặt của Chủ tịch Hồ Chí Minh trên các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật chính là sự kết tinh của truyền thống văn hóa hàng ngàn năm của dân tộc Việt Nam"³.

Sự phong phú đa dạng của Việt Nam đều được thế giới biết đến, nhất là UNESCO: Quần thể di tích Cố đô Huế, Khu đô thị cổ Hội An, Di tích Mỹ Sơn đã được đưa vào danh sách các Di sản văn hóa thế giới của UNESCO.

---

1. Trong nguyên bản tác giả nhầm năm 1990, chúng tôi sửa lại cho đúng là năm 1987 (TG.)

2, 3. Báo *Nhân dân cuối tuần*, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

Chúng tôi cũng đã xếp hạng Vịnh Hạ Long và Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng nằm trong hệ thống các Di sản thiên nhiên thế giới. Trong danh sách 166 di sản phi vật thể của UNESCO hiện nay cũng đã tính cả Nhã nhạc cung đình Huế và Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên. Cũng cần phải lưu ý rằng, Hà Nội hiện đang chuẩn bị cho Lễ hội 1.000 năm của mình, cũng đã được UNESCO công nhận là "Thành phố Hòa bình" nhờ vào những tiến bộ đầy ấn tượng của thành phố, đặc biệt là trong các lĩnh vực tôn tạo các di tích cổ, hỗ trợ các hoạt động trao đổi văn hóa và nghệ thuật, thúc đẩy làng nghề thủ công truyền thống, nâng cao chất lượng dịch vụ khám, chữa bệnh cho người cao tuổi, bảo vệ môi trường và tạo ra nhiều không gian xanh. Đây cũng hoàn toàn là ý nguyện đáng được tôn trọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh mà ông luôn theo đuổi trong suốt cuộc đời của mình.

Cuộc đời hoạt động chính trị của Người trước hết nhằm đấu tranh cho quyền con người và quyền các dân tộc. Ngày 2-9-1945, khi Chủ tịch Hồ Chí Minh tuyên bố nền độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Tuyên ngôn của Người bắt đầu bằng chính những từ được trích dẫn trong *Tuyên ngôn Độc lập* của nước Mỹ: "Tất cả mọi người đều sinh ra bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc". Quan điểm của Người đã nói trước được điều mà 15 năm sau,

vào năm 1960, Liên hợp quốc đã đưa vào trong Tuyên bố trao trả độc lập cho các nước và các dân tộc thuộc địa, theo đó Người đã nói: Việc thống trị, áp bức và bóc lột các dân tộc thuộc địa là sự chối bỏ các quyền cơ bản của con người và đi ngược lại với Hiến chương Liên hợp quốc, điều này ảnh hưởng đến sự nghiệp đấu tranh vì hòa bình và hợp tác trên thế giới.

Được giáo dục theo truyền thống Khổng giáo, cũng như chịu ảnh hưởng của nền giáo dục phương Tây, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xây dựng hệ tư tưởng của mình trên cơ sở dung hòa những sự khác biệt. Cũng từ những sự khác biệt này, Hồ Chí Minh đã biết đúc kết để xây dựng một bản sắc văn hóa Việt. Theo Người: Văn hóa Việt Nam là kết quả của sự giao thoa của các nền văn hóa phương Đông và phương Tây. Chúng ta cần học những điều hay, kể cả từ văn hóa phương Đông và phương Tây, để tạo ra một bản sắc văn hóa riêng cho nền văn hóa Việt Nam. Hồ Chí Minh đã đón nhận cách tiếp cận vấn đề này một cách có ý thức. Theo Người, nếu như Khổng giáo chú ý nhiều đến tư cách đạo đức cá nhân thì Thiên chúa giáo lại chú trọng tới những gì hướng thiện, còn chủ nghĩa mácxít lại chú ý tới tính biện chứng. Người đã nói: tôi luôn cố gắng làm một học trò tốt của tất cả những người thầy này. Thừa hưởng truyền thống dân tộc, Hồ Chí Minh đã luôn chia sẻ hiểu biết phong phú của mình, đồng thời cởi mở với thế giới.

Các cuộc hành trình trong cuộc đời đã khiến Bác Hồ trở thành công dân của thế giới, đồng thời là đại sứ của Việt Nam trên khắp toàn cầu. Từ năm 1911, ở tuổi 21, Người đã đến làm việc tại Anh, Pháp, Mỹ, Liên Xô và Trung Quốc. Trong số rất nhiều những trường phái tư tưởng mà ông chịu ảnh hưởng, chúng ta có thể kể đến những điều mà ông học được từ Niu Oóc qua Marcus Garvey. Người sáng lập ra Hiệp hội toàn cầu nhằm cải thiện điều kiện sống cho những người da đen, đồng thời cũng là một gương mặt nổi bật trong phong trào đấu tranh đòi quyền tự do của người Phi.

Mối quan tâm của Người đối với vấn đề giải phóng dân tộc càng lớn hơn, nhất là sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, khi Người nhận ra rằng Hiệp ước Vécxây không đề cập đến quyền tự quyết của các dân tộc thuộc địa, trong đó có cả Việt Nam. Chính vì thế, khi đến Pháp, Người đã đổi thành Nguyễn Ái Quốc, tức là người yêu nước. Tuy nhiên không phải là tình yêu nước hẹp hòi và thiên cận, bằng chứng là Hồ Chí Minh là một trong những thành viên sáng lập ra Đảng Cộng sản Pháp và lúc đó Người đã rất được quan tâm bởi bài phát biểu của mình về số phận các dân tộc thuộc địa.

Và chính những quan điểm này khiến chúng ta thấy được sự vĩ đại của Hồ Chí Minh, Người không bác bỏ một nước bởi vì đó là một nước thực dân đô hộ, mà Người bác bỏ mối quan hệ bất bình đẳng và bất công, điều mà Hồ Chí Minh

đã tố cáo trong cuốn sách xuất bản tại Pháp mang tên *Bản án chế độ thực dân Pháp*. Tôi xin được trích dẫn câu nói nổi tiếng của Hồ Chí Minh: "Không có gì quý hơn độc lập, tự do". Câu nói này có giá trị toàn cầu.

Xin được kể một câu chuyện vui, chúng ta đã biết rằng vị cha già của dân tộc Việt Nam khi còn trẻ đã từng viết một bài báo lên án xu hướng mà những người nói tiếng Pháp hiện nay gọi là lạm dụng ngôn ngữ Anh trong tiếng Pháp. Điều này cho thấy Hồ Chí Minh không chỉ là người dẫn đường cho dân tộc Việt Nam, mà còn là người soi sáng cho phong trào Pháp ngữ, một tổ chức mà Việt Nam cũng là thành viên và UNESCO có mối quan hệ rất tốt.

Là con người của sự đối thoại, là Danh nhân văn hóa, Hồ Chí Minh phải tiếp tục được vinh danh không chỉ ở Việt Nam mà còn trên khắp thế giới và đầu tiên là ở UNESCO, vì năm nay cơ quan này sẽ tổ chức Năm quốc tế nhằm thúc đẩy sự xích lại gần nhau của các nền văn hóa. Các chuyến bôn ba nước ngoài mà Người đã trải qua, những trào lưu tư tưởng mà Người đã tiếp nhận và đặc biệt là khả năng giao hòa những sự đa dạng mà Người đã tiếp thu đã khiến Hồ Chí Minh trở thành một người thầy về cuộc sống tiếp thu trong một thế giới có xu hướng toàn cầu hóa hiện nay.

Chúng ta đang sống trong một thế giới mà sự phụ thuộc lẫn nhau ngày càng tăng trong mọi khía cạnh cuộc sống của con người. Và như bà Tổng Giám đốc UNESCO Irina Bokova đã nói: "Để khắc phục tâm lý dễ bị tổn thương

hiện đang gieo rắc khắp nơi, cần phải tạo ra được một phương thức hành động mới để bảo vệ sự hòa hợp xã hội và giữ gìn hòa bình".

Chính vì ý thức được sự cần thiết này mà Đại hội đồng Liên hợp quốc đã chọn năm 2010 là năm thúc đẩy các nền văn hóa xích lại gần nhau và chỉ định UNESCO là cơ quan tổ chức hoạt động này vì đã có đến 60 năm kinh nghiệm về sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc.

Những gì UNESCO thực hiện trong năm nay cũng phù hợp với hành động cũng như ước vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh lúc sinh thời, đó là sự tôn trọng lẫn nhau giữa các nền văn hóa trong khu vực và trên thế giới. Mục tiêu của Năm quốc tế này là nhằm xóa bỏ tất cả những hiểu lầm, thường xuất phát từ sự hiểu biết, từ những sự định kiến và thói bất chấp mọi thứ, dẫn đến những căng thẳng, bất ổn, bạo lực và xung đột trên thế giới. Điều đó có nghĩa là cần phải đấu tranh để tăng cường sự đối thoại và hiểu biết lẫn nhau, tạo điều kiện cho sự tôn trọng các nền văn hóa của nhau, xóa bỏ những rào cản giữa các nền văn hóa khác nhau. Bởi vì trao đổi và đối thoại giữa các nền văn hóa chính là công cụ hữu hiệu nhất để xây dựng hòa bình.

Thay mặt cho UNESCO, tôi không thể không nhắc lại rằng mục tiêu hòa bình này, vị lãnh tụ giải phóng Việt Nam đã từng là thầy giáo và sự nghiệp giải phóng dân tộc với Người chính là "cuộc đấu tranh chống lại ba kẻ thù: giặc đói, giặc dốt và giặc ngoại xâm". Người thầy thực sự phải là người giải phóng và nhà giải phóng thực thụ cũng chính

là người thầy. Tư tưởng của Hồ Chí Minh cũng hoàn toàn phù hợp với vai trò của UNESCO, luôn hoạt động theo phương châm "thúc đẩy mạnh mẽ sự nghiệp giáo dục toàn dân và truyền bá văn hóa".

Sinh ra vào thời kỳ mà phần lớn số dân trên thế giới sống trong mù chữ, sự nghèo nàn về tinh thần này thường làm cho đói nghèo tăng gấp đôi, Hồ Chí Minh đã đóng góp rất nhiều vào sự nghiệp giáo dục cho tất cả mọi người. Năm 1945, trong lời hiệu triệu xóa nạn mù chữ, Người đã kêu gọi:

“Muốn giữ vững nền độc lập,
Muốn làm cho dân mạnh nước giàu,

Mọi người Việt Nam phải hiểu biết quyền lợi của mình, bổn phận của mình, phải có kiến thức mới để có thể tham gia vào công cuộc xây dựng nước nhà, và trước hết phải biết đọc, biết viết chữ quốc ngữ...

Những người chưa biết chữ hãy gắng sức mà học cho biết đi. Vợ chưa biết thì chồng bảo, em chưa biết thì anh bảo, cha mẹ không biết thì con bảo, người ăn người làm không biết thì chủ nhà bảo, các người giàu có thì mở lớp học ở tư gia dạy cho những người không biết chữ ở hàng xóm láng giềng...

Phụ nữ lại càng cần phải học, đã lâu chị em bị kìềm hãm, đây là lúc chị em phải cố gắng để kịp nam giới, để xứng đáng mình là một phần tử trong nước, có quyền bầu cử và ứng cử"¹.

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.40-41.

Hồ Chí Minh đã đưa ra thông điệp này cách đây 60 năm, nhưng đến nay nó vẫn còn giữ nguyên vẹn giá trị. Đặc biệt sự chú trọng của Người đối với tình trạng bất bình đẳng về điều kiện sống và về thế giới cho đến nay vẫn mang tính toàn cầu và đúng với mọi lứa tuổi. Chúng ta có thể thấy tinh thần của thông điệp đó được phản ánh đầy đủ trong báo cáo mới đây về phổ cập giáo dục cho tất cả mọi người mang tên "Tiếp cận những người bị gạt sang bên lề xã hội". Theo báo cáo này, tính đến nay, thế giới có 72 triệu trẻ em chưa được đến trường, trong đó 54% là các bé gái và 759 triệu người lớn mù chữ, trong đó có 3/4 là phụ nữ. Như vậy chúng ta phải công nhận rằng thông điệp của Hồ Chí Minh mang giá trị toàn cầu và nó luôn có giá trị thời đại, bởi vì nó hướng tới tương lai. Cũng như chính Người đã từng nói: "Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người"¹.

Vậy để trả lời câu hỏi: "Hồ Chí Minh của năm 2010 này là ai?", tôi có thể kết luận rằng bản tính của Người là luôn lo lắng phấn đấu cho một tương lai được xây dựng trên nền tảng của sự công bằng, bình đẳng, biết truyền thụ và chia sẻ sự đa dạng văn hóa và để các nền văn hóa xích lại gần nhau. Chính vì tầm vóc vĩ đại của con người Hồ Chí Minh mà chúng ta đã vinh danh Người ở UNESCO và trên thế giới.

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.528.

Hồ Chí Minh - một dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại*

KATHERINE MULLER-MARIN

Tôi có mặt tại đây ngày hôm nay để hoàn thành sứ mệnh của nghị quyết được Đại Hội đồng UNESCO thông qua tại Khóa họp lần thứ 24 của cơ quan này tại Pari năm 1987, về việc Kỷ niệm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa lớn. Đại hội đồng cho rằng việc thế giới kỷ niệm ngày sinh của những nhà văn hóa và trí thức kiệt xuất sẽ góp phần đạt được những mục tiêu của UNESCO và thúc đẩy sự hiểu biết giữa các quốc gia.

Đại hội đồng cũng coi Người là một biểu tượng nổi bật về tinh thần quả cảm của dân tộc, bởi Người đã cống hiến cả đời mình cho sự nghiệp giải phóng đất nước và dân tộc Việt Nam, qua đó góp phần vào cuộc đấu tranh chung của toàn nhân loại vì hòa bình, độc lập, dân chủ và tiến bộ xã hội. Đại hội đồng cũng cho rằng những đóng góp quan trọng

---

* Tên bài do Ban Biên tập đặt (B.T).

Phát biểu của bà Katherine Muller - Marin, Trưởng Đại diện Văn phòng UNESCO Hà Nội, tại Hội thảo quốc tế "Di sản Hồ Chí Minh trong thời đại ngày nay", ngày 12-5-2010 tại Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, nhân kỷ niệm 120 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (19-5-1890 - 19-5-2010).

và nhiều mặt của Người trong các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật kết tinh truyền thống văn hóa của Việt Nam, một truyền thống có từ nhiều nghìn năm trước, và những lý tưởng của Người tiêu biểu cho khát vọng các dân tộc khác trên thế giới bởi họ đấu tranh nhằm khẳng định bản sắc văn hóa của mình và thúc đẩy sự hiểu biết lẫn nhau.

Trên cơ sở những suy xét này, Đại hội đồng đã khuyến nghị các quốc gia thành viên tham gia vào việc kỷ niệm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh thông qua việc tổ chức các sự kiện thể hiện tưởng nhớ về Người nhằm phổ biến tầm vóc lớn lao của lý tưởng và sự nghiệp giải phóng dân tộc của Việt Nam.

Đại hội đồng cũng đề nghị Tổng Giám đốc UNESCO có những biện pháp thích hợp để kỷ niệm Ngày sinh của Người và hỗ trợ các hoạt động kỷ niệm được tổ chức trong dịp này, đặc biệt là những sự kiện diễn ra tại Việt Nam.

Quyết định của UNESCO cũng căn cứ vào những đóng góp của Hồ Chí Minh cho năm lĩnh vực hoạt động của UNESCO. Tôi xin được nhắc lại một vài đóng góp đó:

Trong lĩnh vực văn hóa, chúng ta thấy Hồ Chí Minh, bên cạnh tư cách là một nhà thơ, rất quan tâm đến việc bảo vệ và bảo tồn di sản. Sắc lệnh số 65 của Chủ tịch Chính phủ lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ban hành ngày 23-11-1945 quy định rằng: việc bảo tồn di tích lịch sử là một nhiệm vụ rất cần thiết để xây dựng nước

Việt Nam. Sắc lệnh này còn quy định: cấm phá hủy đình, chùa, đền, miếu, hoặc những nơi thờ tự khác, những cung điện, thành quách cùng lăng mộ, cũng như các đồ vật, sách chỉ, văn bản, tư liệu, sách báo có giá trị cho lịch sử, dù có tính tín ngưỡng hoặc không. Người cũng quan tâm đến việc khôi phục nhiều loại hình nghệ thuật truyền thống trên khắp đất nước.

Bảo vệ và bảo tồn là những nhiệm vụ rất quan trọng trong UNESCO. UNESCO khuyến khích việc nhận diện, bảo vệ và bảo tồn di sản văn hóa cũng như di sản thiên nhiên, di sản văn hóa vật thể và phi vật thể trên khắp thế giới - những di sản được coi là có giá trị nổi bật đối với nhân loại, như đã được thể hiện trong Công ước của UNESCO liên quan đến việc Bảo vệ Di sản văn hóa thế giới và Di sản thiên nhiên thế giới và trong Công ước 2003 của UNESCO về Bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể.

Một ví dụ khác của Hồ Chí Minh liên quan đến công tác bảo vệ và bảo tồn này là Sắc lệnh công nhận lễ hội Giỗ tổ Hùng Vương, một sự kiện yêu nước nhằm mục đích ghi nhớ công lao to lớn của ông cha, đồng thời nhấn mạnh sức mạnh tinh thần của một dân tộc thống nhất.

Từ thuở ban đầu, Hồ Chí Minh đã nhận ra bản chất hỗn hợp của nền văn hóa Việt Nam. Người nói: Văn hóa Việt Nam là kết quả của sự tác động qua lại giữa Đông và Tây. Người cũng tin tưởng rằng văn hóa là kim chỉ nam cho mọi dân tộc với ý nghĩa là nó giúp nâng cao nhận thức

của công chúng, phục hồi sức sống của dân tộc và đảm bảo các quyền con người, trong khi khẳng định các quyền kinh tế, chính trị và văn hóa của toàn dân.

Người cũng quan tâm đặc biệt tới mối quan hệ giữa văn hóa, kinh tế và chính trị và tin rằng văn hóa phải thấm thấu vào toàn xã hội và đến với từng thành viên để phát huy tiềm năng sáng tạo của họ.

Trong lĩnh vực truyền thông và thông tin, chúng ta thấy vai trò của Người trong việc phát triển báo chí. Ví dụ như Người đã lập ra tờ báo tháng của mình, tờ *Le Paria*, có nghĩa là *Người cùng khổ*, vào năm 1921 và sáng lập ra *Thanh niên*, tờ báo cách mạng đầu tiên của Việt Nam, vào năm 1925 và trở thành Tổng Biên tập đầu tiên của ấn phẩm này. Người cũng lập ra tờ báo quốc gia chính của Đảng Cộng sản Việt Nam, báo *Nhân dân* được xuất bản ở Hà Nội và là cơ quan ngôn luận chính thức của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam.

Hồ Chí Minh đã đưa một phong cách làm báo mới ở Việt Nam, lấy dân tộc và người dân làm chủ đề thời sự chính. Viết cho giai cấp lao động, các tờ báo cách mạng phải lột tả thực tế đời sống của người lao động và hướng dẫn họ trong cách cư xử và hành động nhằm giúp họ cải thiện điều kiện sống của mình.

Một số người nói rằng Hồ Chí Minh đã đặt nền móng cho nền báo chí Việt Nam, một giả định hợp với logic bởi suốt đời mình, Người là một nhà báo. Người viết nhiều thể

loại văn chương và báo chí: bút ký, truyện thời sự, xã luận, thơ, cùng các thể loại khác. Các bài báo của Người đi thẳng vào vấn đề và được viết một cách giản dị, rõ ràng và súc tích, rất dễ hiểu với độc giả đông đảo của Người.

Hội Nhà báo Việt Nam cũng được thành lập dưới sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh; khởi đầu chỉ với 200 hội viên nhưng giờ đây đã lên đến hơn 16.000 người.

Tôi nhận thấy một điều lý thú là vào năm 1946, trên cương vị Chủ tịch lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh thành lập Bộ Quốc dân kinh tế, trong đó có một đơn vị thống kê chịu trách nhiệm tập hợp các số liệu về dân số, tình hình tài chính, kinh tế, chính trị, và lý thú hơn nữa là cả các số liệu về văn hóa.

Giờ đây, chúng ta đang làm việc với sự hỗ trợ của Viện Thống kê UNESCO cùng Tổng cục Thống kê và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch của Việt Nam để xây dựng một Khung hành động cho Thống kê văn hóa Việt Nam nhằm trợ giúp cho việc xây dựng và triển khai chính sách dựa vào thực tiễn, bởi lẽ văn hóa đang trở thành một nhân tố chủ chốt của phát triển bền vững.

Trên những lĩnh vực khác, tôi nhận thấy trong suốt cuộc đời mình, Hồ Chí Minh luôn chú ý đến các vấn đề của phụ nữ. Người cho rằng để giúp chị em tham gia vào các hoạt động xã hội, sự phân biệt giữa nam và nữ cần xóa bỏ

và Chính phủ cần phải có chính sách khuyến khích phụ nữ cùng nam giới tham gia vào sản xuất, quản lý kinh tế và hoạt động văn hóa. Người cũng viết trong *Di chúc* là: "Đảng và Chính phủ cần phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày thêm nhiều phụ nữ phụ trách mọi công việc kể cả công việc lãnh đạo. Bản thân phụ nữ thì phải cố gắng vươn lên"¹.

Đối với UNESCO, bình đẳng giới là một quyền cơ bản của con người, một giá trị chung, và cũng là một điều kiện cần thiết để đạt được các mục tiêu phát triển quốc tế, trong đó có tất cả Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ. Suy cho cùng việc nâng cao quyền lực của phụ nữ và bình đẳng giới là những vấn đề chính trị cần có sự hưởng ứng và cam kết của các nhà lãnh đạo thế giới và những người làm chính sách.

Liên quan đến khoa học xã hội và với những khái niệm về hợp tác hòa bình và hiểu biết lẫn nhau trên thế giới được UNESCO quảng bá, Việt Nam đang ra sức đóng góp cho khu vực và thế giới. Một phong cách mới của phong cách ngoại giao Việt Nam đã xuất hiện khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, dưới sự lãnh đạo của Hồ Chí Minh. Bộ Ngoại giao được thành lập trong tháng 8-1945 khi nội các lâm thời được công bố. Ý thức được tầm quan trọng của ngoại giao, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kiêm nhiệm chức Bộ trưởng Ngoại giao cho đến tháng 3 năm 1947.

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.617.

Về khoa học tự nhiên, Hồ Chí Minh đã thể hiện sự quan tâm của Người đối với các vấn đề liên quan đến môi trường và tới mối quan hệ hòa hợp giữa con người và thiên nhiên trong sự phát triển của một quốc gia. Người ủng hộ sự cần thiết phải chống thiên tai, duy trì và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên cùng môi trường sinh thái và nhấn mạnh tầm quan trọng của việc trồng rừng, thủy lợi và cải thiện chất đất.

Sự quan tâm của Người đối với việc trồng cây và bảo vệ môi trường đã vượt qua biên giới tới mức, trong các chuyến thăm nước ngoài, hoặc mỗi khi tiếp đón khách ngoại quốc, Người hay tổ chức lễ trồng cây và gọi những cây này là "cây hữu nghị", biểu tượng cho quan hệ giữa Việt Nam và thế giới, cũng thể hiện thái độ tích cực đối với môi trường. Tôi có thể hiểu được tại sao chúng tôi luôn được mời tới các lễ trồng cây. Ngay cả trong *Di chúc* của mình, Hồ Chí Minh khuyến nghị những người viếng thăm trồng cây tưởng niệm.

Người còn kêu gọi mọi người "trồng và bảo vệ rừng, như bảo vệ ngôi nhà của mình". Để nêu gương, Người đã tạo ra một môi trường tự nhiên tuyệt vời quanh nơi ở của mình và chăm sóc cây cối, hồ cá và chim chóc, nhấn mạnh là chúng cần được bảo vệ bởi chúng là những báu vật của thiên nhiên.

Trong lĩnh vực giáo dục, tôi nhận thấy điều thú vị là Người cho rằng xóa bỏ nạn mù chữ có nghĩa là tạo nên một phong trào giáo dục đại chúng. Người chỉ ra rằng học đọc

và học viết có thể được tiến hành ở bất cứ đâu, dùng than, mặt đất, hoặc lá chuối làm bút và giấy. Người sáng suốt chỉ ra rằng khi một người đã biết đọc, người đó cần tiếp tục học tập bởi người biết chữ có thể quên cách đọc nếu họ không có gì để đọc. Người tuyên bố rõ ràng rằng Chính phủ và Bộ Giáo dục có nhiệm vụ cung cấp sách báo phù hợp với từng cấp độ của người đọc.

Từ khi được thành lập vào năm 1946, UNESCO đã đi đầu trong nỗ lực xóa bỏ nạn mù chữ trên toàn cầu với những chương trình như Giáo dục cho mọi người. Đây là một yếu tố cần thiết cho việc xóa nghèo, giảm tỷ lệ tử vong ở trẻ em, kiểm chế sự phát triển dân số, đạt được sự bình đẳng giới và đảm bảo phát triển bền vững, hòa bình và dân chủ. Hơn thế, thật thú vị khi đọc trong Công báo Quốc gia Việt Nam năm 1945 thấy rằng Bộ Giáo dục được thành lập ngay sau khi Hồ Chí Minh trở thành Chủ tịch Chính phủ lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Có một mối tương liên giữa ý nghĩ của Hồ Chí Minh rằng: "mục tiêu cuối cùng của việc học là trở thành con người theo đúng nghĩa của từ này" với bốn trụ cột của việc học đã được Ủy ban về Giáo dục cho thế kỷ XXI xác định trong báo cáo của họ trình lên UNESCO trong thập kỷ 1990 như là những nguyên tắc cơ bản cho việc định hình lại giáo dục. Ủy ban cảm thấy là giáo dục suốt đời dựa trên bốn trụ cột:

Học để biết, ngụ ý cung cấp những công cụ nhận thức cần có để hiểu biết thế giới và những điều phức tạp của nó một cách tốt hơn và để có nền tảng đủ và phù hợp để học tập trong tương lai.

Học để làm, có nghĩa là cung cấp các kỹ năng giúp các cá nhân tham gia một cách có hiệu quả vào nền kinh tế và xã hội toàn cầu.

Học để làm người có nghĩa là cung cấp những kỹ năng tự phân tích và kỹ năng xã hội để giúp các cá nhân phát huy đầy đủ nhất tiềm năng của mình về mặt tâm lý - xã hội, về tình cảm cũng như thể chất, để trở thành một "con người toàn diện" về mọi mặt.

Học để chung sống ngụ ý là hướng các cá nhân vào những giá trị tiềm ẩn trong các nguyên tắc dân chủ, sự hiểu biết giữa các nền văn hóa, tôn trọng và hòa bình ở mọi cấp bậc xã hội và quan hệ giữa con người với con người nhằm giúp cho các cá nhân và các xã hội cùng sống trong hòa bình và hòa thuận.

Tôi xin kết thúc bài phát biểu của mình với những ý nghĩ sau:

Nếu một con thuyền ra khơi mà không định trước bến đỗ, thì gió thổi hướng nào là không quan trọng. Con thuyền có thể cập bất kỳ bến nào. Biết được bến đỗ mà ta muốn đến có nghĩa là ta có một tầm nhìn rõ ràng về nơi đó. Điều đó có nghĩa là kiểm soát tốc độ gió và sức lực để tới được bến đỗ đó.

Có được một vị Chủ tịch như Hồ Chí Minh, Người được nhiều người không chỉ ở Việt Nam mà trên toàn thế giới

tôn vinh như anh hùng dân tộc, giống như có được một biểu tượng giúp chúng ta có được một tầm nhìn, chỉ cho đất nước một bến đỗ an toàn cho đất nước. Và hơn thế, một lãnh tụ như thế cũng chỉ cho ta cách kiểm soát phong ba bão táp thông qua lòng tự hào, lao động cần cù và quan hệ hòa hiếu.

Giờ đây, tôi xin cùng dân tộc Việt Nam kỷ niệm ngày sinh của một nhân vật vĩ đại, người đã để lại một dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại và trong lịch sử của đất nước này. Xin chúc tất cả quý vị một tương lai phồn thịnh và thái bình.

Hồ Chí Minh - Người đã cống hiến trọn đời mình cho cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội

KATHERINE MULLER-MARIN*

*Kính thưa các vị Lãnh đạo Đảng và Chính phủ Việt Nam,
Kính thưa các vị khách quý,
Các cháu thiếu nhi thân mến,*

Năm 1987, Đại Hội đồng UNESCO đã thông qua Nghị quyết khuyến nghị các quốc gia thành viên cùng tham gia

---

* Trưởng Đại diện Văn phòng UNESCO tại Hà Nội.

Phát biểu của bà Katherine Muller - Marin tại Lễ kỷ niệm lần thứ 120 Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19-5-1890 – 19-5-2010) tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia.

Kỷ niệm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị Anh hùng giải phóng dân tộc và Nhà văn hóa lớn của Việt Nam, nhằm phổ biến tầm vóc lớn lao của lý tưởng và sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người.

Hôm nay, nhiều người trên khắp thế giới Kỷ niệm Ngày sinh của Người vì Hồ Chí Minh được coi là một biểu tượng nổi bật về tinh thần quả cảm của dân tộc, Người đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng đất nước và nhân dân Việt Nam, qua đó góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Hồ Chí Minh đã có những đóng góp to lớn trong các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật, và thể hiện rõ sự quan tâm của Người đối với những khát vọng của các dân tộc đang nỗ lực khẳng định bản sắc văn hóa của mình và tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau.

Tôi rất ấn tượng với hình ảnh của Người, một con người kiên cường trong bộ quân phục đơn sơ giản dị, chỉ huy các đoàn quân nam nữ vượt qua những hoàn cảnh đầy khó khăn gian khổ, cùng với đó là hình ảnh một con người quan tâm chu đáo, ân cần đối với chim muông, vạn vật vốn được Người coi là báu vật của thiên nhiên.

Người cũng quan tâm đến quyền và vai trò của phụ nữ trong xã hội. Trong *Di chúc*, Người dặn rằng: "Đảng và Chính phủ cần phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày thêm nhiều phụ nữ phụ trách

mọi công việc kể cả công việc lãnh đạo. Bản thân phụ nữ thì phải cố gắng vươn lên"¹. Đối với UNESCO, bình đẳng giới là một điều kiện cần thiết để đạt tới các mục tiêu phát triển quốc tế.

Với nhãn quan siêu việt của mình, Người đã tiên đoán ý nghĩa quan trọng của việc bảo vệ môi trường và tăng cường mối quan hệ hòa hợp giữa con người và thiên nhiên vì sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia.

Người dạy rằng cần phải nỗ lực phòng chống thiên tai, duy trì và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên cùng với môi trường sinh thái và nhấn mạnh tầm quan trọng của công tác trồng rừng, làm thủy lợi, cải thiện và phục hồi độ phì nhiêu của đất. Người khuyến khích nhân dân trồng cây gây rừng.

Người đặc biệt chú ý đến bảo vệ và bảo tồn di sản cũng như đa dạng văn hóa. Người đã ban hành công cụ pháp lý đầu tiên của Việt Nam về bảo vệ di sản văn hóa, bởi Người tin rằng văn hóa là nền tảng, là sức mạnh của mọi dân tộc.

Ngày nay, văn hóa càng trở nên hết sức quan trọng nhất là khi năm 2010 được Đại Hội đồng Liên hợp quốc tuyên bố là Năm quốc tế hữu nghị giữa các nền văn hóa. Năm nay việc bảo tồn đa dạng văn hóa và bản sắc văn hóa cũng như tăng cường đối thoại giữa các nền văn hóa có ý nghĩa quan trọng mới và cấp bách hơn.

---

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.617.

Hồ Chí Minh là một vĩ nhân có nhãn quan siêu việt, người đã tiên đoán được sự phát triển vĩ đại của dân tộc này và do đó, đã góp phần xây dựng một phong cách mới của ngoại giao Việt Nam, một phong cách đã giúp Việt Nam xác lập thành công vị trí của mình ở khu vực và trên thế giới, hết sức phù hợp với những khái niệm về hợp tác hòa bình và hiểu biết lẫn nhau trên thế giới được UNESCO quảng bá.

Hồ Chí Minh tin vào giá trị của thông tin truyền thông. Người đã đưa ra một phong cách làm báo mới ở Việt Nam, lấy dân tộc và người dân làm chủ đề thời sự chính.

Người thường nhấn mạnh rằng giáo dục là chìa khóa xóa bỏ nghèo đói để đạt tới phát triển và thịnh vượng; đích thân Người cũng tham gia dạy học và luôn dành sự quan tâm đặc biệt cho trẻ em.

Có một mối quan hệ tương đồng giữa niềm tin của Hồ Chí Minh rằng: "mục tiêu cuối cùng của việc học là trở thành con người theo đúng nghĩa của từ này" với bốn trụ cột của việc học đã được Ủy ban Giáo dục cho thế kỷ XXI xác định là những nguyên tắc cơ bản để định hình lại giáo dục. Đó là: Học để biết, Học để làm, Học để làm người và Học để chung sống.

Tôi xin được kết thúc bài phát biểu của mình hôm nay bằng câu nói nổi tiếng của Hồ Chí Minh: "Không có gì quý hơn độc lập, tự do". Tuyên ngôn này vẫn còn nguyên giá trị và sức lan tỏa mạnh mẽ ngay cả trong bối cảnh thế giới ngày nay.

Giờ đây, cho phép tôi được cùng với dân tộc Việt Nam kỷ niệm ngày sinh của nhân vật vĩ đại này. Người đã để lại một dấu ấn sâu đậm trong tiến trình phát triển của nhân loại và lịch sử Việt Nam.

Tôi xin chúc đất nước và nhân dân Việt Nam một tương lai phồn thịnh và thái bình.

Xin trân trọng cảm ơn.

Chúng ta còn rất nhiều điều để học tập từ Bác Hồ*

KATHERINE MULLER-MARIN**

Cuộc tiếp kiến của tôi với Chủ tịch Hồ Chí Minh bắt đầu khi tôi được mời tham dự hoạt động tưởng nhớ và kỷ niệm ngày sinh của Người, một vĩ nhân được Đại Hội đồng UNESCO thông qua nghị quyết khuyến nghị các quốc gia thành viên hưởng ứng việc kỷ niệm Ngày sinh của Người để tưởng nhớ vị Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn của Việt Nam, nhằm phổ biến rộng rãi sự hiểu biết về lý tưởng và sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người.

Khi tôi gặp Hồ Chí Minh lần đầu tiên, thông qua những nghiên cứu và tìm hiểu của mình, tôi đã gặp một

---

* Tiêu đề do Ban Biên tập đặt (B.T).

** Trưởng Đại diện Văn phòng UNESCO tại Hà Nội.

Phát biểu của bà Katherine Muller-Marin, tại Lễ tiếp nhận hiện vật và gặp gỡ cộng tác viên Bảo tàng Hồ Chí Minh, ngày 26-8-2010.

bạc lãnh tụ; một con người uyên thâm và chu đáo; một con người có tầm nhìn siêu việt. Kể từ khi tôi gặp Người, tôi hết sức ấn tượng với nhiều lĩnh vực mà Người đã hoạt động tích cực và dày công cống hiến. Tôi sẽ luôn biết ơn người bạn thân Phạm Sanh Châu của tôi vì đã giới thiệu tôi với Hồ Chí Minh và từ đó đã mở ra những cánh cửa quan hệ của tôi với Việt Nam.

Bài phát biểu đầu tiên của tôi về Hồ Chí Minh được trình bày tại Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh trong một hội thảo quốc tế dẫn đến bài thứ hai mà tôi đã trình bày tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia.

Tôi vô cùng ngạc nhiên nhận thấy rằng sự liên hệ với Hồ Chí Minh đã giúp tôi có quan hệ thân tình với nhân dân Việt Nam. Đến bất cứ đâu tôi cũng thấy có người đã nghiên cứu về Người, viết bài, in sách, hoặc tổ chức những cuộc thảo luận về cuộc đời Người cũng như ảnh hưởng của Người đối với quá khứ, hiện tại và tương lai của đất nước này. Tôi cũng luôn thấy có ai đó sẵn sàng chia sẻ ý nghĩ của họ về Người.

Lịch sử nhân loại được đánh dấu bởi những đối đầu và những tấn thảm kịch có tác động đến ký ức chung của các dân tộc và là một thách thức đối với việc xây dựng lại mối quan hệ thân thiện. Nhu cầu đem lại hòa bình cho ký ức của chúng ta và xua đi những nỗi oán giận truyền kiếp về một lịch sử đau thương là những điều kiện tiên quyết cho việc các nền văn hóa khác nhau hòa giải và đến với nhau.

Hồ Chí Minh đã để lại một di sản giúp đất nước này dựng nên một nền văn hóa hòa bình mẫu mực, một nền văn hóa vẫn tiếp tục, ngay cả sau khi Người mất, để thống nhất người Việt Nam với nhau và giữa người Việt Nam và người nước ngoài.

Với lòng tôn kính tột bậc với một con người vĩ đại, tôi hết sức vinh hạnh khi được tặng lại những bài phát biểu của mình cho Bảo tàng Hồ Chí Minh. Sau khi ở trên đất nước này mới được chín tháng, tôi đã bị cuốn hút bởi xứ sở này và bởi vị anh hùng, người đã có những đóng góp vĩ đại trong các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật, trong việc khẳng định bản sắc văn hóa và sự hiểu biết lẫn nhau.

Tôi vô cùng cảm động khi được đặt hoa trên bàn làm việc của Người và cho bày cá dưới ao ăn như Người đã từng làm.

Tôi tin rằng chúng ta còn rất nhiều điều để học từ Bác Hồ. Tôi mong các thế hệ mới có thể học được từ Hồ Chí Minh tình yêu đối với sự giản dị của cuộc sống, có được sự tận tụy cho một lý tưởng, tôn trọng thiên nhiên, và cảm nhận tình yêu đối với dân tộc. Điều quan trọng là chia sẻ với các thế hệ mới những bài học được rút ra qua những thời khắc lịch sử của Việt Nam để đảm bảo một thế giới hòa bình hơn.

Tôi rất vui mừng thông báo là UNESCO đang hợp tác với Bảo tàng Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị - Hành chính

quốc gia Hồ Chí Minh, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam và Hiệp hội các câu lạc bộ UNESCO để xúc tiến việc tổ chức một cuộc triển lãm về Hồ Chí Minh và học tập suốt đời. Chúng tôi hy vọng sẽ khai mạc triển lãm này vào những ngày đầu của tháng 10 và sẽ tiếp tục nó tại Cao Bằng, Nghệ An và Thành phố Hồ Chí Minh từ tháng 10 đến tháng 12-2010.

Hoạt động này phù hợp với cuộc vận động toàn quốc về "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" và kỷ niệm phong trào khuyến học - trong đó có nhiều quyết định quan trọng về giáo dục của Việt Nam được Hồ Chí Minh ban hành. Đó cũng là một trong những hoạt động của UNESCO nhằm kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội.

Cuộc triển lãm này sẽ là một giới thiệu sống động và tập trung về Hồ Chí Minh với tư cách là một người học tập suốt đời thông qua tầm nhìn, những chiến lược và chính sách của Người. Chúng ta cũng có thể giới thiệu bước tiến của Việt Nam hướng tới một xã hội học tập như là một sự thực hiện tầm nhìn và lý tưởng của Hồ Chí Minh, cũng như làm nổi bật cách tiếp cận của UNESCO về học tập suốt đời.

Các bạn và đồng nghiệp thân mến, nếu lúc này tôi có thể gặp Hồ Chí Minh, tôi sẽ nói với Người rằng tôi thật hạnh phúc có được cơ hội này để biết được các bạn hôm nay và chia sẻ với các bạn dịp tốt tham gia vào việc tưởng nhớ

những thời khắc đối thoại trong lịch sử nhân loại và việc những điều này đã góp phần như thế nào cho việc xây dựng xã hội hiện đại của chúng ta.

Việc thông qua Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh*

NGUYỄN DUY NIÊN**

Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 24 (1987) đã nhất trí thông qua Nghị quyết về việc Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đặt Người sánh ngang với các bậc danh nhân thế giới của mọi thời đại.

Khác với các khóa Đại hội đồng trước đây, cuộc thảo luận về kỷ niệm danh nhân năm đó diễn ra trong bối cảnh nội bộ Tổ chức UNESCO đang diễn ra cuộc đấu tranh tập hợp lực lượng mới và sau khi một số nước rút khỏi UNESCO vì những lý do chính trị, và diễn ra trong bối cảnh lần đầu tiên có nước đòi UNESCO thông qua một nghị quyết yêu cầu từ năm 1990 UNESCO phải hạn chế việc kỷ niệm danh nhân thế giới. Nhưng tình hình diễn ra tại Đại hội đồng hoàn toàn ngược lại. Phải được nghe tại

---

* Bài in trong cuốn sách: Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa lớn*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1995, tr.46-48.

** Chủ tịch Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam.

chỗ ý kiến của các đại biểu quốc tế, được cảm nhận trực tiếp những biểu thị tình cảm chân thật và sự ngưỡng mộ đến cảm động của bè bạn khắp năm châu đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta mới thấy hết được tầm quan trọng to lớn và ý nghĩa quốc tế của việc thế giới Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Người.

Đối với các bạn bè quốc tế, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ hạn hẹp trong khuôn khổ "danh nhân", mà còn chứa đựng những ý nghĩa lớn lao hơn, bao trùm hơn vượt ra khỏi phạm vi nội dung diễn đạt vốn đã rất sâu sắc trong Nghị quyết 24C/18.6.5. Nhiều đại biểu quốc tế gặp đoàn Việt Nam tại Đại hội đồng đều bày tỏ một quan điểm chung coi tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản chung của nhân loại, của mọi thời đại. Đại biểu Cộng hòa dân chủ Đức gọi chủ nghĩa nhân văn Hồ Chí Minh là chủ nghĩa nhân đạo của mọi thời đại. Đại biểu Xri Lanca (Sri Lanka) đã gọi Chủ tịch Hồ Chí Minh là Nhà tiên tri và ví Người là ngọn đèn biển của các dân tộc bị áp bức. Ông trưởng đoàn Ấn Độ (là cựu Bộ trưởng Ngoại giao) đã phát biểu: "Hồ Chí Minh là cái tên cao quý không chỉ nằm ngay trong mỗi chúng ta mà gắn với tiến bộ thời đại. Vì vậy, Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Người vừa là sự kiện quan trọng, vừa là niềm vinh dự lớn lao đối với mọi người". Nhiều đoàn đại biểu khẳng định những lý tưởng của UNESCO và tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nhân văn là một, và tự coi quyền được khẳng định sự ủng hộ đối với Nghị quyết về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh

của Người là niềm vinh dự. Tất cả những ý kiến đó đã đẩy lùi mọi ý đồ định sử dụng vấn đề "kỹ thuật" để cản trở việc UNESCO kỷ niệm những vĩ nhân mà cuộc đời và sự nghiệp của các vĩ nhân ấy là biểu tượng của tinh thần độc lập và giải phóng dân tộc. Gần 30 nước đã ký tên đồng tác giả Nghị quyết về Hồ Chủ tịch. Có nước đã nhắc đi nhắc lại nhiều lần vì sợ Ban Thư ký ghi sót tên nước mình. Ủy ban I (Ủy ban về các vấn đề chính trị), và sau đó, phiên họp toàn thể của Đại hội đồng đã thông qua nghị quyết bằng nguyên tắc nhất trí tuyệt đối, là nguyên tắc thể hiện sự nhất trí tập trung nhất của diễn đàn quốc tế quan trọng này.

Kể từ khi Đại Hội đồng UNESCO, Khóa họp lần thứ 18 (1974), thông qua "Nghị quyết về việc tổ chức kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và những sự kiện đã để lại dấu ấn quan trọng trong quá trình phát triển của nhân loại", đến nay đã có 21 danh nhân văn hóa được thế giới kỷ niệm theo Nghị quyết của Đại Hội đồng UNESCO. Nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh đã được UNESCO ghi nhận là vĩ nhân vừa là ANH HÙNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC, vừa là NHÀ VĂN HÓA LỚN. Nghị quyết này nhấn mạnh: "Chủ tịch Hồ Chí Minh, một biểu tượng xuất sắc về sự tự khẳng định dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội... Những tư tưởng của Người là hiện thân của những khát vọng của các dân tộc mong muốn được khẳng định bản sắc văn hóa

của mình và mong muốn tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc"¹.

Việc các nước, thông qua UNESCO, Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Hồ Chủ tịch không những thể hiện sự đánh giá cao những giá trị tinh thần và đóng góp to lớn của Người vào sự nghiệp tiến bộ chung của nhân loại, mà còn thể hiện tình cảm sâu sắc của nhân dân thế giới đối với cuộc đời rất con người của Người và đối với sự nghiệp cách mạng của nhân dân Việt Nam.

Nghị quyết hay nhất của UNESCO về danh nhân văn hóa thế giới*

Nguyễn Dy Niên**

Năm 1985, tại Hội đồng lần thứ 23, khi Việt Nam ngỏ ý đề xuất tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, các nước đều tỏ ý ủng hộ. Không có nước nào nói để xin ý kiến trong nước, mà đều nói là Hồ Chí Minh xứng đáng.

Năm 1987, tại Hội đồng lần thứ 24 ở Pari (Đại hội đồng họp hai năm một lần), Lãnh đạo Đảng căn dặn vận động để thông qua Nghị quyết tôn vinh Bác Hồ là Danh nhân văn hóa thế giới. Các đoàn đều rất ủng hộ. Tuy nhiên, có một số

---

1. Báo *Nhân dân cuối tuần*, số 48 (1087), ngày 29-11-2009.

* Tiêu đề do Ban Biên tập đặt (BT).

** Bài nói chuyện của Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Nguyễn Dy Niên về việc UNESCO ra Nghị quyết tôn vinh Danh nhân văn hóa kiệt xuất Hồ Chí Minh tại Hội nghị Thành ủy Vinh, tháng 6-1995.

nước nói để tới năm 1989, khóa 25, sẽ công nhận bởi đến lúc đó là kỷ niệm năm chẵn, nhưng nhiều đoàn nói phải thông qua năm 1987 thì mới đỡ cấp rập cho năm 1990.

Riêng nước Đức cho rằng, sau năm 1987 không nên tôn vinh cá nhân nào nữa, mà chỉ đưa vào nội dung phát biểu.

Đại sứ Ấn Độ gặp tôi, nói đang vận động thế giới công nhận Giaoaháclan Nêru là Nhà văn hóa thế giới, rủ Việt Nam cùng vận động để tôn vinh hai ông là nhà văn hóa.

Về vấn đề dự thảo Nghị quyết: thông thường là ta nêu nội dung danh nhân, Ban Thư ký làm Nghị quyết. Nhưng họ cho rằng: về Hồ Chí Minh thì không cần đưa nội dung, chúng tôi biết Hồ Chí Minh là ai rồi. Nhưng sau đó, họ viết mãi mà không hài lòng nên đã gặp Đại sứ của ta tại UNESCO là Lê Kinh Tài nói: Đoàn Việt Nam dự thảo Nghị quyết, chúng tôi sẽ tham gia.

Đoàn ta thỏa thuận: Viết đúng tâm cỡ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, văn phong khiêm tốn, không nói quá. Ta dự thảo là: "Nhà văn hóa kiệt xuất của dân tộc, người Anh hùng giải phóng dân tộc".

Về từ Anh hùng giải phóng dân tộc: có người sợ không đúng với tính chất UNESCO là chỉ tôn vinh nhà văn hóa, nhưng Ban Thư ký UNESCO lại rất hoan nghênh dự thảo, họ viết thêm về đoạn: Anh hùng giải phóng dân tộc, tấm gương giải phóng dân tộc.

Đây được coi là Nghị quyết hay nhất trong các nghị quyết từ trước đến nay về danh nhân. Như V.I. Lênin chỉ là Nhà tư tưởng lớn của thế giới, Giaoaháclan Nêru là

Nhà văn hóa lớn của nhân loại, không có anh hùng giải phóng dân tộc. Như vậy, duy nhất có nội dung công nhận Hồ Chí Minh là có nội dung chính trị.

Về văn hóa của Hồ Chí Minh là rất lớn: rất nhiều tác phẩm tiêu biểu như *Nhật ký trong tù*,... với hàm lượng văn học, triết học rất cao nhưng về số lượng tác phẩm không nhiều bằng Giaoaháclan Nêru.

Về chính trị: Châu Phi đã phát biểu nhờ có Cụ Hồ chúng tôi mới được độc lập, Tuynidi cũng nói: Không có Điện Biên Phủ, Hồ Chí Minh thì chúng tôi không có độc lập.

Nghị quyết này được thông qua với 100% số phiếu (kể cả Đức cũng thông qua). Có nhiều bài phát biểu tại buổi họp thông qua Nghị quyết rất hay.

Lúc thông qua Nghị quyết công nhận Giaoaháclan Nêru (diễn ra sau khi thông qua Nghị quyết công nhận Hồ Chí Minh) có 7 ý kiến không đồng ý, chủ yếu là Hội giáo trong đó có Pakixtan.

Tất cả Hội nghị đều chúc mừng Việt Nam về Nghị quyết hay nhất của UNESCO về Danh nhân văn hóa thế giới.

Bọn Việt gian di tản có hành vi chống đối nhưng không ai thềm để ý.

Về việc Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh vào tháng 5-1990 tại Pari:

Lúc này tình hình rất phức tạp: Liên Xô sụp đổ, Đông Âu lộn xộn nên nhiều người sợ kỷ niệm không đạt, gây mất uy tín Bác Hồ.

Do đó, số ghế có 1.500 mà giấy mời phát ra là 2.000 vì sợ thiếu khách, nào ngờ tất cả đều đến đầy đủ, ngồi cả ở bậc lên xuống, kín xung quanh. Tại Lễ kỷ niệm, Tổng Giám đốc UNESCO và ta phát biểu. Nhiều đại biểu phát biểu rất hay về văn hóa, đạo đức, đóng góp giải phóng dân tộc của Hồ Chí Minh.

Như vậy cho thấy, tình hình thế giới dù có thay đổi nhưng di sản văn hóa, đạo đức, tư tưởng Hồ Chí Minh còn sống mãi với cả thế giới. Các thế hệ Việt Nam, thế hệ Hồ Chí Minh nắm quyền ở trên thế giới hiện nay vẫn đông. Đảng ta lấy tư tưởng Hồ Chí Minh là kim chỉ nam là cực kỳ đúng đắn và được cả thế giới ủng hộ.

Tư liệu lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1991.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2001.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, t.1-15.
7. Hồ Chí Minh: *Về vấn đề giáo dục*, Nxb. Giáo dục, Hà Nội, 1990.

8. Hồ Chí Minh: *Về văn hoá*, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hà Nội, 1997.
9. Hồ Chí Minh: *Về văn hoá*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2004.
10. Nhiều tác giả: *Hồ Chí Minh - Danh nhân văn hoá*, Nxb. Hội Nhà văn, Hà Nội, 1990.
11. Viện Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi trong trái tim nhân loại*, Nxb. Lao động - Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1993.
12. Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh sống mãi với dân tộc Việt Nam và bầu bạn quốc tế*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2001.
13. Phạm Văn Đông: *Hồ Chí Minh, một con người, một dân tộc, một thời đại, một sự nghiệp*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1990.
14. Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890 - 1990): *Hội thảo quốc tế Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hoá lớn*, UNESCO và Ủy ban Khoa học xã hội Việt Nam, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1990.
15. Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn quốc gia - Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam: *Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hoá lớn*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1995.
16. GS. TS. Hoàng Chí Bảo: *Văn hoá và con người Việt Nam trong tiến trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá theo tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006.

17. Phan Văn Các: *Hồ Chí Minh với văn hoá truyền thống và tiếp xúc văn hoá Đông Tây*, Tạp chí Văn hoá nghệ thuật, 1997.
18. Hà Minh Đức - Phong Lê - Nguyễn Đăng Mạnh: *Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh - tư tưởng và sự nghiệp văn hoá*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội, 2005.
19. GS. Trần Văn Giàu: *Giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc Việt Nam*, Nxb. Thành phố Hồ Chí Minh, 1993.
20. GS. TS. Đỗ Huy: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng và phát triển nền văn hoá mới ở Việt Nam*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2000.
21. Trần Đình Huỳnh - Trịnh Quang Cảnh (Chủ biên): *Từ Các Mác đến Hồ Chí Minh một dòng chảy văn hoá*, Nxb. Hà Nội, Hà Nội, 2003.
22. Đỗ Huy: *Văn hóa mới Việt Nam - Sự thống nhất và đa dạng*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 1996.
23. GS. Vũ Ngọc Khánh: *Hồ Chí Minh và tâm thức folklore Việt Nam*.
24. GS. Đặng Xuân Kỳ: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về phát triển văn hoá và con người*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
25. Vũ Khiêu: *Bàn về văn hiến Việt Nam*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, t.1, 2, 3, 1996.
26. GS. Đinh Xuân Lâm - PTS. Bùi Đình Phong: *Về danh nhân văn hoá Hồ Chí Minh*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 1996.
27. GS. Phạm Xuân Nam: *Văn hoá vì phát triển*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1998.

28. Nguyễn Khắc Nho: *Hồ Chí Minh - Đỉnh cao truyền thống nhân - trí - dũng Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2008.
29. Đào Phan: *Hồ Chí Minh - danh nhân văn hóa*. Nxb. Văn hóa, Hà Nội, 1991.
30. Bùi Đình Phong: *Hồ Chí Minh với nền văn hoá mới Việt Nam trước 1954*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 1994.
31. TS. Bùi Đình Phong (Chủ biên): *Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hoá mới Việt Nam*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 2001.
32. TS. Bùi Đình Phong: *Đỉnh cao tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hoá*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 2001.
33. PGS. TS. Bùi Đình Phong: *Giải phóng dân tộc và đổi mới dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2004.
34. PGS. TS. Bùi Đình Phong: *Trí tuệ và bản lĩnh Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
35. Bùi Đình Phong: *Vận dụng và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong sự nghiệp đổi mới*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 2007.
36. PGS. TS. Bùi Đình Phong: *Văn hoá trong tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2008.
37. Nguyễn Hồng Phong: *Văn hoá chính trị Việt Nam - truyền thống và hiện đại*, Nxb. Văn hoá - Thông tin, Hà Nội, 1998.
38. PGS. Song Thành: *Hồ Chí Minh - Nhà văn hoá kiệt xuất*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1999.

39. GS. TS. Mạch Quang Thắng: *Hồ Chí Minh - con người của sự sống*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2010.
40. Đỗ Lai Thuý: *Hồ Chí Minh, người mang nền văn hoá tương lai*, Tạp chí Văn hoá nghệ thuật, 1998.
41. Hà Xuân Trường: *Hồ Chí Minh - cái nhìn văn hoá xuyên thế kỷ*, Tạp chí Cộng sản, số 10, 2000.
42. Trần Xuân Trường: *Chủ nghĩa yêu nước Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2001.
43. Viện Văn hoá: *Hồ Chí Minh và văn hoá Việt Nam*, Viện Văn hoá xuất bản, Hà Nội, 1990.
44. Lê Xuân Vũ: *Chủ tịch Hồ Chí Minh với nền văn hoá Việt Nam*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1999.
45. Trần Quốc Vương: *Văn hóa Việt Nam - tìm tòi và suy ngẫm*, Nxb. Văn học, Hà Nội, 2003.

MỤC LỤC

	Trang
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	5
<i>Mở đầu</i>	7
<i>Chương I</i>	
MỘT SỐ HIỂU BIẾT CƠ BẢN VỀ ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO TỔ CHỨC KỶ NIỆM CÁC DANH NHÂN	15
I. Vài nét về tổ chức UNESCO	15
II. Quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và UNESCO	18
1. Một số thông tin chung	18
2. Những thành tựu	21
III. Một số nghị quyết về việc tổ chức kỷ niệm danh nhân trước Nghị quyết 24C/18.6	40
- Nghị quyết số 18C/4.351 của UNESCO thông qua tại Phiên họp lần thứ 18 Đại Hội đồng từ ngày 17-10 đến ngày 23-11-1974 tại Pari	40
- Nghị quyết số 19C/5 của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp lần thứ 19 từ ngày 26-10 đến ngày 30- 11-1976 tại Nairôbi	44
- Tài liệu phát hành hạn chế, số OPI-78/WS/11, Pari, ngày 30-11-1978 của Tổ chức Giáo dục,	

Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc về lễ kỷ niệm các nhân vật kiệt xuất và các sự kiện lịch sử trọng đại (1979-1980)	45
- Tài liệu phát hành phổ biến, số OPI-78/WS/11, Pari, ngày 5-6-1979 của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc về ngày lễ kỷ niệm những nhân vật kiệt xuất và sự kiện lịch sử quan trọng năm 1979-1980	49
- Tập biên bản của Đại Hội đồng UNESCO Khóa họp 24 tại Pari, ngày 20-10 – 20-11-1987, Quyển 1: Nghị quyết	64

Chương II

NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẠI HỘI ĐỒNG UNESCO VỀ KỶ NIỆM 100 NĂM NGÀY SINH CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

I. Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam với hồ sơ về Chủ tịch Hồ Chí Minh trình Đại Hội đồng UNESCO, Khóa họp lần thứ 24	128
1. Đề xuất của Việt Nam tại Khóa họp Đại Hội đồng UNESCO lần thứ 23 năm 1985	128
2. Đề nghị của Việt Nam thông qua Nghị quyết Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh	129
3. Ý kiến của Hội đồng Chấp hành đề nghị đưa vào Chương trình nghị sự tạm thời của Khóa họp lần thứ 24 của Đại Hội đồng UNESCO	133

II. Về Khóa họp lần thứ 24 Đại Hội đồng UNESCO	137
III. Một số vấn đề chung quanh Nghị quyết 24C/18.6.5	142

Chương III

**THẾ GIỚI TÔN VINH NHÀ VĂN HÓA KIỆT XUẤT
HỒ CHÍ MINH** 151

I. Tổng hợp nghiên cứu của các tác giả nước ngoài về Danh nhân văn hóa kiệt xuất Hồ Chí Minh	151
II. Một số bài phát biểu quan trọng của các nhà lãnh đạo Tổ chức UNESCO về Chủ tịch Hồ Chí Minh	176
- Chủ tịch Hồ Chí Minh, con người huyền thoại	176
Tiến sĩ M. ÁTMÉT	
- Hồ Chí Minh - từ góc nhìn của năm 2010	181
HANS D'ORVILLE	
- Hồ Chí Minh - một dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại	190
KATHERINE MULLER-MARIN	
- Hồ Chí Minh - Người đã cống hiến trọn đời mình cho cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội	199
KATHERINE MULLER-MARIN	
- Chúng ta còn rất nhiều điều để học tập từ Bác Hồ	203
KATHERINE MULLER-MARIN	
- Việc thông qua Nghị quyết của UNESCO về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh	207
NGUYỄN DY NIÊN	

- Nghị quyết hay nhất của UNESCO về danh nhân văn hóa thế giới	210
	NGUYỄN DÝ NIÊN
<i>Tài liệu tham khảo</i>	215

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
TS. NGUYỄN DUY HÙNG

Chịu trách nhiệm nội dung
ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP - XUẤT BẢN
TS. LƯU TRẦN LUÂN

Biên tập nội dung: TRIỆU THỊ LỮ
TRẦN TRUNG THÀNH
Trình bày bìa: PHÙNG MINH TRANG
Chế bản vi tính: HOÀNG MINH TÂM
Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu: TRẦN TRUNG THÀNH

Mã số:	3K5H6
	CTQG-2014

In 331 cuốn, khổ 14,5 x 20,5 cm, tại .

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: .

Giấy phép xuất bản số: .

In xong và nộp lưu chiểu tháng 2 năm 2014.